

ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΤΟΣ 3^{ΟΝ} - ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1957 - ΤΕΥΧΟΣ 17

ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΝΙΣΥΡΙΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ—ΠΕΡΑΙΩΣ «Ο ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ»

	Πρόεδρος . Κ. ΜΟΥΡΑΣ	Δ. ΚΕΝΤΡΗΣ	
ΕΚΔΟΤΙΚΗ	Ἀντιπρόεδρος : Κ. ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ	Ι. ΠΑΡΘΕΝΙΑΔΗΣ	
ΕΠΙΤΡΟΠΗ	Γραμματεὺς : Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΗΣ	Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ	
	Ταμίας : Ν. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ	ΜΕΛΗ : Ὁ Πρόεδρος «ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ»	Ἀθηνῶν
		» » «ΙΩΑΝΝΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ»	»
		» » «ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΘΕΡΜΙΑΝΗΣ»	»
ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ :	Κ. ΜΟΥΡΑΣ - ΠΑΥΛ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ - Α. ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ - Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΗΣ		
	ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ἀριθ. 46, Γ' ὁροφ. ἀριθ. Γραφ. 110 — ΑΘΗΝΑΙ		
	ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ : Νέα Ὑόρκη : Ἰάκωβος Καραβάκης. Ρόδος : Γ. Κουμέντος. Κῶς : Α. Παληθίδης		
	Νίσυρος : Νικ. Διακομιχάλης		
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ :	Ι. Παυλίδης — Π. Γ. Σακελλαρίδης		
ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡΧ. 60—ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΟΛΛΑΡΙΑ 3—ΑΕΡΟΠ. ΑΠΟΣΤ. ΔΟΛΛ. 5			

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Βασικὸς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς (Κύριον ἄρθρον)	Σελ. 1
Συλλογικαὶ ἀνακοινώσεις	2
Κρίσεις καὶ σχόλια	3
«Πέντε ἀδελφές» (Ποίημα) — Ὑπὸ Κ. Σακελλαρίδῃ	5
Λαογραφικὰ σύμμεκτα Νισύρου — Ὑπὸ Μητροπολίτου Κῶ Ἐμμανουήλ	6
Ἀπ' ὅτι θυμᾶμαι — Ὑπὸ Ν. Σακελλαρίδῃ	10
Σελίδες ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς Δωδεκανήσου — Ὑπὸ Ν. Χαλιάσου	11
Γιάννης Δ. Οἰκονομίδης — Ὑπὸ Κ. Σακελλαρίδῃ	18
«Γιατὶ δάκρυ νὰ χύσετε» (Ποίημα) — Ὑπὸ Γιάννη Οἰκονομίδῃ	19
Στὸ Πανηγύρι τοῦ Θεολόγου — Ὑπὸ Θεοχ. Θεοχαρίδῃ	20
Τὰ Μοναστήρια τῆς Νισύρου — Ὑπὸ Ν. Κουμέντου	21
«Ὁ Κουρκούταβλος» (Ποίημα) — Ὑπὸ Δ. Μπαλαῶ	23
Ἱστορία τῶν Λουτρῶν τοῦ Μανδρακίου Νισύρου — Ὑπὸ Ἐμ. Παρθενιάδῃ	24
Ἀμυδαλιὰ — Ὑπὸ Γιάννη Ζαχαριάδῃ	25
Νισυρικὸν Δημοτικόν	27
Ἱστορικὰ Ἐγγράφα Νισύρου — Ἐπιμέλεια Κ. Σακελλαρίδῃ	28
«Τὸ Βρουλι» (Ποίημα) — Ὑπὸ Δ. Μπαλαῶ	30
Ὁ Σύλλογος Νισυρίων «ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος» — Ὑπὸ Γαβρ. Σακελλαρίδῃ	31
Ἀνακοινώσεις ἐκδοτικῆς Ἐπιτροπῆς	32
Νισυριακοὶ Ἀντίλαλοι	16α

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΤΩ ΝΟΜΩ

ΕΚΔΟΤΗΣ : Ὁ Σύλλογος Νισυρίων «Ο ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ»
Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου : Ν. Μπούλαχάνης - Ἀρμοδίου - 6

ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΝΙΣΥΡΙΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ—ΠΕΙΡΑΙΩΣ "Ο ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ,"

ΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΜΑΣ

Εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφισβητήσεως τὸ γεγονός, ὅτι οἱ Νισυριακοὶ Σύλλογοι, ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν λαμπρὰν καὶ ἀξιοζήλευτον δρασιν, τὴν ὁποίαν τακτικώτατα οἱ γνωστοὶ μας, Δωδεκανήσιοι καὶ μὴ, προβάλλουν ὡς ἔξοχον παράδειγμα πρὸς μίμῃσιν. Εἶναι ἐπίσης ἀληθές, ὅτι καὶ ὅλοι ἡμεῖς, δικαίως ὑπερηφανευόμεθα διὰ τὴν πατριωτικὴν καὶ ἐθνικὴν δρασιν τῶν Συλλόγων μας, διὰ τοὺς ὁποίους σεμνυνόμεθα καὶ πρὸς τοὺς ὁποίους ἀποδίδομεν στοργὴν καὶ ἀγάπην.

Ἀποτελεῖ ὁμως ταῦτοχρόνως πικρὰν ἀλήθειαν τὸ γεγονός, ὅτι ἐνῶ προσφέρομεν εὐχαρίστως, ὅταν μᾶς ζητηθῇ, τὴν συμβολὴν μας, δὲν μετέχομεν ἐν τούτοις εἰς τὴν ἐνεργὸν ζωὴν των. Παρουσιάζεται οὕτω μία ἀδικαιολόγητος ἀντινομία εἰς τὴν στάσιν καὶ τὰς σχέσεις μας πρὸς αὐτούς, διότι δὲν ἀνταποκρινόμεθα εἰς τὰ στοιχειωδέστερα τῶν καθηκόντων μας. Οὔτε εἴμεθα ἀρκετοὶ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὰς τιμητικὰς στήλας τῶν μελῶν των, οὔτε λαμβάνομεν μέρος εἰς τὰς Συνελεύσεις των καὶ φυσικὰ δὲν παίρνωμε τὴ σειρὰ μας εἰς τὴν Διοίκησίν των.

Ἀφθονὴ εἶναι ἡ μελάνη ποὺ ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν διαπίστωσιν τοῦ θλιβεροῦ αὐτοῦ φαινομένου καὶ ἄπειροι αἱ συζητήσεις ποὺ διεξήχθησαν ἐπ' αὐτοῦ, χωρὶς ὁμως νὰ προέλθῃ ἀπ' αὐτὰ ἡ ἐπιζητούμενη ἀποκατάστασις. Ὑπάρχει βέβαια καὶ κάποια εὐθύνη μερικῶν ἐκ τῶν κατὰ καιροὺς διοικήσεων τῶν Συλλόγων μας. Ἀλλὰ, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, ἡ κυρία, ἡ πρωταρχικὴ εὐθύνη, βαρύνει ὅλους μας καὶ κάθε ἕναν ἀπὸ μᾶς χωριστά. Διότι ἐνῶ ὅλοι ἀγαποῦμε τὴν πατρίδα μας, ὅλοι ἀναγνωρίζομε τὴν σπουδαίαν ἀποστολὴν τῶν Συλλόγων μας καὶ σεμνυνόμεθα διὰ τὸ ἔργον των, ὀλίγοι, μὰ πολὺ ὀλίγοι, εἶναι οἱ ἐγγεγραμμένοι καὶ ἀκόμη ὀλιγώτεροι ἐκεῖνοι ποὺ παρακολουθοῦν καὶ μετέχουν στὴν ἐνεργὸν των ζωὴν.

Γι' αὐτὸ δὲν θεωροῦμε ἄσκοπον νὰ ἐπανέλθωμε καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τοῦ θέματος. Τὸ τί εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ πράξωμεν, τὸ ξέρομεν ὅλοι καὶ τὸ ἀναγνωρίζομεν ὡς καθήκον μας. Μᾶς λείπει μόνον ἡ θέλησις, ἡ μικρὴ θέλησις ποὺ χρειάζεται γιὰ νὰ τὸ πραγματοποιήσωμεν, Δὲν παραγνωρίζομεν τὰς ἀξιώσεις τῆς βιοπάλης καὶ τῶν οἰκογενειακῶν ὑποχρεώσεων. Πιστεύομεν ὁμως ὅτι διὰ τὴν ἐγγραφὴν ὅλων μας ὡς μελῶν δὲν μᾶς ἐμποδίζει τίποτε, τὸ νὰ παρενρισκώμεθα δὲ σὲ μία ἢ δύο συνελεύσεις τὸ χρόνον καὶ αὐτὸ δὲν μᾶς εἶναι ἀδύνατον, μὲ μιὰ μικρὴ προσπάθεια, διότι αὐτὸ ἀπαιτεῖ τὸ στοιχειῶδες καθήκον μας πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν λαμπρὰν Συλλογικὴν ἱστορίαν μας.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

«Γνωμαγόρας» Νισύρου.

Κατὰ τὰς γενομένας τὴν 6ην Αὐγούστου ἀρχαιρεσίας ἐξελέγησαν: Πρόεδρος ὁ Δημ. Α. Κατσιματίδης, ἀντιπρόεδρος ὁ Ι. Πασχαλάκης, γραμματεὺς ὁ Ἰωάν. Κ. Μούρας, ταμίας ὁ Ἀπόστ. Ι. Μαστρογιάννης, σύμβουλοι οἱ κ.κ. Ἰωάν. Κορωναῖος, Ἰωάν. Καλαπαλίκης, Χαρτοφύλης Β. Πάχος καὶ Δημήτριος Ι. Μαστρογιάννης.

Συγχαίρομεν τοὺς νεοεκλεγέντας καὶ εὐχόμεθα πᾶσαν προκοπὴν εἰς τὸ ἔργον των, διὰ τὸ ὁποῖον προθύμως τιθέμεθα εἰς τὴν διάθεσίν των.

* *

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ «Γνωμαγόρα» Ἀθηνῶν, ἐξ ἀφορμῆς παραπόνων διαφόρων συμπατριωτῶν μας, διότι δὲν καλοῦνται εἰς τὰς διαφόρους ἑορταστικὰς πατριωτικὰς συγκεντρώσεις ἢ διότι δὲν τοὺς ἀποστέλλεται τὸ περιοδικὸν μας, ἀπεφάσισεν ὅπως καταρτίσῃ μητρώον ὄλων ἀνεξαιρέτως των Νισυρίων τῶν διαμενόντων εἰς Ἀθήνας, Πειραιᾶ καὶ Περίχωρα καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος. Ἀπευθύνει συνεπῶς παράκλησιν, ὅπως ἀσχέτως τόπου καταγωγῆς καὶ ἀσχέτως ἂν εἶναι ἢ ὄχι ἐγγεγραμμένοι εἰς τοπικοὺς συλλόγους, ἀποστείλωσιν εἰς τὰ γραφεῖα αὐτοῦ, ὁδὸς Ἐλευθερίου Βενιζέλου ἀριθ. 46, Γ' ὄροφος, ἀριθ. γραφ. 10, σημείωμα περὶ τῆς οἰκογενειακῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς των καταστάσεως, τῆς διευθύνσεως τῆς κατοικίας καὶ τῆς ἐργασίας των καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ τηλεφώνου των.

Κοινὴ σύσκεψις Συλλόγων εἰς Νίσυρον.

Τὴν 18ην Αὐγούστου ἐ.ἔ. εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ «Γνωμαγόρα» Νισύρου συνεκροτήθη κοινὴ σύσκεψις τοῦ νεοεκλεγέντος Δ.Σ. τοῦ Τμήματος Νισύρου καὶ τοῦ Δ.Σ. τοῦ Τμήματος Ἀθηνῶν-Πειραιῶς. Εἰς τὴν σύσκεψιν παρευρέθησαν ὁ Δήμαρχος κ. Γ. Γιαλούρης, ὁ συνεργάτης τῶν «Νισυριακῶν Χρονικῶν» κ. Ἀντών. Πληθίδης, ὁ Πρόεδρος καὶ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν Νισυρίων Ρόδου ἢ «Πορφύρις» κ.κ. Γ. Κουμέντος καὶ Δημ. Ρουσέττος, οἱ κ.κ. Ἀντών. Καφετζηδάκης, Μιχ. Ἀποστολίδης καὶ πολλοὶ συμπατριῶται. Εἰς τὴν σύσκεψιν ἀνεφέρθησαν τὰ ἀπασχολοῦντα τοὺς Συλλόγους μας ζητήματα καὶ ἐξητάσθη ὁ τρόπος συνεργασίας αὐτῶν πρὸς εὐδωσιν τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐπιδιωκόμενων σκοπῶν διὰ τὴν πρόοδον τῆς Νισύρου.

«Παναγία ἡ Θερμιανή»

Τὴν Κυριακὴν 21ην Ἰουλίου ἐπραγματοποιήθη ἡ ἐξαγγελθεῖσα ἐκδρομὴ τοῦ Συλλόγου εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Καβουρίου με συμμετοχὴν 70 καὶ πλέον ἐκλεκτῶν μελῶν καὶ φίλων αὐτοῦ. Ἡ διήμερεσις ἐγένετο εἰς τὸ κέντρον «Ἡ Κύπρος» ὅπου οἱ ἐκδρομεῖς παρέμειναν μέχρι τῆς 10ης νυκτερινῆς, σὲ ἓνα θερμὸ πατριωτικὸ περιβάλλον καὶ ἀδελφικὸ Νισύρικο γλῆντι. Ἡ ἐκδρομὴ ἐστέφθη ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας χάρις εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν ὁργάνωσιν αὐτῆς καὶ τὰς συντονισμένας ἐνεργείας τοῦ τε Δ.Σ. καὶ τῆς συσταθείσης ἐπιτροπῆς ἐκ μελῶν τοῦ Συλλόγου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος ὁ Πρόεδρος κ. Ἀλέξ. Καράλης, ἀφοῦ νῦχαρίστησεν ὅλους τοὺς παρισταμένους οἵτινες ἐτίμησαν τὴν ἐκδρομὴν, ἐχαιρέτησε τὰ ἐγγραφέντα νέα μέλη τοῦ Συλλόγου, ἄρτι ἐγκατασταθέντα εἰς Ἀθήνας καὶ ὑπέδειξεν αὐτὰ ὡς παράδειγμα πρὸς μίμησην διὰ τὴν πύκνωσιν τῶν τάξεων τοῦ Συλλόγου. Ἐν τέλει ἤγειρε πρόποσιν ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῆς Νισύρου, τοῦ Συλλόγου καὶ ὑπὲρ τῆς ὑγείας τῶν μελῶν καὶ φίλων αὐτοῦ οἵτινες, ὡς εἶπεν, δὲν παραλείπουσιν νὰ ἐκδηλώσουν, ὡς ἂν τὸς ζητηθῇ, τὴν πρὸς τὸν Σύλλογον μας ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν των.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκδρομῆς τοῦ Συλλόγου ἐλήφθη ἡ ἀναμνηστικὴ φωτογραφία, δημοσιευομένη εἰς ἄλλην σελίδα.

ΣΗΜ. ΣΥΝΤ.- Θὰ μᾶς ἐπιτρέψη ἡ Διοίκησις τοῦ Συλλόγου καὶ ἰδίᾳ ὁ ἀκούραστος καὶ δραστήριος Πρόεδρος τῆς, νὰ προσθέσωμεν ὅτι ἐξ ὧων γνωρίζομεν, εἶναι πολλοὶ ἀκόμη ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι παρακολουθοῦν μὲ συμπάθεια τὴν προσπάθειάν των καὶ οἱ ὁποῖοι εὐχαρίστως θὰ ἐλάμβανον μέρος εἰς τὴν ἐκδρομὴν. Ἐγένινεν ὁμως πολὺ ἄργα καὶ διάφοροι λόγοι, δὲν τοὺς ἐπέτρεψαν νὰ παρευρεθοῦν.

«Πορφυρίς» Ρόδου.

Κατὰ τὰς διεξαχθεῖσας τὴν 30ὴν Ἰουνίου ἐ.ἔ. εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον Ρόδου ἀρχαιρεσίας, τὸ νέον Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀπηρτίσθη ὡς κάτωθι: Πρόεδρος Γεώργιος Κουμέντος, Ἀντιπρόεδρος Μ. Πασχαλίδης, Γεν. Γραμματεὺς Μ. Κόκκινος, Ταμίας Μ. Παπαγιαννάκος, Σύμβουλοι Ἄρης Φραντζῆς, Ἰωάννης Ρουσέττος, Ι. Φραντζῆς, Ν. Μαρίνος καὶ Ζ. Σύμπλης.

ΣΗΜ. ΣΥΝΤ.- Συγχαίρομεν ἐγκαρδίως τοὺς νεοεκλεγέντας καὶ τοὺς εὐχόμεθα πλήρη ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον τιμητικῶς τοῖς ἀνετέθη.

Μὴ δυνάμενοι, ἐλλείπει χώρου, νὰ δημοσιεύσωμεν ὁλόκληρον τὴν λογοδοσίαν τοῦ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἐπανεκλεγέντος Γ. Κουμέντου, παραθέτομεν συντομωτάτην περίληψιν αὐτῆς. Κατ' αὐτὴν «Ἡ Πορφυρίς μέχρι σήμερον ἐστάθηκεν ἱκανὴ νὰ παγιώσῃ τὴν ἀγάπην καὶ ν' ἀναπτύξῃ τὴν σύμπνοιαν μεταξὺ τῶν Νισυρίων τῆς Ρόδου». Ἐνίσχυσε τὸν ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικήτα διὰ δρχ. 1.200, συλλεγίσας ἀπὸ τὴν διανομὴν ἀρτιδίων κατὰ τὴν τελεσθεῖσαν λειτουργίαν κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Νεομάρτυρος ἁγίου εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν τῆς Μητροπόλεως Ρόδου. Εἰς τὸν αὐτὸν ἱερὸν Ναὸν ἀπέστειλεν ἄρκετὰ εἶδη. Ὁργάνωσε συναυλίαν μὲ Νισυριακὴν καὶ ξένην μουσικὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κοινότητος τῆς κ. Σακελλαρίου, εἰς ἣν παρέστη καὶ ὁ Δήμαρχος Ρόδου, συγχαρεῖς θερμότατα τὴν Πορφυρίδα διὰ τὴν ἔξοχον πρωτοβουλίαν τῆς καὶ τὴν ἐπιτυχὴ ὁργάνωσιν τῆς συναυλίας. Διένειμε κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Χριστουγέννων βοηθήματα 1.600 δρχ. εἰς 28 οἰκογενείας. Ὁργάνωσε δύο χοροεσπερίδας εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ ξενοδοχείου «Πίνδος» καὶ εἰς τὸ «Ἀκταῖον» μὲ λαχειοαγορὰν μὲ πλήρη ἐπιτυχίαν ἐδεξιώθη εἰς τοὺς Ναυτοπροσκόπους Νισύρου κατὰ τὴν ἐκδρομὴν των εἰς Ρόδον εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ πολυτελοῦς κέντρου «Ἀκταῖον».

Ἀπέστειλεν ἄρκετὰ παιχνίδια καὶ δῶρα εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Δημάρχου κ. Γ. Γιαλλοῦρη καθιερωθεῖσαν ἑορτὴν τοῦ παιδιοῦ κατὰ τὸ νέον ἔτος.

Κατόπιν τῆς ἐκκλήσεως τοῦ Βασιλέως, ἐπροικοδόμησε, μόνη ἐκ τῶν διαφόρων Συλλόγων καὶ Ὁργανώσεων τῆς Ρόδου, τὸ κοριτσάκι ἐνὸς πτωχοῦ συμπατριώτου μας, διὰ τοῦ καθορισθέντος ποσοῦ τῶν Δρχ. 1.000.

Διέθεσε περὶ τὰς 800δρχ. διὰ φάρμακα καὶ περίθαλψιν ἀσθενῶν συμπατριωτῶν μας καὶ προσέφερεν ἀμέριστον τὴν ἡθικὴν συνδρομὴν τῆς εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην, ἐνώπιον τῶν Ἀρχῶν, Ἰδρυμάτων καὶ Ἰδιωτῶν.

Διὰ νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν τουριστικὴν προβολὴν τῆς Νισύρου ἐξετύπωσε καὶ διένειμε 500 φωτογραφίας τοπιῶν εἰς σχῆμα κάρτ-ποστάλ καὶ ὑπὸ μεγέθυνσιν εἰς διάφορα ξενοδοχεῖα, τουριστικὰ γραφεῖα καὶ πρακτορεῖα τῆς Ρόδου.

Εἰς τὸν ἐθνικὸν τομέα, πρώτη ἡ «Πορφυρίς» διεμαρτυρήθη διὰ ψηφίσματος διὰ τοὺς βανδαλισμοὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Σμύρνης. Ἐπίσης ἐξέδωσε καὶ ἀπέστειλε ψήφισμα πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον καὶ Ἐθνάρχην Κύπρου Μακάριον καὶ ὁμοιον διαμαρτυρίας κατὰ τῶν ψευδῶν δηλώσεων τοῦ Τούρκου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, ὅτι δῆθεν οἱ Δωδεκανήσιοι μετεμελήθησαν διὰ τὴν ἑνωσίν των μετὰ τῆς μητρὸς των Ἑλλάδος.

Σ.Σ.- Συγχαίρομεν εἰλικρινῶς τὴν ἀπελθοῦσαν Διοίκησιν τῆς «Πορφυρίδος» διὰ τὸ ὥραϊον ἔργον τὸ ὁποῖον ἐπετέλεσεν καὶ τὸ ὁποῖον, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς παρεχομένας δυνατότητας, κρίνομεν ἀντάξιον τῶν εὐγενικῶν συλλογικῶν παραδόσεων μας καὶ ἱκανὸν νὰ κοσμήσῃ τὰς σελίδας τῆς χρυσῆς Συλλογικῆς Δέλου μας.

Κ Ρ Ι Σ Ε Ι Σ Κ Α Ι Σ Χ Ο Λ Ι Α

Λαογραφικά Σύμμεικτα Νισύρου.

Με ιδιαίτερα χαρά και ικανοποίησι, αναγγέλομε στους αναγνώστας μας ότι από τοῦ τεύχους τούτου ἀρχίζομεν τὴν δημοσίευσιν πολυτίμου μελέτης τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Κῶ Ἐμμανουήλ, ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον.

Ὁ Πανιερώτατος εἰς προφορικὴν δὴλωσίν του πρὸς τὸν Πρόεδρόν μας διεσαφηνίσεν ὅτι πρόκειται περὶ μελέτης τὴν ὁποίαν συνέγραψεν πρὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ τὴν ὁποίαν δὲν ἔχει ἀτυχῶς τὸν χρόνον νὰ ἐπιανεξετάσῃ καὶ νὰ συμπληρώσῃ. Φέρομεν ἐπίσης εἰς γνῶσιν τῶν ἀναγνωστῶν μας, ὅτι ὁ Πανιερώτατος συγκατετέθη ὅπως ἀναδημοσιεύσωμεν ὅσα κατὰ καιροὺς ἐδημοσίευσεν εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικά. Τὰ «Νισυριακά Χρονικά» θεωροῦσιν ἑαυτὰ εὐτυχῇ, διὰ τὴν φιλικὴν πρὸς αὐτὰ καὶ τὴν Νίσυρον ἀπόφασιν τοῦ Πανιερωτάτου, πρὸς ὃν καὶ δημοσίᾳ ἐκφράζομεν τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὰς εὐχαριστίας των, βέβαια ὅτι θὰ ἀξιωθῶσιν τῆς τακτικῆς συνεργασίας αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ πολυτίμου ὕλικου, τὸ ὁποῖον, ὡς πληροφοροῦμεθα, κατέχει.

Οἱ συνεργάται μας.

Με τὴν ἴδια χαρὰ καὶ ικανοποίησι, βλέπομε νὰ πυκνώνωνται αἱ τάξεις τῶν τακτικῶν συνεργατῶν μας εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τοῦ ἐνδιαφερόντος μας. Ὅσο ὁμοῦ καὶ ἂν ἡ συνεργασία των αὐτῇ, πολύτιμος καὶ ἐπιθυμητὴ, εἶναι ἀποτέλεσμα καὶ ἀπόδειξις τῆς ἀγάπης των πρὸς τὴν πατρίδα μας, ὅσο καὶ ἂν ἀποτελῇ ἐκπληρώσιν καθήκοντος, μᾶς δημιουργεῖ τὸ εὐχάριστον καθήκον νὰ ἀπευθύνωμεν εἰς αὐτοὺς μὲν τις πῶς ἐγκάρδιες εὐχαριστίες μας, εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς συμπατριώτας μας τὴν εὐχὴν καὶ τὴν παράκλησιν, ὅπως ἀκολουθήσουν τὸ πατριωτικὸν παράδειγμά των.

Τὰ Λουτρά μας.

Αἱ πληροφορίες μας συμπίπτουν εἰς τὸ ὅτι ἐφέτος τὰ Λουτρά μας παρουσιάζουν κάποιαν βελτίωσιν, ὥστε νὰ μὴ ἀκούωνται αἱ ἔντοναι διαμαρτυρίαι τῶν πελατῶν. Ἀντίθετα, ὑπῆρξαν ἄρκετοι οἱ ὁποῖοι ἐδήλωσαν ὅτι τοῦ χρόνου θὰ ξαναέλθουν μὲ συντροφίᾳ. Καὶ εἶναι παρήγορο τὸ φαινόμενο διότι εἰς τὴν πρώτην θέσιν τοῦλάχιστον οἱ πελάται ἦσαν λιγώτεροι ἀπὸ τὰ προηγούμενα χρόνια. Τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν, ὥστε νὰ παρουσιασθῇ ἡ βελτίωσις, θὰ πρέπει νὰ συνεχισθοῦν συστηματικά. Τὸ πῶς εὐπαθὲς σημεῖον τῶν Λουτρῶν

εἶνε τὸ ἐστιατόριον. Καὶ παρουσιάζει μὲν καὶ αὐτὸ τὴν σχετικὴν βελτίωσιν, ἀπαιτεῖται ὁμως, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, νὰ ἐφοδιασθῇ μὲ μεγάλο ψυγεῖο, ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ «σίτεμα» τοῦ κρέατος καὶ τοῦ πάγματος τοῦ νεροῦ, τῶν ποτῶν καὶ τῶν φρουτῶν. Ἡ Ἀγορανομικὴ Ἐπιτροπὴ ἐξ ἄλλου, πρέπει νὰ μελετήσῃ μὲ τὴν ἐπιβαλλομένη προσοχὴ τὰς συνθήκας τοῦ ἐστιατορίου, ὥστε νὰ μὴ ζημιῶνῃ ὁ ἐπιχειρηματίας ἀλλὰ καὶ οἱ πελάται νὰ εἶναι ικανοποιημένη. Τακτικὴ συγκοινωνία μὲ τὸ Μανδράκι πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ ἐξασφαλισθῇ καὶ μὲ αὐτοκίνητο πῶς ἐνυπόρροστο καὶ πῶς ἀναπαικτικό. Πρέπει ἔγκαίρως νὰ γνωστοποιούνται αἱ τιμαὶ καὶ ὄχι μετὰ τὸ ἀνοιγμα τῶν λουτρῶν ὅπως κατὰ κανόνα συμβαίνει, καὶ ἀκόμη νὰ ἐλαττωθῶν αἱ τιμαὶ τῶν δωματίων. Τὰ δωμάτια τῆς δευτέρας καὶ τρίτης θέσεως, πρέπει νὰ ἀποκτήσουν μιὰ στοιχειώδη ἐπίπτωσι, τῆς δὲ τρίτης νὰ ἐφοδιασθῶν μὲ ἕνα κανάτι γιὰ νερὸ, μιὰ καρέκλα καὶ ἕνα τραπέζακι. Ἰδιαιτέρη προσοχὴ πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τὴν καθαριότητα.

Παρ' ὅλον ὅτι ἡ Κῶς παρουσιάζει ιδιαίτερον ὄψιν, ἐν τούτοις, ἡ περίπτωσις τῆς ἀξίζει νὰ μελετηθῇ καὶ νὰ ἀποτελέσῃ στοιχεῖο γιὰ νὰ γίνῃ ὅτι χρειάζεται, ὥστε νὰ αὐξηθῇ καὶ ἡ πελατεία τῶν Λουτρῶν καὶ ἡ τουριστικὴ κίνησις τῆς Νισύρου. Τελικά, γιὰ νὰ μὴ κατὰτριβώμεθα σὲ λεπτομέρειες, πιστεύομε πῶς ἐκεῖνο πού χρειάζεται εἶνε σοβαρὰ μελέτη καὶ ἔγκαιρος καταρτισμὸς προγράμματος λειτουργίας τῶν Λουτρῶν.

Οἱ Ναυτοπρόσκοποι.

Δὲν προφθάσαμε καλὰ καλὰ νὰ καμαρώσωμε τοὺς Ναυτοπροσκόπους μας καὶ βρισκόμαστε ἐμπρὸς στὴ διάλυσί των. Μία γόνιμος καὶ δημιουργικὴ ἐργασία πού ἀπέδωσε σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα πολλὰ καὶ πού βάσιμα ὑπέσχετο ἀκόμη περισσότερα, κατεστοάφη. Καὶ τὰ μόνον πού δὲν εἶναι ὑπεύθυνα γι' αὐτὸ, εἶναι τὰ Νισυρόπουλα, πού ἐν τούτοις ζημιώνει σοβαρῶς. Καὶ δὲν ζημιώνει μονάχα τὰ σημερινὰ Νισυρόπουλα, ζημιώνει καὶ τὰ αὐριανὰ καὶ μὲ τὴ σειρά τους, ὁλόκληρῆς γενεᾆς. Ἔτσι ζημιώνεται καὶ ἡ αὐριανὴ καὶ ἡ μελλοντικὴ Νισυρικὴ κοινωνία, πού πρέπει καὶ μπορεῖ νὰ γίνεταί διαρκῶς καλύτερη.

Τὴν ἐνεργητικὴν ἐπίδρασι τοῦ Προσκοπισμοῦ στὴν θρησκευτικὴ, ἐθνικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀγωγή των νέων καὶ τῆς κοινωνίας, μᾶς ἔδωσαν ἀφορμὴ οἱ Ναυτοπρόσκοποι μας, νὰ ἀναπτύξωμε καὶ ἐλπίζομεν ὅτι θὰ ἔχῃ γίνῃ ἀντιληπτή. Ἡ εὐθύνη συνεπῶς, ὅλων ὅσοι συνετέλεσαν ἢ ἀκόμη καὶ ἠνέχθησαν ἀδιαμαρτύρητα τὸ κακὸ πού γίνεται εἰς βάρος τῆς Νισυριακῆς κοινωνίας, εἶναι ἀβάστακτη. Λυπούμεθα εἰλικρινὰ διότι θὰ βρεθοῦμε στὴ δυσάρεστη θέσιν νὰ στενοχωρήσωμε ἐξαιρετικούς, ἀλλὰ καὶ πολὺ ἀγαπητοὺς συμπατριώτες μας. Διότι αὐτὸ μᾶς ἐπιβάλλει τὸ καθήκον καὶ ἡ ἀποστολὴ μας. Πρὶν ἀπ' ὅλα ὁμως θεωροῦμεν ὑποχρέωσί μας νὰ παρακαλέσωμε ὅλους ὅσοι

κατὰ κάποιον τρόπο γνωρίζουν τὰ πράγματα νὰ μᾶς ἐκθέσουν τὰς ἀπόψεις των. Μ' αὐτὸ δὲν θὰ πρέπει νὰ νομισθῇ ὅτι θέλομε νὰ ἀσκήσωμε ἀνάκρισι. Θέλομε νὰ μπορέσωμε νὰ ἀποδώσωμε μὲ δικαιοσύνη καὶ ἀπροσβλήτη ἀντικειμενικότητα, τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι. Θέλομε νὰ συντελέσωμε στὴν κατανόησιν τοῦ μεγάλου κακοῦ ποὺ γίνεται στὴν πατρίδα μας, ὥστε νὰ ἀνατραπῇ καὶ νὰ παραμεινῇ σὰν μιὰ κακὴ ἀνάμνησι καὶ ἀόκητ νὰ ξαναρχίσῃ ἡ δημιουργικὴ ἐργασία. Θέλομε νὰ ἀντιληφθοῦν ἰθὺς οἱ νεοὶ καὶ ἰθὺς οἱ παλαιοὶ τὴν τεραστίαν εὐθύνην ποὺ τοὺς βαρύνει καὶ νὰ διορθώσουν τὸ κακὸ. Θέλομε νὰ κατανόηθῃ ὅτι κανεὶς, μὴ κανεὶς, ὅσονδήποτε φηλὰ καὶ ἂν στέκεται, ὅσαδήποτε καὶ ἂν προσφέρει καὶ προσφέρει στὸ νησί, ὅσονδήποτε καὶ ἂν τὸν ἀγαποῦμε καὶ τὸν ἐκτιμοῦμε, δὲν δικαιούται νὰ γίνεταί καταλύτης τόσο ὥραιων, τόσο εὐγενικῶν καὶ τόσο εὐεργετικῶν διὰ τὴν κοινωνίαν μας θεσμῶν καὶ ἀόκητ ὅτι δὲν ἔχομε τὸ δικαίωμα νὰ παραβοῦμε τὸ κατ' ἄλλαν ποὺ μᾶς ἐπιβάλλεται γιὰ τὴ διαπίστωσιν ἐνὸς τόσο σφοδροῦ παραπτώματος.

• Ὑδρευσίς καὶ πάγος.

Μὲ τὴν ἔγκαιρην ἐνέργειαν τῆς Δημοτικῆς μας Ἀρχῆς ἀπεφεύχθη ἡ λειψυδρία μὲ τὴν ἀποστολὴν ὑδροφόρων πλοίων, ἀπὸ τὸ ὅποιον γέμισαν οἱ ὑδατοδεξαμενές. Μιὰ δοκιμὴ ἐξ ἄλλου τοῦ νεροῦ τοῦ γνωστοῦ πηγαδιοῦ τοῦ λιμανιοῦ ἀπέδειξε ὅτι μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ γιὰ πάγο, σὲ μιὰ ἀνάγκη, διότι ἡ ποσότης τοῦ ἀλατιοῦ ποὺ ὑπάρχει, κρυσταλλώνεται μὲ τὴν παγοποίησιν καὶ ἔτσι ὁ πάγος δὲν εἶναι ἀρίστης ποιότητος, παρ' ὅλες τὶς προσπάθειες ποὺ καταβάλλονται. Γι' αὐτὸ ἀλλὰ καὶ γιὰ γενικώτερους λόγους, εἶναι ἀνάγκη νὰ κατασκευασθῇ ἡ ὑδατοδεξαμενὴ τοῦ Παγοποιείου. Στὴν περίπτωσιν αὕτη, νομίζομε ὑποχρεωσὶ μὲς νὰ συστήσωμε νὰ μὴ ἐπαναληφθῇ τὸ ἄτοπο, τῆς εἰσαγωγῆς δηλαδὴ τῆς δωρεᾶς τοῦ Κέντρου, στὴν ταμειακὴ δοσοληψία τοῦ Δήμου, διὰ νὰ κερδίσωμε τὶς διάφορες κρατήσεις ὑπὲρ τρίτων καὶ τὰ συμβολαιογραφικὰ ἔξοδα. Πρέπει ἐπίσης νὰ περατωθῇ σύντομα ἡ ἐργασία, ὥστε νὰ μπορέσῃ νὰ γεμίσῃ ἀπὸ τὰ βρόχινά νερά, διότι τὸ παγοποιεῖο θὰ πρέπει νὰ ἐργασθῇ καὶ τὸν χειμῶνα καὶ νὰ παράγῃ καλὸ πάγο γιὰ τὶς ἀνάγκες τῆς ἀλιείας.

• Ὁ Ἅγιος Νικήτας.

Κατὰ νεωτέρας ἐκ Νισύρου πληροφορίας, ἡ ἑορτὴ τῆς μνήμης τοῦ Νεομάρτυρος κατέδειξε τὴν πάνδημον ἀντίθεσιν τῶν Νισυρίων εἰς τὴν ἀποπομπὴν τῆς Χριστιανικῆς Ἐνώσεως ἀπὸ τὰ τοῦ Ναοῦ. Διότι καὶ αἱ εἰσπράξεις ἀπετέλεσαν μικρὸν ποσοστὸν τῶν περυσινῶν καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸν δὲν ὑπῆρξεν πυκνόν, ὅσον θὰ ἔπρεπε. Καὶ ἐνῶ ἡ Χριστιανικὴ Ἐνωσις, ὑποχρεωθεῖσα ἀποφεύγει κάθε ἀνάμειξιν, τὰ λαϊκὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Ποταποποίησης, συναισθανόμενα τὴν εὐθύνην των, δὲν δυσκολεύονται νὰ διαδηλώσουν τὴν ἀντίθεσιν των πρὸς τὴν δοθείσαν λύσιν. Διότι καθ' ἣν στιγμὴν τὸ ὥραϊο καὶ κομψὸ

ἐκκλησάκι, ποὺ ἀποτελεῖ τὸ καμάρι τῶν Νισυρίων, ἔχει ἀκόμη ἄρκετὰς ἐλλείψεις, τὰ 40% τῶν εἰσπράξεων καὶ τῶν δωρεῶν ἀκόμη διαφεύγουν, διὰ νὰ πᾶνε εἰς τὸν Δημόσιον Ταμεῖον καὶ ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ ταμεῖα. Ἐτοί καμμία ἐργασία δὲν ἔγινε, οὔτε πρόκειται νὰ γινῇ, πρὸς μεγάλην λύπην τῶν Νισυρίων. Δωρεὰ τοῦ συμπατριώτου μας Γεωργ. Σακλαρίδου τῶν 12 εἰκόνων τῶν Ἀποστόλων τοῦ τέμπλου ἀξίας δρχ. 2.400, ἐκινδύνευσε νὰ μὴ γίνῃ ἀποδεκτὴ, διότι θὰ ἔπρεπε νὰ ζητηθῇ προηγουμένως ἡ ἔγκρισις, δεδομένου ὅτι αὕτη ἐγίνετο ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ εὐρεθοῦν ἀφιερῶνται αὐτῶν οἱ ὅποιοι νὰ καταβάλουν τὴν ἀξίαν των καὶ τὸ ποσὸν νὰ διατεθῇ διὰ τὴν ἀγιογράφεισιν τοῦ Ναοῦ. Καὶ μόνον ὅταν εὐρέθησαν παρηπιθμοῦντες Νισύριοι, νὰ ἀφιερῶσουν τὰς 7 ἀπὸ τὰς 10, ἐπέστη ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἐνδιαφερθῇ καὶ νὰ ἀποδεχθῇ τὴν δωρεάν.

Λυτούμεθα διότι οἱ φόβοι ποὺ διευτυπώθησαν, ἐπηλήθευσαν πολὺ σύντομα καὶ ἴσως ἐντονώτερα ἀπ' ὅ,τι προεβλέψαμεν. Θέλομε νὰ ἐλιπίζωμεν ὅτι ἡ καθιερωμένη ἐτησίως ἐπίσημις τοῦ Σεβασμιωτάτου εἰς Νίσυρον, θὰ τοῦ δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπανεξετάσῃ τὸ ζήτημα καὶ νὰ δώσῃ τὴν ἐμπρέπουσαν λύσιν πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ναοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον τόσο ἐνδιαφέρον ἔδειξεν.

Τὸ Διδακτῆριον τῶν Νικειῶν.

Τὴν 31ην Αὐγούστου ἐγένετο ἡ κατάθεσις τοῦ θεμελίου λίθου τοῦ διδακτηρίου τοῦ Διταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου Νικειῶν. Εἰς τὴν ἑορτὴν παρῆσαν οἱ κάτοικοι τῶν Νικειῶν καὶ ἄρκετοὶ ἐκδρομεῖς ἀπὸ τὸ Μανδράκι. Συγχαίρομεν καὶ πάλιν τὸν ἐν Ἀμερικῇ Σύλλογον «Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος» εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ ὁποῖου ὀφείλεται ἡ ἀνέγερσις τοῦ διδακτηρίου καὶ εὐχόμεθα ὅπως σύντομα χαιρετίσωμεν καὶ τὰ ἐγκαίνια του. Ὁ Νομάρχης Δωδεκανήσου κ. Ρεμπάκος, εἰς τὴν ἀρμοδιότητά τοῦ ὁποῖον ἀνάγεται ἡ ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου ἐπιχορήγησις τοῦ ἔργου, εἵμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ ἐκτιμῇσιν δεόντως τὴν χειρονομίαν αὐτὴν τοῦ Συλλόγου καὶ θὰ θελήσῃ νὰ ἐνισχύσῃ τὸ Σχολικὸν Ταμεῖον, ὥστε νὰ καταστή δυνατὴ ἡ σύντομος ἀποπεράτωσις του. Τὴν ἴδια βεβαιότητα εἶδομεν διάχυτον μεταξὺ τῶν κατοίκων κατὰ τὰ ἐγκαίνια, διότι ὅλοι γνωρίζουν τὴν ἀγάπην τοῦ κ. Νομάρχου πρὸς τὸ χωρίον των.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὕτη, ὑποβάλλομεν καὶ πάλιν πρὸς τὸν Σύλλογον τὴν διατυπωθεῖσαν καὶ εἰς τὸ 15ον τεῦχος μας παράκλησιν μας, ὅπως θελήσῃ νὰ χρησιμοποίησιν τὰς στήλας μας διὰ μίαν ἱστορικὴν ἀνασκόπησιν τοῦ ἔργου μας.

• Ὁ δρόμος πρὸς τὸ Ἡφαίστειον.

Πληροφορούμεθα ὅτι ἡ διάνοιξις τοῦ δρόμου ἐσταμάτησε καὶ πάλιν μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τῆς πιστώσεως ποὺ διετέθη. Εἰς τὸ 15ον τεῦχος μας

μᾶς ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ διαπιστώσωμεν τὴν μεγάλην τουριστικὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ δρόμος αὐτός. Ἡ σημασία του αὐτῆ μᾶς ἐπιβάλλει νὰ τονίσωμεν καὶ πάλιν τὴν ἀνάγκην ὅπως διατεθοῦν τὸ δυνατόν συντομώτερον οἱ ἀναγκαῖαι πιστώσεις, ὥστε κατὰ τὸ ἐπόμενο καλοκαίρι νὰ τεθῇ εἰς χρῆσιν. Πρόκειται περὶ ζωτικῶν θεμάτων πού ἐνδιαφέρει ὅλο τὸ νησί καὶ διὰ τὴν λύσιν τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ γίνῃ σύντομος καὶ σύντονος ἐνέργεια τοῦ Δήμου καὶ τῶν Κοινοτήτων καὶ τῶν Νισυριακῶν Συλλόγων. Πολλές φορές ἀκούομεν νὰ παρουσάζεται ὡς ἀνάγκη ἡ συνεργασία τῶν ἀνωτέρω, ποτὲ ὅμως δὲν τὴν εἶδαμε νὰ πραγματοποιηθῇ. "Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι θὰ πραγματοποιηθῇ τοῦλάχιστον αὐτῇ τῇ φορά. Ἡ Κοινότης Ἐμπορείου, εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς ὁποίας ὑπάγεται τὸ ἔργον, πρέπει νὰ ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν καὶ εἰμεθα βέβαιοι ὅτι ὁ Δήμος Μανδρακίου θὰ τῆς φανῇ πρόθυμος συμπαράστατης, διότι τὸ ἐνδιαφέρον του εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι μεγάλο.

Ἡ ἐλαφρόπετρα.

Οἱ Νισύριοι μὲ μεγάλην λύπην ἀλλὰ καὶ μὲ δικαιολογημένην ἐκπληξιν θὰ πληροφορηθοῦν ὅτι αἱ ἐργασίαι ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐλαφρόπετρας τοῦ Γυαλιοῦ διακόπτονται καὶ ὅτι ἡ ἀνάδοχος Ἑταιρεία ἐγκαταλείπει τὴν ἐπιχείρησιν. Διότι ἐστήριξαν εἰς αὐτὴν μεγάλας καὶ δικαιολογημένας ἐλπίδας. Διότι δὲν διέβλεπαν μόνον τὴν ἐξασφάλισιν τακτικῆς ἐργασίας εἰς ἓνα ἀριθμὸν ἐργατῶν, ἀλλὰ ἀπέβλεπαν καὶ εἰς τὸ τακτικὸν ἔσοδον τοῦ Δήμου μὲ τὸ ὁποῖον ἀρκετὰ μπορούσαν νὰ γίνουν.

Δὲν γνωρίζομεν ἐπακριβῶς τοὺς λόγους πού ἐπέβαλαν τὴν διακοπὴν τῆς ἐργασίας. Δὲν χωρεῖ ὅμως ἀμφιβολία ὅτι, μεταξύ τῶν ἄλλων, προέχουσιν ὅσιν θὰ ἔχῃ τὸ ἀσύμφορον τῆς ἐκμεταλλεύσεως διὰ τὴν Ἑταιρείαν. Ὡς ἐκ τούτου θὰ πρέπῃ νὰ μελετηθῇ τὸ ζήτημα παρὰ τοῦ Δήμου, χωρὶς καμμίαν ἀναβολήν. Καὶ νὰ μελετηθῇ προσεκτικὰ καὶ ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρές. Μία προσωπικὴ ἐπαφὴ τοῦ Δημάρχου μὲ τοὺς ἰθύνοντες τὴν Ἑταιρίαν θεωρεῖται κατ' ἀρχὴν ὡς ἀπαραίτητος καὶ ἐπείγουσα. Γνωρίζομεν μὲ πόσες ἀσχολίες βαρύνεται, κατ' αὐτὰς μάλιστα, ὁ Δήμαρχος. Νομίζομεν ὅμως ὅτι ἡ ἐπαφὴ του μὲ τὴν ἀνάδοχον Ἑταιρίαν πρέπει νὰ ἔχῃ ἀπόλυτον προτεραιότητα. Διότι τὸ πλεόν πιθανὸν εἶναι ὅτι θὰ ἀπαιτηθῶσιν ἀγῶνες καὶ χρόνος ἀρκετὸς διὰ νὰ ἔχωμεν εὐνοϊκὸν ἀποτέλεσμα. Καὶ τὸ ζήτημα ἐνέχει ἰδιαιτέραν ζωτικὴν σημασίαν διὰ τὸν Δήμον, ὥστε νὰ πρέπῃ νὰ ἔχωμεν εὐνοϊκὸν ἀποτέλεσμα.

Κρίσεις διὰ τὴν ἔκδοσιν μας.

Ἡ ἐφημερίς «Καστελλοριζικὰ Νέα» τὴν ὁποίαν διευθύνει ὁ ἐξέχων Καστελλοριζιὸς ποιητὴς καὶ πρῶν Γυμνασιάρχης κ. Μ.Γ.

Πετρίδης, γράφει διὰ τὴν ἔκδοσιν μας εἰς τὸ φύλλον αὐτῆς 87-88 τὰ κάτωθι:

«ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

«Φιλοτίμως καὶ πατριωτικῶς ἐργαζόμενοι οἱ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ φιλοπρόδοι Νισύριοι ἐξακολουθοῦν νὰ ἐκδίδουν τὴν διμηνιαίαν ἔκδοσιν τοῦ Συλλόγου των, τοῦ «Γνωμαγόρα». Τὴν ἐκδοτικὴν Ἐπιτροπὴν ἀποτελοῦν οἱ ἐκλεκτοὶ συνησιῶται των κ.κ. Κ. Μούρας, Κ. Γιαννίδης, Α. Οἰκονομίδης καὶ Ν. Σακελλαρίδης. Ὁ τίτλος τοῦ περιοδικοῦ των εἶναι «Νισυριακὰ Χρονικὰ». Μέσα εἰς αὐτὰ δημοσιεύονται ἱστορικά, γλωσσικά καὶ λαογραφικά μελέται, συλλογικά ἀνακοινώσεις, ἀξιόλογοι κοινωνικά εἰδήσεις καὶ ἐκπολιτιστικαὶ πραγματεῖαι, ἱστορικὰ ἔγγραφα, χρονογραφήματα, ἀναμνήσεις, ταξιδιωτικά ἐντυπώσεις, διηγήματα, ποιήματα, βιογραφικά πληροφορία σημειόντων Νισυρίων κλπ. Τὸ περιοδικὸν ἄγει αἰσίως τὸ ζῶν ἔτος τῆς ἐκδόσεώς του, τυπῶνται ἐπὶ λευκοῦ ἐκλεκτοῦ χάρτου μὲ ποικιλίαν τυπογραφικῶν στοιχείων, εἶναι τετάρτου διστηλίου σχήματος καὶ περιβάλλεται ἀπὸ στερεὸν καλλιτεχνικῶς τυπωμένον ἐξώφυλλον. Εἶναι ἀξιοὶ θερμῶν συγχαρητηρίων οἱ ἀδελφοὶ Νισύριοι διὰ τὴν ὥραιάν προσφοράν των καὶ διὰ τὴν πολύτιμον συμβολήν των εἰς τὸν πανελλήνιον ἀγῶνα πρὸς ἀνύψωσιν τῆς πολιτιστικῆς στάθμης τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Παράδειγμα πρὸς μίμησιν

Εἴμεθα εὐτυχεῖς ἀνακοινούντες διὰ τῶν στηλῶν τῶν «Ν.Χ.» τὴν ἐκ 1500 δολларίων Ἀμερικῆς δωρεάν τοῦ ἐκλεκτοῦ συμπατριώτου μας κ. Ἀντων. Καφετζιδάκη διὰ τὴν κατασκευὴν διαφόρων ἔργων διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικήτας καὶ κυρίως μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ ὕδατοδεξαμενῆς χωρητικότητος 50 μ³ περίπου. Ἡ ἐν λόγῳ δεξαμενὴ θὰ θεραπεύσῃ κυρίως εἰς πόσιμον ὕδωρ ἀνάγκας τῶν ναυτικῶν μας καὶ γενικῶς τῶν εἰς τὸν λιμένα τῆς Νήσου μας πλοιαρίων. Ἡ κατασκευὴ τῆς ὕδατοδεξαμενῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ κατασκευὴ τῆς διαστρώσεως διὰ σιμεντοκονιάματος τῆς αὐλῆς τοῦ Ναοῦ καὶ τῆς περιμανδρώσεως αὐτῆς διὰ σιδηρῶν κιγκλιδωμάτων, συμπληρῶναι μίαν ἀνάγκην τοῦ ὠραιοτάτου πράγματι ἀποκτήματος τοῦ Νησιοῦ μας.

Συγχαίροντες θερμότερα τὸν ἀγαπητὸν μας συμπατριώτην κ. Ἀντώνιον Καφετζιδάκη, δημοσιεύομεν κατωτέρω τὰς ἀνταλλαγείσας ἐπιστολάς μεταξύ τούτου καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ποταμνήσεως καὶ τοῦ Συλλόγου «Ὁ Ἁγ. Νικήτας».

Ἐν Νισύρῳ τῇ 14/8/1957

Πρὸς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπιτροπὴν Ἱεροῦ Ναοῦ Ποταμνήσεως καὶ τὸν Σύλλογον Κυριῶν καὶ Δεσποινίδων «Ὁ Ἁγιος Νικήτας».

Ἐν τὰ ὅθι

Διὰ τῆς παρουσίας μου ἔχω τὴν τιμὴν νὰ πα-

ρακαλέσω Ὑμᾶς ὅπως ἀποδεχθῆτε τὴν εἰς μνήμην τῆς συζύγου μου Ρουμπίνης, ἀκόλουθον δωρεάν ὑπὲρ τοῦ ἔργου τῆς ολοκληρώσεως τοῦ περικαλλοῦς Ναοῦ τοῦ Νεομάρτυρος Ἀγίου Νικήτα τοῦ Νισυρίου.

α) Τὴν δαπάναις μου κατασκευὴν ὑπογείου ὕδατοςδεξαμενῆς ἐντὸς τοῦ πραυλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ χωρητικότητος 50 μ³ περίπου.

β) Τὴν κατασκευὴν τῆς διαστρώσεως διὰ σκυροκονιάματος τῆς αὐλῆς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ

γ) Τὴν κατασκευὴν τῆς περιμανδρώσεως διὰ σιδηροῦ κιγκλιδώματος ὁλοκλήρου τοῦ οἰκοπέδου ἐφ' οὗ ὁ Ναός.

Πρὸς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἀνωτέρω σκοποῦ προτίθεται, ἅμα τῇ Ὑμετέρᾳ ἐγκρίσει, νὰ ἀναθέσῃ κατ' ἀποκοπὴν καὶ ἑναντι τοῦ ποσοῦ τῶν χιλίων πεντακοσίων δολλαρίων (ἀριθ. 1500) εἰς τὸν συμπολίτην μας ἐργολάβον Δημ. Ἐργων κ. Χαράλαμπον Ἐμμανουηλίδην, βάσει σχεδίου τοῦ Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ κ. Παναγιώτου Σακελλαρίδην.

Διὰ τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀνωτέρω ἐπιθυμίας μου θὰ παρακαλέσω ὅπως μεριμνήσωσι, ὑπὸ τύπον Ἐπιτροπῆς, οἱ κ.κ. 1) Φίλιππος Κ. Φιλίππου, 2) ὁ Πρόεδρος τοῦ «Γνωμαγόρα» Ἀθηνῶν κ. Παναγιώτης Σακελλαρίδης, εὐρισκόμενοι ἐν ἐπαφῇ μεθ' ὑμῶν καὶ παντὸς ἀρμοδίου.

Μετὰ τιμῆς

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ν. ΚΑΦΕΤΖΙΑΔΑΚΗΣ

Σ.Σ.- Ἐπὶ τῆς ὡς ἄνω ἐπιστολῆς του ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπήντησεν ἀποδεχομένη τὴν δωρεὰν καὶ ἐκφράζουσα τὰς εὐχαριστίας της.

Δωρεὰ ὑπὲρ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Νικήτα

Ἀθῆναι 30 Αὐγούστου 1957

Σύλλογον Νισυρίων ὁ «Γνωμαγόρας»

Τμήμα Ἀθηνῶν — Πειραιῶς

Ἀγαπητέ μου κ. Πρόεδρε,

Σᾶς διαβιβάζω δραχμὰς 2.400 τὰς ὁποίας εἰσέπραξα φροντίδι τοῦ Αἰδεσιμωτάτου Μιχ. Σκουλῆ ἀπὸ τοὺς κάτωθι ἀφιερωτὰς ἱερῶν εἰκόνων τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων τὰς ὁποίας ἐδώρησα εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Νικήτα.

Ἐλευθερία καὶ Μαρία Στεφάνου δρ. 400
Νικήτας καὶ Εὐδοξία Βαγιατάη » 400
καὶ ἀνὰ δραχμὰς 200 οἱ κ.κ. Περούλης Φραζῆς, Φίλιππος Ι. Φιλίππου, Μαρία Μιχαλοῦ, Χρήστος Καρανίχης, Σακέλης Γιαννιός, Καλλιόπη Πατρίκη, Ἄννα Καλαπαλίκη καὶ Κωνστ. Δοξόπουλος.

Παρακαλῶ κ. Πρόεδρε ὅπως τὸ ποσὸν τοῦτο κατατεθῇ εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς ὁργανώσε-

ως μας ἵνα διατεθῇ ἐν καιρῷ ὑπὲρ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐλαιοχρωματισμοῦ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Νικήτα.

Μὲ ἐκτίμησιν

Γ.Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ

Οἱ δωρηταὶ μας

Συνεχίζονται αἱ ἀποστολαὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεώς μας. Οὕτω ἐλάβομεν τὰ κατωτέρω ποσά:

Πανιερώτατος Μητροπολίτης Κῶ	δρ. 200
Ἀντώνιος Καφετζιδάκης	δολλ. 100
Γεώργιος Κέντρης	» 10
Νικόλαος Κέντρης	» 10
Χριστόφ. Χατζηδημητρίου	» 10

Εἰς ἅπαντας τοὺς ἀνωτέρω ἀπευθύνομεν τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μας.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Αἱ οἰκονομικαὶ δυσχέρειαι κατὰ τῶν ὁποίων παλαίωμεν, μᾶς ὑποχρεοῦν ὅπως παρακαλέσωμεν θερμῶς τοὺς συνδρομητὰς μας, ὅσους δὲν κατέβαλον τὴν συνδρομὴν των, νὰ μὴ περιμένουν νὰ τοὺς ὀχλήσῃ ὁ ταμίης τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ ἀντιπρόσωπός του, ἀλλὰ νὰ θελήσουν νὰ ἐνδιαφερθοῦν καὶ οἱ ἴδιοι διὰ τὴν συντομωτέραν καταβολὴν αὐτῆς. Πρὸς διευκόλυνσιν των, ἀνακοινοῦμεν ὅτι εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐκτὸς τοῦ Ταμῖα κ. Νικήτα Σακελλαρίδην, ἐνεργοῦν εἰσπράξεις καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Ἐκδοτικῆς. Εἰδικώτερον δύναται νὰ καταβάλωσι ταύτην εἰς μὲν τὰς Ἀθήνας εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Κων. Μούραν. Κολοκοτρώνη 25 β' ὄροφος (τηλ. 28.434), εἰς τοὺς ἀδελφούς Λυτρωτῆ, Αἰόλου 104 (τηλ. 34.778), εἰς δὲ τὸν Πειραιᾶ εἰς τὸν Χρ. Καρανίκην, Ι. Δροσοπούλου 17 Γραφεῖα Καλλιμανοπούλου καὶ εἰς τὸν Δημ. Γιαννίδη, ξενοδοχεῖον «Γαλλία».

Διὰ τὴν Ρόδον, Κῶ, Νίσυρον, καθίσταται ἀρμόδιος διὰ τὴν εἰσπράξιν οἱ ἀναποκριταὶ μας.

Εἴμεθα ἐπίσης ὑποχρεωμένοι νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν τῶν συνδρομητῶν, ὅτι μετὰ μεγάλης λύπης θὰ εὐρεθῶμεν εἰς τὴν δυσάρεστον θέσιν νὰ διακόψωμεν τὴν ἀποστολὴν τοῦ περιοδικοῦ, δι' ὅσους δὲν τακτοποιηθῶσιν ταμειακῶς ἐντὸς 3μηνου ἀπὸ σήμερον.

Ἡ ἀνακοίνωσίς μας αὕτη δὲν ἀφορᾷ τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ συνδρομητὰς μας.

ΑΠΟ ΤΑΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΜΟΥ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΕΙΣ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΝΙΣΥΡΟΥ

Ἡ ἔρευνα τῆς τοπογραφίας, τῆς τοπωνυμίας, τοῦ φραστικοῦ ιδιώματος, ἡ ἠθολογία, ἡ ἐθιμογραφία, ἡ πραγματογνωσία λαοῦ τινος, τυγχάνουσιν οὐσιώδη στοιχεῖα τῆς μελέτης τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Παλαιόθεν εἶχομεν τὸν πόδον νὰ συνεισφέρωμεν εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὅ,τι ἦτο εἰς ἡμᾶς ἐφικτόν. Παραδίδομεν εἰς τὰ «Νισυριακὰ Χρονικὰ» σχετικὴν παλαιὰν ἐργασίαν ἡμῶν, εὐχόμενοι ὅπως αὕτη χρησιμεύσει ὡς ἀφορμὴ καὶ ἀφετηρία εὐρυτέρων καὶ ἀρτιωτέρων μελετῶν ὁμοίας φύσεως.

† Ὁ ΚΩ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

ἄ· συγκεκομμένη μορφή τοῦ συνδέσμου νά· «ἄ φύω»: «ἄ πάω θέλει»=νά ὑπάγω θέλει=θά ὑπάγω· «ἄ παῶ· σὴ ἡ κεφαλὴ του καὶ ὁ ἐμναλὸς του» =νά παγώση κλπ.

Αὐαγγελίστρα, ἡ· ἡ Εὐαγγελίστρια. Ἀγροτικὴ τοποθεσία τῆς περιοχῆς Μανδρακίου, ὅπου ὑπάρχει καὶ ναίδριον τιμώμενον εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου. Ὁ ναὸς εἶνε ὑπὸ τὴν κυριότητα τοῦ ἐν Μανδρακίῳ ναοῦ Ποταμητίσσης. Τὴν τρίτην τῆς Διακαινησίμου γίνεται πανηγυρίς μὲ πάνδημον συμμετοχὴν τῶν κατοίκων Μανδρακίου καὶ ἀρκετῶν ἐκ τοῦ Ἐμπορείου. Μετὰ τὴν λειτουργίαν γίνεται κοινὴν ἐστίασις, εἰς ἣν ἐπακολουθεῖ χορὸς καὶ διασκέδασις. Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἐπικρατεῖ τὸ φαγητὸν «γιαπράκια μὲ γιαούρτι». Κατὰ τὴν πρώτην Μαίου ἐπίσης, συνηθίζεται ὡς τόπος ἐκδρομῆς τῶν σχολείων καὶ τῶν πολιτῶν Μανδρακίου.

σβαθίζω καὶ **βαθίζω**· κλίνω πρὸς εὐθείαν. Ἐμφανίζω ὕψος ὑπὲρ τὸ δέον ἀπλοϊκότητος, ὥστε νὰ θεωροῦμαι ὡς νοητικῶς ἐλαττωματικός. Συνώνυμον **ἀβαθοφέρνω** ἢ **βαθοφέρνω**.

ἀβαθός, ἡ, ὁ(ν)· «ἀγαθός»: πάρα πολὺ ἀπλοϊκός, ἄκακος, «εὐήθης». Πῶ μάνα μου! ἀβαθὸν εἶν' τὸ παιδί. «Μουρ' ἀβαθὸς εἶσαι καὶ πειράζουσε!» Κατὰ κακίστην τακτικὴν ἀνθρώπους «ἀβαθοῦς» τοὺς ἐπείραζαν μικροὶ καὶ μεγάλοι εἰς τὴν Νίσυρον, μέχρι καὶ πετροβολίας. Τύποι τοιοῦτοι ἦσαν ὁ Γιάννης ὁ Τουζέλης, ὁ Χριστόφορος, ὁ Γιακέμης. Δὲν ὑπάρχουσι πλέον τοιοῦτοι ἐν Νισύρῳ.

ἀβανιά, ἡ· συκοφαντία, δολοπλοκία.

Ἡ λέξις Ἰταλική: *anania* ὁ Ἰωάννης Λογοθέτης γράφων σημειώμα τι περὶ τῆς Νισυριακῆς διαλέκτου περὶ τὰ τέλη τοῦ 19^{ου} αἰῶνος, μᾶς πληροφορεῖ ὅτι μόλις τότε εἶχον εἰσαχθῆ εἰς Νίσυρον αἱ ξενικαὶ λέξεις: **ἀβανιά**, **καμπάνα**, **σκαπίνι**, **κάλτσα**, **μπάλλα**, **τσιμιά**.

ἀβαράτικο(ν) [πράγμα]: ἄχρηστον. Πιθανῶς ἐκ τῆς Τουρκικῆς λέξεως *για-ραμάκ*: ἀξίζω, εἶμαι χρήσιμος. **Ἀγιαράτικο** διὰ τροπῆς τοῦ *γ* εἰς *β'*· «ἀβαράτικο».

ἄβαθος, ἡ, ὁ(ν) 1ον) ὁ μὴ βεβαμμένος ἐντελῶς· «ἄβαφον εἶν' ἀκόμη τὸ ροῦχο»: δηλαδὴ ἀκόμη δὲν τὸ ἤρχισα νὰ τὸ βάψω. 2ον) ἀτελῶς βεβαμμένος· «αὐτὸ νειν ἄβαφον» ἐν τῷ πέρῳ· ἃ μοῦ τὸ βάψης καλὰ.

ἄβιν(ν), τό· κυνήγιον. «Πάμεν εἰς τ' ἄβιν»; «Στ' ἄβιν ἦτος σήμερι». Ἐκ τῆς Λατινικῆς λέξεως *avis* = πτηνόν, κατὰ συνεκδοχὴν.

ἄβδέλλα, ἡ· ἡ βδέλλα. Συνήθως ἦτο ἡ χρήσις τῆς ἐν Νισύρῳ ὡς ἀφαιμακτικοῦ μέσου. Μεταφορικῶς χαρακτηρίζεται ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἀπομυζᾷ δυναστικῶς ἢ παρασιτικῶς τοὺς κόπους τοῦ ἄλλου· ἐπίσης ὁ ὀχληρὸς εἰς τὰς σχέσεις του, προσκολλώμενος ἀναιδῶς καὶ ἐκεῖ ὅπου πρέπει νὰ ἀντιληφθῇ ὅτι εἶναι ἀνεπιθύμητος.

ἄβλαος, ὁ· 1ον (παθητ.), ἐκεῖνος ποὺ δὲν εἶναι βλαμμένος· «ἄβλασον τὸ μάτι σου». 2ον (ἐνεργ.) ἐκεῖνος ποὺ δὲν «ἐβλάε-ται» (=εὐλαβεῖται), δὲν ἐκτιμᾷ δηλαδὴ τὸν ἄλλον· «ἐν ἐβλάεσαι καέναμ πειό»: κανένα δὲν λαμβάνεις ὑπ' ὄψιν σου.

ἄβολος, ὁ· ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος εἶναι τόσον ἰδιότροπος, ὥστε δὲν συμβιβά-

ζεται με κανένα τρόπον· «ἄβολος ἄνθρωπος»· «ἄβολη δουλεία»· «ἄβολο μέρος» σημαίνει δύσβατον μέρος. Σύνθ. *κακόβολος, καλόβολος*.

ἄβουλος, ὁ· θηλ. ἡ *ἄβουλη*· ὁ ἀπερίσκεπτος ἄνθρωπος, ὁ «ἄμυαλος».

ἀγάλι-γάλι· 1ον ἐπιρρ. ἔκφρασις· σιγά-σιγά· «ἀγάλι-γάλι ἔρκου», δηλαδὴ μὴ τρέχης. 2ον βραδέως καὶ εὐκρινῶς· «ἀγάλι-γάλι μίλα μου, κ' ἐγ κούω»· ὡμίλει μου ἄργα ἄργα καὶ εὐκρινῶς, διότι δὲν ἀκούω». 3ον βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον· «μὴν ἐστενοχωρίεσαι· ἂ μάθης θέλει ἀγάλι-ἀγάλι», ἦτοι βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον θὰ μάθης (τὴν τέχνην, τὰ γράμματα κλπ.).

ἄγαν(ν), τό· τὸ τριχοειδὲς μέρος τοῦ καρποῦ τοῦ στάχυος τῶν σιτηρῶν· «ἔνας σωρὸν ἄγανα ἔχει τὸ κριθάρι».

ἄγαντα· συνώνυμος τύπος τοῦ *γάντα* (ἴδε γανταῖρω).

ἀγάπητος, ὁ· ὁ μὴ ἀξιαγάπητος, ὁ ἀσυμπαθής· «ἀγαπητὸν παιδίμ ποῦσαι»!

ἀγαπῶ, ὁ· Κατὰ συγκοπὴν τοῦ ν. «ὁ ἀγαπῶν»· ἀγαπητικός, ἐραστής.

ὥς τήγ-γυρεύγει ὁ *ἀγαπῶ*

κἄνας ἐν τήγ γυρεύγει»

(ἐκ τῆς δημῶδους Νισυρ. ποιήσεως)

ἄγαρμπος, ὁ· θηλ. *ἄγαρμπη*· ἄκομπος, ἀταίριαστος· «ἄγαρμπον ἀντρώυνο»· «ἄγαρμπα παπούτσια». Ἡ λέξις ἐκ τοῦ στερητικοῦ α καὶ τῆς Ἑνετοῖταλικῆς garbo=χάρις, κομπότης.

ἄγγαζαίρω· ὑποχρεῶνω κάποιον νὰ μοῦ κάμῃ ἐργασίαν τινά. Ἡ λέξις Ἑνετοῖταλική· ingaggiare. Καὶ ὄνομα· *ἄγγαζιάρισμα*. Συναφής ἡ λέξις πρὸς τὴν ἀρχαίαν *ἄγγαρεύω*, ἐξ ἧς πιθανῶς προῆλθεν ἡ Ἑνετοῖταλική.

ἄγγειά, τά· 1ον τὰ μαγειρικὰ ἐν γένει σκεύη· «πλύννε τ' ἄγγειά» καὶ «κούπφασέ τα» στῆθ θέσιν τω». 2ον τὰ ἐφόδια ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν ἐξοχικὴν ἐργασίαν· «τοίμασε ἀπὸ τ' ἀόψε τ' ἄγγειά μου, γιατί ἂ φύω αὐγὴ γιὰ τὸ μετόχι». 3ον) γενικῶς τά «κιούππια»· «ἐπλυνε τ' ἄγγειό γιὰ νὰ βάλω τὸ καινούργιον λάδι»· «σκούπισε τ' ἄγγειόν

νὰ πατήσωμεν τὰ σῦκα». Ὁ ἐνικός «ἄγγειό» σημαίνει καὶ τό «καθῆκι», οὐροδοχεῖον πῆλινον.

ἄγγελεύγω (ἐν ποιήσει)=εἶμαι ὠραῖος σᾶν ἄγγελος.

ἄγγελοζωγραφιστός· με χαρακτηριστικά ἄγγελου· ὠραιότατος.

ἄγγελουδιά, ἡ· τόπος, οἶκημα ὅπου διαμένει ἄγγελοῦδι. Κατὰ μεταφοράν, τόπος ὅπου κατοικεῖ πολὺ ὁμορφο κορίτσι (ἐν τῇ δημῶδει ποιήσει)

«Βρίσκω μιὰν ἄγγελουδιά

κ' ἦτονεμ μισανοιχτή

κ' ἦτονε μιὰ κόρη μέσα

ἄγγελοζωγραφιστή».

ἄγγονας, ὁ· ὁ ἔγγονος· «ἀ σου ζήση ὁ ἄγγονάς σου»· «ἀ σαίρεσαι τὸν ἄγγονά σου» θηλυκόν· ἡ *ἄγγόνη*. Πληθ. ἄρσ. οἱ *ἄγγόνοι*· θηλ. ἡ *ἄγγόναις*. Ἀπαντᾷ καὶ οὐδέτερον· *ἄγγόνια*, ἄλλα καὶ· *ἔγγονα*.

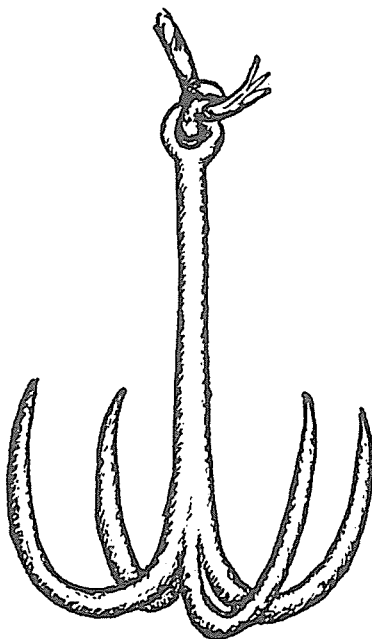
«Ἐγγονα τσαὶ δισέγγονα

νὰ ζῆς νὰ στεφανώσης,

κι' οὐλλά σου τὰ βασίλεια

νὰ τοὺς τὰ παραδώσης».

ἄγγρίφι(ν) τό· ἄρπάγη με διάφορα ἄγγιστρα σιδηρᾶ γύρω-τριγύρω,

χρησιμεύουσα διὰ νὰ ἀνασύρουν ἀπὸ τὴν «βιστέρναν» ἢ ἀπὸ τό «πηγάδι»

πεσόν ἐντὸς αὐτῶν ἀντλήμα: «καπρά-
τσι» «κουβάν» ἢ ἄλλο τι. Πρὸς τὸ ἄνω
μέρος ἔχει τὸ ἀγγρίφι «χαλκάν» ἀπὸ τὸν
ὁποῖον διαπερᾶται τὸ ἄκρον σχοινίου. Ἡ
λέξις εἶναι κληρονομία τῶν Βυζαντινῶν
χρόνων: *ἀγγρίφιον*, *ἀγγρίφιν*. Τοιαῦτα
ἀγγρίφια, ἀρπάγας δηλαδή (ἐκ τοῦ
ἄγρα, ἀγρεύω) εἶχον καὶ τὰ πολεμικὰ
πλοῖα τῶν Βυζαντινῶν. Μὲ αὐτὰ προσε-
κολλῶντο πρὸς ἐχθρικὸν πλοῖον καὶ με-
τέβαλλον οὕτω τὴν ναυμαχίαν εἰς πεζο-
μαχίαν. Οἱ Νικιάταις ὀνομάζουσιν τὸ
ἀγκρίφι *ἀγγριφᾶν*, οἱ δὲ Μποργειάταις
ἄγγριφαν. Ἐνίστε, πρὸ πάντων προκει-
μένου περὶ ἐξοχῶν, ἐλλείπει σιδηρῶν
ἀγγριφῶν, μεταχειρίζονται κλαδίσκους
δένδρων «κατσουνωτούς». Εἰς αὐτοὺς
προσδένουν ἀνάλογον βάρους διὰ νὰ βυ-
θίζονται καὶ τοιουτοτρόπως ἐπιτυγχά-
νουν τὴν ἀνάσυρσιν τοῦ ἀντλήματος.

ἄγια, τ· 1ον Τὸ Τίμιον Σῶμα καὶ
Αἶμα τοῦ Σωτῆρος· «μεταλαβαίνω τ'
ἄγια. 2ον ἡ Μεγάλη Εἴσοδος τῶν Τιμίων
Δώρων. «*Ἡῦγαν τ' ἄγια*». «στ' ἄγια νεῖν
τωραδὰ ἡ ἐκκλησικὰ» εἶναι ἡ στιγμή
καθ' ἣν γίνεται ἡ Μεγάλη Εἴσοδος. Κατὰ
τὴν ἁγίαν ταύτην εἴσοδον: κλίνομεν ἐν
Νισύρῳ τὸ σῶμα, κύπτουντες, ὥστε ἡ ρά-
χις μὲ τὰ γόνατα τὰ ἀποτελῶσι σχεδὸν
ὀρθὴν γωνίαν καὶ κάμνομεν πάντοτε τὸ
σημεῖον τοῦ Σταυροῦ. Ἐνίστε στηρίζομεν
καὶ τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν κεκαμμένων γο-
νάτων οἷον ἐὶ ὑποβαστάζοντες τὸν κορ-
μὸν τοῦ σώματός μας.

ἀγιαζί(ν), (τό)· ὑγρασία, ψύχρα·
«πφέφτει ἀγιαζί» (ἐκ τῆς Τουρκικῆς
ὁμοφώνου λέξεως)· «φυλάου ἀπὸ τ'
ἀγιαζί».

Ἄγιμέ! Ἐπιφώνημα σχετλιαστικόν:
φεῦ! ἀλλοίμονον: Ἀπαντᾷ συνθηέστατα
καὶ ὑπὸ τὴν μορφήν: *ῶγιμέ!* καὶ *ῶγιμέ-
να!* Ἡ λέξις Ἑνεοῖταλική: *Ahimè!* καὶ
aimè. Ἐνίστε ἡ χρῆσις τοῦ ἐπιφωνήμα-
τος εἶναι σαρκαστικὴ καὶ εἰρωνική.
«Ἄγιμἐμ Μαλῶλη! ἐσὺ τώκαμες αὐτο-
νεδὰ τὸ πρᾶμα!» (τὸ ἄτοπον δηλαδή).
«Ἰντα τὸν εἶπες αὐτόδδὰ τὸλ λό»; «ὦγι-
μένα! ἐπροσβάλαμέσ σε»!

ἀγιός, ὁ· 1ον ἡ ἱερὰ εἰκὼν ἀγίου τι-

νός· «ἐφίλησα τοὺς *ἀγίους*, κι' ἦμπα στὸ
στασίδιμ μου». «Εἰς τὸ Κοινωνικὸ φιλᾷ ὁ
κόσμος τοὺς ἀγίους στὴν ἐκκλησικὰ». 2ον Αἱ
διάφοραι εἰκονογραφίαι αἱ περιε-
χόμεναι εἰς τὰ βιβλία· «ἄνοιξε τὸ βιβλίον
καὶ δεῖξε μου ἕναν ἀγίον»· «ἔλα νὰ δοῦμεν
τοὺς ἀγίους»· 3ον Ἐνίστε καί· ὁ *ἄγιος*
«τάξε τ' ἀγιοῦ κερί».

ἀγέρας, ὁ· ὁ ἀέρας· «θέλω ἀγέρα»·
«κάμνε μου ἀγέρα»· «ἐπῆρεν ἀγέρας».
Καὶ ἐπιθ. *ἀγερικὸς*· «ἀγερικὸν μέρος»:
εὐάερον.

ἀγιοῦτιστος, ἡ, ὁ· ὁ ἀταίρειαστος·
«ἀγιοῦτιστον ἀντρόνον»: ἀνδρόγυνον
ἀταίρειαστον· «ἀγιοῦτιστα λόγια»,
«ἀγιοῦτιστες κουβέντες: λόγια, συνομι-
λίας ἀσυμβίβαστοι πρὸς τὰ πρόσωπα
καὶ πρὸς τὴν περίστασιν «ἀγιοῦτιστον
τραούδι»: τραγούδι τὸ ὁποῖον δὲν πα-
ρουσιάζει ὁμοιοκαταληξίαν.

ἄγκαλά· (μὲ διπλοῦν τονισμόν),
ἀλλά, μᾶλλον· «ἀγκαλά, ἄς μὴν τοῦ
πῶ τίποτι, μὴν τὸ πάρῃ ἀλακάπα καὶ
βρᾶ (καὶ εὐρω) κάναμ μπελᾶ»· «ἄγκα-
λά, ἄς πᾶω ἀπὸ δῶ· γιάντα νὰ πογυ-
ρίζω ἀπὸ κεῖα».

ἀγκαλιά, ἡ· 1ον ἐν τῇ συνήθει ἐννοία
τῆς ἀγκάλης· «ἔλα στὴν ἀγκαλιά μου»,
«ἐπῆρά το στὴν ἀγκαλιάμ μου». 2ον δέσμη
πράγματος, ὅση εἶναι ἀρκετή, ὥστε νὰ
τὴν σηκώσῃ, κανεὶς εἰς τὴν ἀγκάλῃν του.
«Ἐμάεψα μιὰν ἀγκαλιά στάχυα»· «ἔφερα
μιὰν ἀγκαλιά φτεροῦδες», «ἐσήκωσα μιὰν
ἀγκαλιά ξύλα, κ' ἦρτα», «πάαιννε νὰ φέρῃς
μιὰν ἀγκαλιά ξύλα, νὰ μαερέψωμε».

ἀγκάλια, τά· ἡ ἀγκαλιά, ἡ ἀγκάλῃ.

«...για νὰ βγῇ ἡ ψυχούλλα μου
στ' *ἀγκάλια* τὰ δικὰ σου»

(ἐκ τῆς δημώδους Νισυρ. ποιήσεως)

ἀγκανίζω· Καὶ *ἄγκανίζω* καὶ *ὀγκανί-
ζω*. Δηλωτικὸν τῆς φωνάρας τοῦ γαϊδά-
ρου· «ἐγκάνισεν ὁ γαῖδαρός μας». Διὰ
τοὺς φωνασκοῦντας καὶ τὰ κλαφούρικα
παιδιά: «γκάνιζε κεῖα σὰν τὸν γάδαρο, ἐ
σοῦ δίω τὸ μολύβιμ μου». Παικτικῶς,
ὅταν μιλοῦν δύο καὶ συμβῇ νὰ γκανίση
γάδαρος, λέγει τρίτος ἢ καὶ ὁ προλαβὼν
ἐκ τῶν συνομιλούντων: «ὁ πάππους σου
σὲ γυρεύγει».

(Συνεχίζεται)

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΛΟΥΤΡΩΝ ΝΙΣΥΡΟΥ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ

Υπό ΠΑΝΑΓ. Ο. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗ

Είναι κοινό μυστικό, πώς αν θελήση κανείς, συνοπτικά και κατά τρόπο έπιεική να χαρακτηρίση την λειτουργία του Καταστήματος των Ίαματικών Λουτρών Μανδρακίου Νισύρου, θα την χαρακτηρίση σαν λειτουργίαν «ἐκ τῶν ἐνόντων».

Με ὁδηγὸ τὴν ἐκτίμησιν τῶν δυνατοτήτων πού υπάρχουν γιά μιὰ δυνατὴ βελτίωσιν τῆς λειτουργίας τοῦ Καταστήματος, τὴν γνώσιν προσώπων καὶ πραγμάτων καὶ με ἐξοπλισμὸ πάντοτε τὴν ἀγάπην γιά τὸ καλύτερο δημιούργημα τῶν Νισυρίων καὶ τὸ βασικώτερο του δεδομένο γιά τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τουριστικῆς κινήσεως τῆς Νισύρου, θὰ προσπαθῶμε νὰ ἐπισημάνουμε τὰ πιὸ κτυπητὰ ψεγάδια τῆς λειτουργίας τῶν Λουτρῶν καὶ νὰ προτείνω μέτρα πού θὰ μποροῦν, κατὰ τὴν γνώμην μας, νὰ βελτιώσουν τὴν κατάστασιν τῆ σημερινῇ στὸ θέμα τῆς ἐξυπηρετήσεως τῆς πελατείας τῶν Λουτρῶν.

Δὲν θὰ μᾶς ἀπασχολήσουν στὴν σημερινή μας ἔρευνα βασικὰ ἐλαττώματα στὴν ὀργάνωσιν τῆς λειτουργίας τῶν Λουτρῶν, πού σχετίζονται στενὰ με τὴν παλαιότητα τῶν κτιρίων καὶ τῶν πάσης φύσεως ἐγκαταστάσεων των. Ἡ στενότητα τοῦ χώρου, ἡ καλύτερη διάταξιν τῶν διαφόρων συγκροτημάτων καὶ γενικῶς ἡ ἐπιβαλλομένη ἀνακαίνισιν καὶ ἐπέκτασιν τοῦ Καταστήματος – πού ὅπως εἶναι γνωστὸ ἄρχισε καὶ πρόκειται νὰ ἐξελιχθῇ κατὰ τέτοιο τρόπο – θὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ ὅταν θὰ πάρωμε μέρος στὴν ἔρευνα πού ἄρχισε ὁ Σύλλογος τῶν Νισυρίων Ἀθηνῶν – Πειραιῶς «Ὁ Γνωμαγόρας» με σκοπὸ νὰ συμβάλῃ κατὰ Νισυρίους καὶ κατὰ φίλος τῶν Νισυρίων, χρησιμοποιώντας τις στήλες τῶν «Νισυριακῶν Χρονικῶν» στὴν πιὸ σωστὴ λύσιν στὸ θέμα τῆς ἀνακαινίσεως τῶν Ἰαματικῶν Λουτρῶν. Ζητήματα πού σχετίζονται με τὴν λειτουργία τοῦ Καταστήματος, ὅπως εἶναι σήμερον, καὶ πού δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀποτελέσουν θέμα σχεδίων «μακρᾶς πνοῆς» ζητήματα, ἂν θέλετε, λεπτομερειῶν, πού μαζί ἐνωμένα χαρακτηρίζουν τὴν καλὴν ἢ τὴν κακὴν λειτουργίαν, εἶναι ἐκεῖνα πού θὰ προσπαθῶμε νὰ ἐξετάσωμε.

Ὁ ἄρρωστος καὶ γενικώτερα ὁ παραθεριστὴς καὶ ὁ πιὸ βολικὸς θὰ ἀπαιτήσῃ: Καθαρὸ καὶ ἐπαρκὲς φαγητὸ, πολιτισμένον περιβάλλον καὶ ὑγιεινὲς συνθήκες ζωῆς. Δὲν θὰ εἴμεθα ὑπερβολικοὶ ἂν προκαταβολικὰ διατυπώσωμε τὴ γνώμην: πὼς μέχρι σήμερον μπορέσαμε νὰ ἱκανοποιήσωμε μόνο κατὰ στοιχειώδη τρό-

πο τὶς τρεῖς βασικὲς ἀπαιτήσεις τῶν πελατῶν μας, με τὸν γνωστὸ δυσμενῆ ἀντίκτυπο γιά τὴν φήμην τῶν Λουτρῶν μας. Ποιὸς δὲν ἄκουσε τὰ δικαιολογημένα παράπονα τῶν πελατῶν μας, τὰ ὁποῖα δυστυχῶς δὲν μπόρεσαν νὰ ἀπαλύνουν οἱ ἀνεγνωρισμένες θεραπευτικὲς ἱκανότητες τῶν θερμοπηγῶν μας, ἡ ὁμορφία τοῦ Νησιοῦ καὶ τὸ μοναδικὸ του κλίμα καὶ ὁ χαρούμενος καὶ ἀνοιχτόκαρδος χαρακτήρας τῶν νησιωτῶν μας; Καὶ ἀπὸ ἐδῶ ἀκριβῶς ξεπηδᾷ τὸ ἐρώτημα: γίνεται ἐκεῖνο πού εἶναι δυνατό καὶ πρέπει νὰ γίνη ἀπὸ τὸ Κράτος, ἀπὸ τὴν Δημοτικὴν μας ἀρχή, ἀπὸ μέρους τοῦ κάθε Νισυρίου πού καὶ αὐτὸς βοηθᾷ σὰν μιὰ μονάδα στὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ στὸ Νησί; Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ διαπιστώσωμε πὼς πολλὰ πράγματα ἀπλᾶ δὲν γίνονται, περισσότερο ἀπὸ ἄγνοια καὶ ἔλλειψιν τῆς κατάλληλης ὁργανώσεως τῆς λειτουργίας κατὰ Λουτροπόλεως μας, παρὰ ἀπὸ πραγματικὴ ἔλλειψιν μέσων. Ὅταν διατυπώνωμε τὴν ἄποψιν ὅτι πολλὰ πράγματα δὲν γίνονται ἀπὸ ἄγνοια, δηλαδὴ πὼς μποροῦμε μὰ δὲν ξέρομε νὰ ἐνεργήσωμε σὲ πολλὰς περιπτώσεις ὅπως πρέπει, δὲν σημαίνει πὼς ἡ ἄποψιν αὐτὴ ἀποτελεῖ «αἰχμή» ἐναντία σὲ φίλους καὶ συμπατριῶτες. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἀκριβῶς «θίγω» ἓνα ζήτημα πού ἀφορᾷ μιὰ ἱκανότητα πού ἀποκτᾶται με τὸν χρόνον, με τὴν «τριβήν» καὶ ἀκόμην με τὴν διδασκαλίαν. Καὶ στὸν τόπο μας, ἀλλὰ καὶ σ' ὅλες τις προοδευμένους χώρες, υπάρχουν εἰδικὰ σχολεῖα πού ἀποφοιτοῦν ἀπ' αὐτὰ στελέχη γιά τὴν ἄσκηση «τουριστικῶν ἐπαγγελμάτων» παρὰλλήλα πρὸς τὰ πάσης φύσεως οἰκοκυρικῆς πού καὶ αὐτὰ δίδουν στοιχεῖα διὰ τὴν ὀρθολογιστικὴν ὀργάνωσιν ξενοδοχειακῶν καὶ παρομοίων ἐπιχειρήσεων.

Τὸ ἀδύνατον σημείον τῆς «κουζίνας» τῶν λουτρῶν μας παρουσιάζεται καὶ εἰς τὸ ὅτι δὲν ἐφοδιάζεται με τὰ κατάλληλα σὲ ποιότητα καὶ ποσότητα τρῶφιμα, ἀλλὰ καὶ στὴν μαγειρικὴ. Εἶναι γνωστὸ πὼς μαγειρεύαν μέχρι τώρα ὄχι ἐπαγγελματίες μάγειροι. Ἡ ἔλλειψιν τοῦ καταλλήλου ψυκτικοῦ χώρου μέχρι σήμερον ἀπέκλειε τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος τοῦ ἐφοδιασμοῦ με κατάλληλα σφάγια καὶ πουλερικά. Τώρα πού ἀποτελεῖ πραγματικότης τὸ ἡλεκτρικὸ ρεῦμα καὶ πού ἤρχισε νὰ λειτουργῇ τὸ παγοποιεῖον, εἶναι ἀνάγκη ἀπόλυτος νὰ ἰδρυθῇ ἀποθήκη τροφίμων (ψυκτικὸς θάλαμος, μεγάλο ψυγεῖο) καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ ἐφοδιασμὸς ὑπὸ μορφὴν παρακαταθήκης

μέ τα κατάλληλα τρόφιμα (βούτυρο, λάδι μικρᾶς ὀξύτητας, διάφορες κονσέρβες κλπ.). Μόνον μὲ τὸν τρόπο αὐτό, θὰ εἶναι δυνατὸς ὁ ἐφοδιασμὸς τῶν Λουτρῶν μὲ τὰ κατάλληλα σὲ ποιότητα καὶ ποσότητα τρόφιμα νὰ ἀντιμετωπισθῇ σὲ σωστὴ βάση. Ἡ προμήθεια τῶν τροφίμων ἀπὸ τὴν Κῶ, τὴν Ρόδο καὶ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα θὰ πρέπει νὰ τίθεται σὰν βάση γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ σπουδαίου ζητήματος τῆς διατροφῆς τῶν πελατῶν. Εἰς τὸ σημεῖο αὐτὸ πρέπει νὰ τονισθῇ πὼς εἶναι ἀπαράδεκτο νὰ μὴν ὑπάρχουν εἰς τὸ Κατάστημα τὰ μεταλλικά νερά — πού ἔχουν κατακλύσει καὶ τὸ πιδ ἄπομακρυσμένο χωριὸ τῆς Ἑπειρωτικῆς Ἑλλάδος— ἂν ληφθῇ μάλιστα ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονός πὼς τὸ πόσιμο νερὸ στὴ Νίσυρο δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸ νερὸ ποὺ δίδουν οἱ διάφορες στέρες! Τὸ ζήτημα τοῦ καταλλήλου ποὺ βιοτικὸ ἐπιτέδου. Προφανῆς ἐπομένως εἶναι ἡ ἐνδεικνυμένη φροντίδα διὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ καταλλήλου μαγειρίου διὰ νὰ ἀποβλέπαμεν εἰς οὐσιαστικὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν διατροφῆς εἰς τὸ Κατάστημα τῶν Λουτρῶν.

Τὸ «πολιτισμένο περιβάλλον» μέσα στὸ ὁποῖο ἔχει τὴν ἀπαίτηση νὰ ζῇ τις ἡμέρες τῆς λουτροθεραπείας τοῦ ὁ ξένος μας, δημιουργεῖται ἀπὸ τὴν ἐξυπρέτησίν του χωρὶς θόρυβο, ἀπὸ πρόθυμο, ἐπαρκὲς σὲ ἀριθμὸ, ἐπιδέξιο καὶ πρὶν ἂν ὅλα ἀφόγου καθαριότητος προσωπικὸ. Τὸ κατάλληλο προσωπικὸ γιὰ νὰ ὑπάρχῃ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ τουριστικὴ παράδοση καὶ τουριστικὴ συνείδηση. Καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι πού ὑστεροῦμε κατὰ τρόπο πολὺ «κτυπητό». Νὰ τονίσωμε πὼς πρέπει γιὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ προσωπικοῦ νὰ καταβάλλεται ἀπὸ τοὺς ἁρμοδίους κάθε δροντίδα; Καλύτερα νὰ δεχθοῦμε πὼς καταβάλλεται ἡ ἐπιμέλεια πού ἐπιβάλλεται στὴν ἐπιλογὴ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Καταστήματος καὶ νὰ ἀπασχοληθοῦμε μὲ τὸ ζήτημα τῆς βελτιώσεώς του. Κατὰ τὴν γνώμην μας καὶ γιὰ τὴ βελτίωσιν τοῦ προσωπικοῦ, ἄλλα καὶ γιὰ τὴν ἐκπαίδευσή του εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ πρόσωπο εἰδικευμένο πού θὰ ἀποτελῇ καὶ τὸν προϊστάμενο τοῦ προσωπικοῦ. Ὅλες οἱ μεγάλες ξενοδοχειακὲς ἐπιχειρήσεις ἔχουν τὸν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ προσωπικοῦ τὸν Maître d'Hotel, καὶ ἀνάλογον ἔχουν τὰ νοσοκομεῖα μὲ τὸν θεσμὸ τῆς προϊσταμένης ἀδελφῆς καὶ φθάσανε στὴν χρησιμοποίησιν τοῦ εἰδικευμένου προσώπου, γιὰ τὴν καθοδήγησιν καὶ τὴν ἐποπτεία τοῦ προσωπικοῦ ὑστερα ἀπὸ μακρόχρονη καὶ θετικὴ πεῖρα. Στὸ σημεῖο αὐτὸ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μὴ χρησιμοποιήσουμε καὶ στὰ λουτρά μας τὸ συμπέρασμα τὸ κοινὸ πού καθιέ-

ρωσε τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Μαΐ καὶ πού στὴν περίπασή μας προτείνουμε νὰ τοῦ δώσουμε τὸ ὄνομα τοῦ Ἑπιμελητοῦ. Ὁ Ἑπιμελητὴς μὲ λίγα λόγια θὰ εἶναι πρόσωπο τὸ ὁποῖον θὰ ξεύρη πὼς διεξάγεται στὶς λεπτομέρειες ἡ κάθε δουλειά. Εἰς τὸν Ἑπιμελητὴ οἱ θαλαμηπόλοι, οἱ ὑπηρεταὶ καὶ γενικῶς ὅλο τὸ προσωπικὸ θὰ ἔχουν τυφλὴν πειθαρχίαν. Τὰ καθήκοντα τοῦ Ἑπιμελητοῦ δὲν εἶναι σωστὸ νὰ τὰ ἐπωμίζεται ὁ Διευθυντὴς τῶν Λουτρῶν καὶ γιὰ νὰ μὴ φθιέρεται καταγινόμενος μὲ λεπτομέρειες, τὶς ὁποῖες θὰ τοῦ ἦτο δύσκολο νὰ παρακολουθῇ καὶ τὶς ὁποῖες τὸ πιθανώτερον εἶναι καὶ αὐτὸς νὰ μὴ γνωρίζῃ. Διὰ νὰ γίνωμε πιὸ συγκεκριμένοι: Οἱ θαλαμηπόλοι πρέπει νὰ εἶναι ἀφόγου καθαριότητος, πρόθυμοι καὶ ἐπιδέξιοι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν. Τὸν ἐλεγχόν τῆς ὑπηρεσίας τῶν θαλαμηπόλων κατὰ τὸν τρόπο πού περιγράψαμε δὲν θὰ πρέπει νὰ περιμένουμε ἀπὸ τὸν Διευθυντὴν τοῦ Καταστήματος, ἀλλὰ ἀπὸ πρόσωπον ἐξοικειωμένον μὲ τὰ ζητήματα τῆς ὑπηρεσίας τοῦ θαλαμηπόλου καὶ τέτοιο πρόσωπον θὰ εἶναι ὁ Ἑπιμελητὴς. Ἡ καθαριότητα τῶν ἀφοδευτηρίων, ἡ καθαριότητα τῶν λουτήρων, τῶν σκευῶν τῆς κουζίνας ἀλλὰ καὶ ἡ ἴδια ἡ κανονικὴ λειτουργία τοῦ Ἑστιατορίου τοῦ Καταστήματος, εἶναι ἁρμοδιότητες τοῦ Ἑπιμελητοῦ. Μόνον μὲ εἰδικευμένο πρόσωπο σὰν Ἑπιμελητὴ τοῦ Καταστήματος μποροῦμε νὰ περιμένουμε νοικοκυρωσύνῃ καὶ κανονικὸ ρυθμὸ δουλειᾶς.

Διὰ νὰ διευκολύνουμε τὴ δουλειὰ τοῦ «Ἑπιμελητοῦ» ἀνάμεσα σὲ προσωπικὸ πολὺ γνωρὶμο γιὰ τὴν ἀπειθαρχία του, εἶναι βασικὸ νὰ δοθοῦν ἀπὸ μέρους τοῦ Διευθυντοῦ καὶ ἀνάλογα δικαιώματα γιὰ τὴν ἐπιβολὴ τῶν κυρώσεων πού ἐπιβάλλονται κατὰ τὴν γνώμην του. Εἰς τὴν δουλειὰ τοῦ ὁ «Ἑπιμελητὴς» θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ ἄερα γιὰ νὰ εἶναι πραγματικὸς προϊστάμενος τοῦ ἐργαζομένου προσωπικοῦ μας, ἀποδοτικὸς, ὅπως εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι. Μία λοιπὸν ἀπὸ τὶς πιὸ βασικὲς δουλειὲς τῶν ἁρμοδίων μὲ τὴν λειτουργίαν τῶν Λουτρῶν εἶναι ἡ ἐξέυρεσις τοῦ καταλλήλου προσώπου γιὰ νὰ τοῦ ἀναθέσουμε τὰ καθήκοντα τοῦ Ἑπιμελητοῦ.

Στὰ καθήκοντα τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Λουτρῶν μᾶς δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ διαπισώσουμε παρακολουθοῦντες ἀπὸ κοντὰ τὰ πράγματα, πὼς ὑπάρχει κάποια σύγχυση. Ζητοῦμε τὰ πάντα ἀπὸ τὸν Διευθυντὴ καὶ μάλιστα τὰ ζητοῦμε ὅταν γνωρίζουμε πὼς ὑπάρχουν πάσης φύσεως ἀδύνατα σημεῖα πού δὲν ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὶς δυνατότητες ἐνὸς ἀτόμου καὶ τοῦ πιὸ ἱκανοῦ. Σήμερα θὰ σταθοῦμε στὸ πιὸ νευραλγικὸ γιὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν καθηκόντων τοῦ Διευθυντοῦ.

Διεύθυνσις καὶ Δημοτικὴ Ἀρχή.—Κάθε ἐπιχειρήσεως ἡ καρδιά καὶ ὁ νοῦς εἶναι ὁ ἐπὶ κεφαλῆς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν

τών Λουτρών μας είναι ό Διευθυντής. Έκ πρώτης όψεως όμως μπορεί κανείς να δηλώσει πως στο Νησί δύσκολα μπορούν να εύρεθούν πρόσωπα που να έχουν τα προσόντα να εκτελέσουν με αποδοτικότητα τα καθήκοντα του Διευθυντού ενός Καταστήματος ιαματικών λουτρών.

Προηγουμένως θίξαμε το θέμα πως σήμερα ειδικεύονται σε σχολές στελέχη Τουριστικών επαγγελμάτων και αφού προσπαθήσαμε να ξεχωρίσουμε τα καθήκοντα τα ειδικά και να δηλώσουμε πως πρέπει να ανατεθούν στον Έπιμελητή του προσωπικού. Στον Διευθυντή θα παραμείνη ό Διοικητικός τομέας. Μά υπάρχει δυσκολώτερο πράγμα από τη Διοίκηση; Πολλοί λένε πως γι' αυτή τη δουλειά δεν «γίνεσαι μά γεννιέσαι». Νομίζω πως θέλουν να πουν πως ό άνθρωποι με γρήγορο μυαλό και με τό χάρισμα της πρωτοβουλίας και της έτοιμότητας μπορούν να διοικήσουν. Εύχως έργον θα είναι να έχουν εξοικείωση με τα θέματα που χειρίζονται. Είτε έχει εξοικείωση ό Διευθυντής με τις λεπτομέρειες κάθε δουλειάς επιβάλλεται να ακούη στο σημείο αυτό τους άπλους εργατάς που τα γνωρίζουν τα θέματα στίς λεπτομέρειές τους, γιατί με τό να ζούνε διαρκώς θα έλεγε κανείς πως τους αναπτύσσεται ή έκτη αίσθηση ή «διαίσθηση». Θεωρούντες με τέτοιες ιδιότητες τό Διευθυντή των Λουτρών, μπορούμε εύκολα να δηλώσωμε πως είναι δυνατό να βρεθί μεταξύ των συμπατριωτών μας στο Νησί, με τη διαφορά πως είναι ανάγκη να του δοθούν τα μέσα και να δημιουργηθούν συνθήκες τέτοιες που θά μπορέση να τις διευθύνη και πριν άπ' όλα θά πρέπει να του δοθούν αί δυνατότητες να μπορή να αναπτύσση πρωτοβουλία, να διδη λύσεις. Θά πρέπει να καταβληθί προσπάθεια να του άπλοποιήσωμε τη δουλειά του, δίνοντας δεμένα τα συμπερά-

σματα που βγήκανε από την μέχρι σήμερα λειτουργία, την τελευταία και την παλαιά του Καταστήματος, χωρίς να του περιορίζωμε τη δραστηριότητά του και τον τομέα της δουλειάς του. Η Δημοτική άρχή είναι καιρός να προσέξη πως κάθε ενέργειά της προς την κατεύθυνση των λουτρών δεν θά πρέπει να γίνεται χωρίς την υπεύθυνη και βαρύνουσα γνώμη του Διευθυντού, γιατί άλλωθίως, αντί να τον βοηθά, τον δυσκολεύει, τό λειτουργήμα του. Ίδιως είς τα ζητήματα διοικήσεως του προσωπικού και της πειθαρχίας που θά πρέπει να έχη τό προσωπικό έναντι του Διευθυντού. Επιβάλλεται ή μεγαλύτερη προσοχή. Να μη παρουσιασθί τό φαινόμενο ή Δημοτική άρχή να αντιδικήση με τον Διευθυντή σε ζητήματα επιβολής κυρώσεων από μέρους του Διευθυντού προς εργαζόμενον, γιατί αυτό-άν λάβωμε ύπ' όψη τό έμφυχο ύλικό που χρησιμοποιούμε- θά έχη καταστροφική επίδραση στην υπόσταση του Διευθυντού και έπομένως για την όλη λειτουργία του Καταστήματος. Άπλοποιούντες και διαχωρίζοντες την αρμοδιότητα του Διευθυντού των Λουτρών, είμεθα βέβαιοι πως θά εύρεθούν συμπατριώτες μας να έπωμισθούν τα βαρεία καθήκοντα με έπιτυχία και να σημειωθί και εύγενική άμλλα μεταξύ των.

Με τό σημερινό μας άρθρο δεν έχουμε την γνώμη πως εξαντλούμε τό θέμα. Τό θεωρούμε πολύπλευρο και πολύπτυχο και άκόμη πιστεύωμε πως υπάρχουν πρόσωπα με βαρύνουσα γνώμη, γιατί περισσότερο από μās ζήσανε την λειτουργία του Καταστήματος. Θά είμεθα εύτυχείς αν με τό άρθρο μας παρακινήσωμε πάντα άρμόδιο να άσχοληθί με τό ζήτημα και να συμβάλη κατά κάποιο τρόπο στην επιβαλλόμενη βελτίωση.

Ή από την έκδρομή της «Παναγίας Θερμιανής» στο Καβούρι.

Η ΚΟΡΦΗ ΤΟΥ ΝΙΣΥΡΟΥ

Υπό ΑΓΓ. ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΥ
(Λυρικός Βίος — Τόμος Γ')

Νά συννέφιασε τάχα μεμιᾶς ἡ κορφή τοῦ Νισύρου ;
Νά ᾽ναι τοῦ Θεοῦ μου τὸ τύμπανο, ποὺ χτύπησ' ἀνέρο
θαμπά, κι' ὄλος ἄξαφνα ὁ νοῦς μου βυθίστη στὸν ἴσκιο,
κι' ἀναπάντεχα ὄλες μου οἱ σκέψεις μὲ βιάν ἀπ' ὀλοῦθε,
(σὰν οἱ μέλισσες, μόλις βροντήσῃ ἓνα νέφι ἀποπάνω,
βιάζοντ' ὄλες παντοῦθε νὰ μποῦν στὸ κυβέρτι,
κι' ὄλες, σμίγοντας μιὰ μὲ τὴν ἄλλη, πιασμένες στὰ σκότη,
κρέμοντ' ἓνα τσαμπὶ ζωντανὸ ποὺ σαλεύει καὶ βουίζει,
ρέμα ἀγάπης βαθιό, στὴν κρυφὴ τὴ βασιλίσσα γύρω),
ἔχουν ἔτσι γοργὰ μαζευτεῖ στοῦ βαθιοῦ μου μετώπου τὸ θόλον,
ἀπὸ πίσω, μιὰ σκέψη κρυμμένη κυκλώνοντας μόνο,
μιὰ μονάχα, βαθιά μου βασιλίσσα ὑπέρτατη σκέψη.

Νά συννέφιασε ξάφνου ἀπ' τὰ ὕψη ἡ κορφή τοῦ Νισύρου
πιὸ πολὺ, σὰ μὲ νέφι ποὺ κλεῖ μυστικὰ στὴν καρδιά του,
στὴν καρδιά του τὴ μαῦρη ἄγια θύελλα, καὶ πιότερο ἀκόμα,
στὶς βουβὲς ἀποπίσω ἀστραπὲς τὴν κραυγὴ τοῦ Θεοῦ μου...

Σὺ τὸ ξέρεις· ποὺ ξέρεις πῶς τώρα ἡ ἴδια ἡ καρδιά μου,
ποὺ γιὰ τ' ὄργιο τοῦ Θεοῦ τῆς χτυπάει ὥς δὲ χτύπησεν ἄλλη,
σὰ βουνὸ τὴν κορφή τῆς βυθίζει γιὰ Σένα μὲς στὴ Βακχίδα,
τῆς τεράστιας σιγῆς, Σὺ μονάχα τὸ ξέρεις, μεγάλη ὕψη,
τὸ βουνὸ τῆς καρδιάς μου ποὺ τώρα ἀρχινᾷς ν' ἀνεβαίνεις...
Τί τὸ βλέπεις, δὲ Σοῦ ὅδωσα ἐγὼ τῆς καρδιάς μου κομμάτια,
μὰ στὴν ἔδωσα ἀκέρια ὥς τὴν ὕψωσα μέσα στὴν πλάση,
τοῦ Μυστήριου μὲς στ' Ἄδυτο ὥς τὴν ἔχω πυργώσει,
ἀνηφόρι τραχιό, γιὰ ν' ἀνέβεις στὴν ἴδια κορφή Σου !

Μ' ἂν τὴν ὥραν αὐτὴ π' ἀρχινᾷς ν' ἀνεβαίνεις,
(τάχα τ' ἀκουσες τ' ἅγιο τὸ τύμπανο ποὺ χτύπησ' ἀπάνω
τοῦ Θεοῦ μου, στὰ σύννεφα, ἀνάμεσα στ' ἄστρα,
τάχ' ἀκοῦς στὶς βουβὲς ἀποπίσω ἀστραπὲς τὴ μεγάλη κραυγὴ του),
ὀλοένα στὶς φλέβες μου μέσα ὁ ἴσκιος πληθαίνει,
ὀλοένα στὶς φλέβες μου μέσα πλημμυρεῖ τὸ σκοτάδι
καὶ βαθιά μου σαλεύουνε σύρριζα τὰ ἥπατα, σάμπως
σεισμὸς νὰ τὰ σεῖ, Σὺ μαντεύεις γιὰτί οἱ λογισμοί μου,
μαζεμένοι ἀπ' τοῦ κόσμου τὰ πέρατα ποὺ ἦτανε σκόρπιοι,
τῆς γῆς ὅλης τὸ μέλι νὰ μάσουνε, κλείνονται τώρα
στοῦ κρανίου μου βαθιά τὸ σκοτάδι, σὰ μέσα σὲ κάστρο,
γύρω μόνο ἀπὸ μιὰ μυστικὴ πανυπέρτατη Σκέψη !
Ἀπ' τὴ σκέψη Σου μόνο ξοπίσω, ὦ μεγάλη Βακχίδα,
πίσω μόνο ἀπ' τὴν ἔγνοια τοῦ ἴδιου Σου ἀνήφορου, πίσω
μοναχὰ ἀπὸ τὸν ἴσκιο ποὺ ρίχνει, λιγνὸ κυπαρίσσι,
μὲς σὲ κάθε Σου βῆμα στὸ νοῦ μου βαθιά τὸ κορμί Σου !
Μύριες σκέψεις, ἀμέτρητες σκέψεις, ποὺ τρέξαν ἀπ' ὅπου
ἐτρυγῆσαν τῆς γῆς καὶ τῶν αἰώνων ἀκέριο τὸ μέλι.
Σὺ μαντεύεις γιὰτί, σὰν τσαμπὶ σκοτεινὸ μαζεμένες,
τώρα πιά τὴν κερήθρα τοῦ πόθου φρουροῦν τοῦ μεγάλου,
τὴν κερήθρα ποὺ σὰ μυθικὸ στοιχειωμένο μελίσσι,
προσδοκώντας μιὰ μέρᾳ νὰ φτάσεις, μεγάλη Βακχίδα,

χρόνια χρόνων στοῦ εἶναι μου τὰ ἔγκατα ἐμάζεψα, ὡς ἥλιο
 τυλιγμένο στὰ πρῶτα σκοτάδια, ὡς πανσέληνο σ' ἄλυτα νέφη !
 Καὶ Σὺ μόνο μαντεύεις γιατί, ἀπ' τὴν ἴδιαν ἀνάμεσα Ἐσένα
 κι' ἀπ' τὴν ἴδια μου ζωὴ σ' ὅ,τι ἐφήμερο ἀντίκρυσσε, ἀφήνω νὰ πέσει,
 πὶὸ πυκνὸ κι' ἀπ' τὸ φράγμα τοῦ αἱμάτου, τῆς γῆς τὸ ἀπροσμέτρητο πένθος
 "Α, πὶὸ ἀκόμα ἀπ' τὸ φράγμα τοῦ αἱμάτου, ποὺ καίει μυστικά καὶ φλογίζει
 μέρα νύχτα τίς φλέβες μου μέσα, ἀπὸ Σένα, γιὰ Σένα,
 πὶὸ βαθιὰ κι' ἀπ' τὸ φράγμα τοῦ αἱμάτου μὲ καίει ἡ φροντίδα :
 «Θὰ νικήσει ἡ μεγάλη γενιά Σου ; ὦ Βακχίδα' θὲ νὰ μπεῖς
 τοῦ θεοῦ ζόφου μὲς στ' Ἄδυτο ; κι' ἂ, θὰ μπορέσεις,
 θὰ μπορέσεις ἐκεῖ κάποιαν ὥρα μ' ἀδάμαστο χέρι,
 μ' ἓνα χτύπημ' ἀνίλεο στὴν ἄκρη κορφή τῆς καρδιᾶς μου,
 σὰ μὲ δίστομο μέγα σπαθί, νὰ χωρίσεις τὴν ἴδια καρδιά μου
 ἀπ' τ' ἀμέτρητο πένθος νὰ λάμψει ὡς στὰ βάθη τοῦ κόσμου,
 ὡς στὸν Ἄδη τοῦ μαύρου τοῦ κόσμου, ζωὴ τὸ φιλὶ Σου ;
 Θὰ νικήσει ἡ μεγάλη γενιά Σου στὴ γῆ ; θὰ νικήσει ;...
 ὦ Βακχίδα (Ἀριάδνη ; Ψυχῶα ; Κελαινῶα ; Περσεφόνη ;)
 τρέμουν τὰ ἥπατα μέσα μου, τρέμουν γιὰ Σένα, γιὰ μένα,
 τὸ βουνὸ ὡς ἀνεβαίνει τοῦ Θεοῦ μου, τῆς ἴδιας καρδιᾶς μου
 τὸ βουνό, ποὺ ἡ κορφή τῆς κρυφὰ ἀπὸ καιρὸ συντυχαίνει
 μὲ τὴν ἅγια τὴ θύελλα, τῆς ἴδιας τῆς ξέσπασμα δίψας,
 δίψας θανάτου ἀθάνατου, μόνου περιούσιου παλμοῦ μου !...

ΑΠΟ "ΤΑ ΧΩΡΙΑΝΑ ΜΟΥ,,

Τοῦ ΔΗΜ. ΜΠΑΛΑΛΑ

ΓΙΑ ΣΑΣ

Ο ΚΙΤΣΙΚΑΣ

Ἡ μνήμη μου ξανάνιωσε
 κοντὰ στὰ γηρατεῖά μου
 γιὰ νὰ μοῦ δώσῃ δύναμι
 ν' ἀνοίξω τὴν καρδιά μου.

Νὰ βγάλω ἀπὸ μέσα της
 αὐτὰ τὰ τραγουδάκια,
 ποὺ στὸ χαρτί ἀράδιασα
 γιὰ Σᾶς, Πατριωτάκια.

Ποὺ σὰν θὰ τὰ διαβάσετε,
 ὅπου στὴ Γῆ κι' ἂν εἴσθε,
 κοντὰ στὸ χωριουδάκι μας
 κι' ἐμένα θὰ θυμῆσθε.

Ἀραχνοπτέρη κίτσικα,
 ἀπρόκοπε, γρινιάρη,
 ποὺ ξερογλείφεις τίς συκιὲς
 καὶ ζῆς ἓνα φεγγάρι.

Ποὺ κόφτεις καὶ ποὺ κρύβγεςαι
 καὶ ξάφνου ξεπροβάλλεις,
 κι' ἀρχίζεις ἄγρια φώνητιά
 καὶ τὴ ψυχὴ σου βγάλλεις ;

Πεθαίνεις γιὰ βουβαίνεσαι
 ἀφ' τῆς συκιᾶς τὴ γλύκα
 καὶ ξαναστρέφεις στὴ ζωὴ
 σὰ μυρίστῃς τὰ σῦκα ;

Αὐτὸ δὲ θὰ μπορέσουμεν
 οὔτε κι' ἐμεῖς νὰ βροῦμε,
 οὔτε καὶ σὺ θὰ μᾶς τὸ πῆς
 κι' ἀνώφελα ρωτοῦμε.

ΑΠ' ΟΤΙ ΘΥΜΑΜΑΙ

Στὸ προηγούμενο τεῦχος τῶν «Νισυριακῶν Χρονικῶν» ἐδιαβάσαμε πὼς στὶς 6 Ἀπριλίου ἀπεβίωσεν ὁ Ἰω. Ἑμμ. Παπαϊωάννου, ποὺ εἶναι περισσότερο γνωστὸς σὰν Γιάννης τοῦ Μανώλη. Γέννημα μιᾶς ἀπὸ τὶς καλύτερες οἰκογένειες τοῦ νησιοῦ μας οὐδέποτε ἐξεντητέηκε, ἀλλὰ παρέμεινε μόνιμα στὸ χωριό, ὅπου ἐδημιούργησε ἕνα ξεχωριστὸ τύπο, ὁλότελα δικό του. Ἐκαμνε συντροφιά μὲ τοὺς μεγάλους, ἀλλὰ καὶ μὲ τοὺς νέους. Ὅλη τὴν ἡμέρα τὴν περνοῦσε συντροφιά μὲ τοὺς τελευταίους παίζοντας πινάκλ ἢ κοῦπες, πότε στὸ καφενεῖο τοῦ Ζαχαριά καὶ πότε στοῦ Καμπούρη. Ὅταν ὅμως πλησίαζε τὸ σούρουπο (ἡ ὥρα τοῦ ἑσπερινοῦ ὅπως ἀρέσκετο νὰ λέη ὁ ἴδιος) ὁ Γιάννης ἐγίνετο ἀφαντός. Ἐτρεχε νὰ πάρη θέση σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς τρεῖς φάμπρικες — Ἡλικωμένη, Μιχ. Λαζάρου, Ἀριστείδη — ἀπὸ ὅπου ἔφευγε σχεδὸν πάντοτε τελευταῖος γιὰ τὸ σπῖτι του, τρικλίζοντας πότε περισσότερο καὶ πότε ὀλιγώτερο.

Ἐὰν ἐρωτήσετε ποῖο ἦτο τὸ ἐπάγγελμά του θὰ δυσκολευθῶ νὰ σᾶς ἀπαντήσω. Πάντως πρέπει νὰ παραδεχθῶμε πὼς κύριο ἐπάγγελμα τοῦ ἦτο τοῦ κτηματία. Εἶχε ὅμως καὶ ἐπικουρικό ἐπάγγελμα τοῦ φωτογράφου. Ἀλλὰ γιὰ νὰ τὸ ἐξασκήσῃ ἔπρεπε νὰ εἶναι στὰ κέφια του. Προθυμία ἔδειχνε μονάχα ὅταν ἐπρόκειτο γιὰ φωτογραφίες γιὰ διαβατήρια ἢ νὰ ἀποθανάτισῃ κανένα εὐτυχὲς γεγονός. Ἀλλὰ καὶ στίς περιπτώσεις αὐτὲς σπάνια ἔπαιρνε χρήματα. Τοῦ ἦτο ἀρκετὴ ἡ διαβεβαίωση τοῦ ταξιδιώτη πὼς ὅταν θὰ ἐπέστρεφε ἀπὸ τὸ ταξίδι, θὰ τοῦ ἔφερνε κάτι. Οἱ περισσότεροι βέβαια δὲν ἐκράτησαν ποτὲ τὴν ὑπόσχεσή τους. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ἦτο καὶ κάποιος ἀπὸ τὰ Νικιά, ποὺ ἔκαμνε συχνὰ ταξίδια καὶ κάθε φορὰ τοῦ ἔδινε τὴν ἴδια ὑπόσχεση, χωρὶς ποτὲ νὰ τὴν πραγματοποιήσῃ. Καὶ ὁ Γιάννης ἀπεφάσισε κάποτε νὰ τὸν τιμωρήσῃ. Ὅταν κάποτε κατέβηκε ἀπὸ τὰ Νικιά γιὰ νὰ φωτογραφηθῇ, ὁ Γιάννης ἔκαμε ὅλες τὶς διατυπώσεις, χωρὶς ὅμως νὰ βάλῃ καὶ πλάκα στὴ φωτογραφικὴ μηχανή, καὶ τοῦ εἶπε νὰ περάσῃ μετὰ 2-3 ἡμέρες νὰ πάρῃ τὶς φωτογραφίες. Ὅταν ξανακατέβηκε ἀπὸ τὰ Νικιά γιὰ νὰ πάρῃ τὶς φωτογραφίες, τοῦ εἶπε πὼς δὲν ἐπέτυχαν καὶ πρέπει νὰ ξαναφωτογραφηθῇ.

Αὐτὸ ἐπανελήφθη 2-3 φορές, ὅποτε ὁ ἐνδιαφερόμενος ἐπαρεπονήθη ὅτι τὸν ταλαιπωρεῖ τόσες ἡμέρες. Καὶ τότε τοῦ ἀπήντησε — ἡ μηχανή μου ἔχει μιὰ τρύπα καὶ χρειάζεται ἕνα δίφραγχο νὰ τὴν κλείσουμε νὰ μὴν παίρνει φῶς —. Κατεβλήθη ἡ ἀξία, καὶ αὐτὴ τὴ φορὰ ὅχι μόνον πέτυχε ἡ φωτογραφία, ἀλλὰ τὴν πῆρε τὴν ἴδια ἡμέρα.

Ἀνάμεσα σὲ κείνους ποῦκαμνε τακτικὰ παρέα ἤμεθα τότε καὶ οἱ νέοι ποὺ φοιτοῦσαμε σὲ ἀνώτερα σχολεῖα. Καὶ εἶναι ἀξέχαστες, ἀρκετὲς εὐθυμίες ἀλλὰ καὶ ἐξυπνες σκηνὲς ποὺ συχνὰ πυκνὰ δημιουργοῦσε. Μιὰ χρονιά, τὴν Κυριακὴ τοῦ Ἀσώτου, τοῦ στείλαμε μιὰ κάρτα ποὺ παρουσίαζε ἕνα μεθυσμένο μὲ εὐχὲς γιὰ τὴ γιορτὴ του, ἐγώ, ὁ Μιχ. Καμαρινός, ὁ Πασχάλης Χριστοφόρου καὶ ὁ Κ. Μούρας. Μᾶς ἀπήντησεν εὐχαριστῶν ξεχωριστὰ στὸν καθένα μὲ κάρτες ποὺ παρίσταναν τὸ γάδαρό του, τὴν σκρόφα του, τὸν Μελικέρτη του (ἕνα ὠραῖο μαῦρο σκύλο ποὺ εἶχε) καὶ ἕνα παπᾶ. Φωτογράφησε δηλαδὴ ὁ ἀθεόφοβος τὰ ζῶα, καὶ ἀντικατέστησε τὰ κεφάλια των μὲ τὰ δικὰ μας, ποὺ εἶχε ἀπὸ τὶς φωτογραφίες μας. Αὐτὴ ἦτο ἡ ἀπάντησή του.

Ἀνεξάντλητα εἶναι τὰ παιχνίδια ποὺ ἐδημιουργοῦσε σὲ βάρος τῶν ἄλλων. Ἀλλὰ θὰ τελειώσω μὲ τὸ παρακάτω.

Κάποτε στὴν παρέα εἶχε πεῖ πὼς εἶναι καὶ ὠρολογοποῖός. Κάποιοι ἀφελῆς πατριώτης μας ποὺ τὸν ἄκουσε, τοῦ ἐνεπιστεύθηκε ἕνα ξυπητηῖρι νὰ τὸ διορθώσῃ. Ὅστερα ἀπὸ 2 ἡμέρες ὁ Γιάννης ἐφάνη νὰ ἔρχεται πρὸς τὸ Καζίνο, κρατώντας ἕνα δέμα σὲ ἐφημερίδα ποὺ τὸ ἄφησε ἐπάνω στὸ τραπέζι μπροστὰ στὸν ἀφελῆ πατριώτη μας. Ἐκεῖνος τὸ ἀνοίξε καὶ ἔμεινε μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό, γιὰτὶ εἶδε τὸ ὥρολόϊ του συναρμολογημένο, ἀλλὰ καὶ ἀρκετὰ ἀνταλλακτικὰ σκορπισμένα μέσα στὴν ἐφημερίδα. Ἀφοῦ συνῆλθε τὸν ἐρώτησε τί εἶναι αὐτό. Ὁ Γιάννης τοῦ ἀπάντησε μὲ φυσικότητα: Τὸ ὥρολόϊ σου. Καὶ αὐτά, τὸν ξαναρώτησε, δείχνοντας τὰ ἀνταλλακτικὰ. Αὐτὰ ἐπερίσσευσαν, ἦτο ἡ ἀπάντησις τοῦ Γιάννη. Ἀξέχαστε Γιάννη πόσο θὰ μᾶς λείψης.

Ν. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ

ΝΙΣΥΡΙΑΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ (του ανταποκριτού μας).-
Άρραββώνες.- Τήν 23ην 'Ιουνίου ήρραβω-
 νίσθη ή δνις Μαρία Β. Μηνᾶ, ἐκ Νικιῶν.
 Τους εὐχόμεθα ταχεῖαν τήν στέψιν.

Γάμοι.- Τήν 2 'Ιουνίου ἐτελέσθησαν εἰς τὸν
 Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἀγ. Σπυριδωνος οἱ γάμοι
 τοῦ κ. Δημητρίου Κοντούλη μετὰ τῆς δίδος
 Ζουμπουλιάς Ν. Μίχαλου, ἐκ Νικιῶν. Τους
 στεφάνους ἀντήλλαξεν ὁ κ. Ἀλέξ. Ἀλεξιά-
 δης. Ἐπηκολούθησε δεξίωσις μὲ πλούσιον
 δείπνον εἰς τὸ Προκατὲρ Χῶλ, ὅπου πα-
 ρευρέθησαν ἄνω τῶν 250 προσκεκλημένων.

- Τήν 9ην 'Ιουνίου ἐτελέσθησαν εἰς τὸν
 Ναὸν τοῦ Ἀγίου Δημητρίου τῆς Ἀστόριας
 οἱ γάμοι τοῦ κ. Ἀντωνίου Κόντου ἐκ Νι-
 κιῶν μετὰ τῆς δίδος Οὐρανίας Ναυπλιώτη.
 Τους νυμφικούς στεφάνους ἀντήλλαξεν ὁ
 κ. Παναγιώτης Ἐλληνοπούλης. Ἐπηκο-
 λούθησε δεξίωσις εἰς τὸ Ρικάρτον Ἀστόρια
 Χῶλ.

- Τήν 16ην 'Ιουνίου ἐτελέσθησαν εἰς τὸν
 Ναὸν τοῦ Ἀγίου Σπυριδωνος οἱ γάμοι τοῦ
 κ. Ἰωάννου Βουγιουκλῆ, ἐκ Σάμου, μετὰ
 τῆς δίδος Ἀννας Μ. Χαλκιᾶ, ἐκ Πάλων.
 Τους στεφάνους ἀντήλλαξεν ὁ κ. Δημή-
 τριος Ροῦμης. Ἐπηκολούθησε δεξίωσις
 μετὰ πλουσίου δείπνου εἰς τὸ Τροκατέρ
 Χῶλ.

- Τήν 6ην 'Ιουλίου ἐτελέσθησαν ἐν στενῷ
 κύκλῳ οἱ γάμοι τοῦ κ. Παναγιώτη Σιδέρη
 μετὰ τῆς χαριεστάτης Νισυροπούλας
 Εἰρήνης Π. Μαυρουδῆ.

- Τήν 15ην 'Ιουλίου ἐτελέσθησαν εἰς τὸν
 Ναὸν τῆς Ἁγίας Ἀννης οἱ γάμοι τῆς δίδος
 Ἀννης Μ. Πάππα, ἐκ Νικιῶν, μετὰ τοῦ κ.
 Παύλου Φάλκο.

- Τήν 21ην 'Ιουλίου ἐτελέσθησαν εἰς τὸν
 Ναὸν τοῦ Ἀγίου Σπυριδωνος οἱ γάμοι τοῦ
 κ. Ἐμμανουήλ Κ. Νικητιάδη ὑποπλοιάρχου
 τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ μετὰ τῆς χαριε-
 στάτης δίδος Ἀννης Κ. Τσουκαλᾶ. Οἱ νεό-
 νυμφοι ἀνεχώρησαν εἰς Παρισίους πρὸς
 συνάντησιν τῶν γονέων καὶ ὅπου θὰ διέλ-
 θουν καὶ τὸν μῆνα τοῦ μέλιτος.

Εἰς τοὺς νεονύμφους εὐχόμεθα πᾶσαν εὐ-
 τυχίαν εἰς τήν οἰκογενειακὴν των ζωὴν.

Γεννήσεις.- Ἡ κ. Καλλιόπη Ι. Κουλιανίδη
 (Περδίκη) ἔτεκεν αἰσίως κοριτσάκι. Τους
 εὐτυχεῖς γονεῖς εὐχόμεθα νὰ τοὺς ζήσῃ.

Βαπτίσεις.- Τήν 28ην 'Ιουνίου ἐβαπτίσθη
 τὸ κοριτσάκι τοῦ Ἰωάννου καὶ Μαρίας Γε-
 ωργιάδου εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἀγ. Γερασίμου.
 Ἀνάδοχος παρέστη ή δνις Μαρία Φούλια-
 ξη, δώσασα τὸ ὄνομα Ἀννα. Ἐπηκολούθη-
 σε δεξίωσις εἰς τὸ Χῶλ τῆς Ἐκκλησίας.

- Τήν 28ην 'Ιουνίου ἐβαπτίσθη τὸ κορι-
 τσάκι τοῦ κ. Νικολάου καὶ Φιλίως Χαρτο-
 φύλη, εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Δημητρίου
 τῆς Ἀστόριας. Ἀνάδοχοι παρέστησαν ή
 δνις Εἰρήνη Γ. Χαρτοφύλη καὶ ή κ. Εἰρήνη
 Ν. Χιώτη, ὀνομάσαντες αὐτὸ Εἰρήνη. Ἐπη-
 κολούθησε δεξίωσις εἰς τὸ χῶλ τῆς ἐκκλη-
 σίας.

- Ἐβαπτίσθη τὸ κοριτσάκι τοῦ κ. Ἀντω-
 νίου καὶ Σταματίας Ἱερομνήμου εἰς τὸν
 Ναὸν τοῦ Ἀγ. Σπυριδωνος. Ἀνάδοχος πα-
 ρέστη ή Ἑλένη Ζερβοῦ ὀνομάσασα αὐτὴν
 Εἰρήνην.

- Τήν 14ην 'Ιουλίου ἐβαπτίσθη τὸ κορι-
 τσάκι τοῦ κ. Ἰωάννου καὶ Μαργαρίτας
 Σκανθάλιου εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Δημη-
 τρίου τῆς Ἀστόριας. Ἀνάδοχος παρέστη
 ή Παγώνα Μπαμπανιώτου, δώσασα τὸ
 ὄνομα Ἀννα-Ἑλένη.

Εἰς ὅλους τοὺς εὐτυχεῖς γονεῖς εὐχόμεθα
 νὰ τοὺς ζήσουν τὰ νεοφώτιστα, εἰς δὲ τοὺς
 ἀναδόχους νὰ τὰ χιλιάσουν.

Ἀναχωρήσεις.- Τήν 18ην 'Ιουνίου ἀνέχω-
 ρησεν ἀεροπορικῶς πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς
 πατρίδος του καὶ τῶν ἀδελφῶν του ὁ ἀγα-
 πητὸς μας ἀδελφὸς Ἰάκκ. Κ. Φασουλαρίδης.

- Τήν 14ην 'Ιουνίου ἀνεχώρησαν μετὰ
 τὸ «Β. Φρειδερίκη» οἱ ἀδελφοί μας Ἀπόστολος
 Κ. Μούρας μετὰ τῆς κυρίας του καὶ τῶν
 δύο τέκνων των. Ὁ Νικήτας Χαρτοφύλης
 καὶ Κωνστ. Ι. Φρουλῆς. Τους εὐχόμεθα
 νὰ περάσουν ἕνα ἀξέχαστο βακέσιον εἰς τὴν
 ὥραιαν μας Νίσυρον καὶ καλὴν ἐπάνοδο.

- Τήν 8ην 'Ιουλίου ἀνεχώρησαν μετὰ τὸ «Β.
 Φρειδερίκη» οἱ συμπατριῶται μας Ἰππο-
 κράτης Λοῖζος καὶ Δημήτριος Τσικῆτας
 μετὰ τῆς κυρίας του.

- Τήν 7ην 'Ιουλίου ἀνεχώρησεν ἀεροπο-
 ρικῶς ὁ ἀδελφός μας Ἐμμανουήλ Γ. Λαμ-
 πάδης.

Εὐχόμεθα εἰς ὅλους νὰ περάσουν ἕνα
 ἀξέχαστο βακέσιο μαζί με τοὺς δικούς των
 καὶ καλὴν ἐπάνοδο.

Ἀναρρώσεις ἀσθενῶν.- Ἡ κ. Σοφία Ν. Λαμ-
 πάδης, κατόπιν ἔγχειρήσεως ἐξῆλθεν τοῦ
 νοσοκομείου Πολυκλινικ. Τῆς εὐχόμεθα τα-
 χεῖαν ἀνάρρωσιν.

- Ἐπίσης ὁ συμπατριώτης μας Βασίλ.
 Κωστίδης εἰσήλθε εἰς νοσοκομεῖον δι' ἔγχει-
 ρισιν. Τοῦ εὐχόμεθα ταχεῖαν ἀνάρρωσιν.

Θάνατοι.- Τήν 10ην 'Ιουνίου ἀπεβίωσε ὁ
 ἀδελφός μας Νικήτας Ἀντ. Βουτσᾶς καὶ
 ἐκηδεύθη τήν 13ην ἰδίῳ ἐκ τοῦ Ναοῦ τοῦ
 Ἀγίου Γεωργίου. Εἰς τὴν βαρυνθεοῦσαν
 σύζυγον ἀπευθύνομεν θερμὰ συλλυπητήρια.

- Τὴν 19ην Ἰουνίου ἀπεβίωσε ὁ ἀδελφός μας Παῦλος Α. Μαυρουδῆς, παλαιμάχου μέλους τῆς ὁργανώσεώς μας καὶ ἐκηδεύθη τὴν 22αν ἰδίῳ ἐκ τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Δημητρίου Ἀστόριας. Ἐγκαταλείπει βαρυπνευθοῦσαν σύζυγον τὴν Ἄννα Μαυρουδῆ, θυγατέρα καὶ υἱόν. Σύσσωμος ἡ Νισυριακὴ παροικία καὶ ὁ «Γνωμαγόρας» ἀπευθύνουν θερμὰ συλλυπητήρια πρὸς τοὺς οἰκείους του καὶ ἐν Νισύρῳ ἀδελφούς καὶ ἀδελφὴν του, εἰς δὲ τὸν αἰμυνηστὸν Παῦλον εὐχόμεθα γαίαν ἐλαφράν.

- Τὴν 9ην Ἰουλίου ἀπεβίωσεν εἰς Μινεσότα ὁ ἀδελφός μας Κωνσταντ. Β. Κυπραῖος. Εἰς τὸν ἐνταῦθα ἀδελφόν του καὶ τοὺς ἐν Νισύρῳ καὶ Ἀθήναις ἀνεψιούς του ἐκφράζομεν τὰ θερμὰ μας συλλυπητήρια.

- Τὴν 24ην Ἰουλίου ἀπεβίωσε ἡ Μαρία Κ. Πασχαλάκη (τὸ γένος Μαστρογιώργη) ἐκ Νικιῶν καὶ ἐκηδεύθη τὴν 26ην ἰδίῳ. Ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία ἐψάλη εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Ἐλευθερίου. Εἰς τὰ ἐνταῦθα τέκνα τῆς καὶ τοὺς ἐν Νισύρῳ ἀδελφούς καὶ συγγενεῖς ἀπευθύνομεν τὰ θερμὰ μας συλλυπητήρια.

Νισύριοι ἐπιστήμονες καὶ μαθηταί.- Μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ ἀναγγέλομεν ὅτι ὁ ἀγαπητὸς συμπατριώτης μας Μιχαὴλ Ἄντ. Κατσματίδης, ἀπόφοιτος τῆς Φιλολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, φοιτήσας ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸ Columbia University τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ εἰς τὸ Graduate Faculty τοῦ Πανεπιστημίου τούτου, ἔλαβεν ἐπαξίως τὴν 4ην Ἰουνίου τὸ δίπλωμα Master of Arts. Ἐν συνεχείᾳ ἡ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ τοῦ ἀνέθεσε τὴν διεύθυνσιν τοῦ νεοῖδρυθέντος Ἡμερήσιου Ἑλληνο-ἀμερικανικοῦ Σχολείου τῆς Κοινότητος Ἀστόριας. Εἰς τὸν κ. Κατσματίδην ἀπευθύνομεν τὰ συγχαρητήριά μας.

Σ.Σ.- Συγχαίρομεν καὶ ἡμεῖς τὸν ἀγαπητόν μας Μάκην Κατσματίδην διὰ τὴν νέαν ἐπιτυχίαν του καὶ ἐκφράζομεν τὴν βεβαιότητα ὅτι ὑπὸ τὴν Διεύθυνσίν του τὸ νεοῖδρυθὲν σχολεῖον θὰ ἀνταποκριθῇ πληρῆστα εἰς τὴν δύσκολον ὅσον καὶ μεγάλην ἀποστολὴν του, διότι μᾶς εἶναι γνωστὰ τὰ ἐξαιρετικὰ ἐπιστημονικὰ προσόντα τὰ ὅποια κατέχει οὗτος.

- Ὁ Νικόλαος Χ. Παπαϊωάννου, προσφιλεῖς υἱὸς τοῦ κ. Χρίστου καὶ Ἀσημίνας Παπαϊωάννου, ἀπεφοίτησε τοῦ Long Island Λόνγκ Άϊλαν, γυμνασίου λαβὼν δύο βραβεῖα εἰς τὴν Ἱστορίαν καὶ τὴν Χημείαν. Μεταξὺ 323 τελειοφοίτων ἐπρώτευσεν καὶ ἔλαβεν ὑποτροφίαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Νέας Ὑόρκης (New York University). Ὁ ἀγαπητός μας Νίκος ἦτο μέλος τοῦ ἀρίστα club.

Θερμὰ συγχαρητήρια εἰς τοὺς εὐτυχεῖς γονεῖς. Εἰς τὸν ἀγαπητόν μας Νίκον εὐχόμεθα κάθε πρόδοον εἰς τὰς Πανεπιστημιακὰς του σπουδὰς.

- Ὁ νεαρὸς Ἀντώνιος Ἀδὰμ Νοταρίδης ἀπεφοίτησε τοῦ ἐξαταξίου Ἑλληνικοῦ σχο-

λείου τοῦ Μπρόνξ λαβὼν τὸ βραβεῖον τῆς Ἀτλαντίδος. Συγχαίρομεν αὐτὸν καὶ τοῦ εὐχόμεθα καλὴν πρόδοον.

ΜΑΝΔΡΑΚΙ (τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας).

Ἀφίξεις. — Κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούλιον καὶ Αὐγούστου μᾶς ἐπισκέφθησαν ἀρχετοὶ συμπατριῶται μας. Οὕτω ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν ὁ Ἰάκωβος Φασουλαρίδης, ὁ Νικήτας Γιαννιός, ὁ Κωνστ. Φραζῆς, ὁ Ἐμμ. Λαμπάδης, ὁ Ἀντώνιος Καφετζιδάκης, ἡ Ἀννίκα Χ. Χατζηδημητρίου καὶ ὁ Ἀπόστολος Κ. Μούρας μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων του.

— Ἀπὸ τὴν Αὐστραλίαν ὁ κ. Μιχαὴλ Ἀποστολίδης μετὰ τῆς συζύγου του Φαίδρας τὸ γένος Ζαμποῦνη.

— Ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ὁ κ. καὶ ἡ κ. Νικ. Σακελλαρίδης, ὁ Σάββας Κωνσταντινίδης οἰκογενειακῶς, αἱ οἰκονόμοι Μιχ. Παλούκα, Κωνστ. Παρθενιάδης, Κωνστ. Χ. Χριστοφόρου, Χρήστου Καρανίκη, Ἐμμ. Λαμπάδης, οἱ φοιτηταὶ Γεώργ. Λαμπάδης, Ἡλίας Τριανταφύλλου, Ἐμμ. καὶ Βασ. Σακελλαρίδου, ὁ νέος ἐμποροπλοίαρχός μας Νικόλ. Τριανταφύλλου, ὁ κ. Γεώργιος Παπακέντρης, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Νικήτα Γ. Βαγιάτη, ὁ Πρόεδρος τοῦ Γνωμαγόρου Ἀθηνῶν Παν. Σακελλαρίδης μετὰ τῆς συζύγου του, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Κωνστ. Π. Μούρα καὶ ἄλλοι.

— Ἀφίξη ἐπίσης ὁ κ. Τάσος Καραναστάσης, ὅστις θὰ μελετήσῃ τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα τῆς νήσου κατ' ἐντολήν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

— Ἀπὸ τὴν Ρόδον ὁ κ. Δημ. Ρουσέτος μετὰ τῆς συζύγου του, οἱ δημοδιδάσκαλοι Νικήτας Κουμέντος καὶ Νικήτας Μαστρογιάννης, ὁ κ. Γεώργιος Κουμέντος καὶ ἄλλοι.

Γεννήσεις. — Τὴν 7ην Ἰουλίου ἡ Πόπη Κολυβά, τὸ γένος Δρακουμπανῆ, ἔτεκεν ἄρρεν. Τὴν 10ην Ἰουλίου ἡ Πόπη Γεωργίου Καζάντη, τὸ γένος Ὁρσάρη, ἐπίσης ἄρρεν. Τὴν 11ην Ἰουλίου ἡ Βιβὴ Κων. Ἀμαλλου, τὸ γένος Δημιῆς θῆλυ. Τὴν 1ην Αὐγούστου, ἡ Ἀναστασία Γεωργίου Σφακιανοῦ ἄρρεν. Εἰς τοὺς εὐτυχεῖς γονεῖς εὐχόμεθα νὰ τοὺς ζήσουν.

Βαπτίσεις. — Τὴν 14ην Ἰουλίου ἐβαπτίσθη εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Νικήτα τὸ κοριτσάκι τοῦ κ. Φιλίππου καὶ Ἀγγελικῆς Τσουλάτου. Τὴν 21ην Ἰουλίου τὸ κοριτσάκι τοῦ Νικολάου καὶ Εἰρήνης Μισοῦ. Τὴν 16ην Αὐγούστου τὸ ἀγοράκι τοῦ Χρήστου καὶ Μαρίας Ἀρκαμουζῆ καὶ τὸ κοριτσάκι τοῦ κ. Δόξη. Τὴν 18ην Αὐγούστου τὸ ἀγοράκι τοῦ Μιχαὴλ καὶ Μαρίας Κορωναίου. Εἰς τοὺς εὐτυχεῖς γονεῖς εὐχόμεθα νὰ τοὺς ζήσουν τὰ νεοφώτιστα.

Χοροί. — Τὴν 21ην Ἰουλίου ἐδόθη χοροσπερὶς τοῦ Γνωμαγόρου Μανδρακίου εἰς τὸ Ζωσιμπούλειον, στεφθεῖσα ὑπὸ ἐπιτυχίας.

Πανήγυρις Σπηλιανῆς. — Μὲ ἐξαιρετικὴ λαμπρότητα καὶ κοσμοσυρροὴν ἐωρτάσθη καὶ ἐφέτος ἡ μνήμη τῆς Παναγίας. Ὑπολογίζεται ὅτι

παρεκάθισαν εἰς τὸ κοινὸν τραπέζι ἄνω τῶν χιλίων προσώπων, αἱ δὲ εἰσπράξεις κρίνονται ἰκανοποιητικά.

Τάμα. — Τὴν 11ην Αὐγούστου εὐρέθη εἰς τὸ «Λευκαντιὸν» μία φιάλη μαῦρο κρασί (ἀνάμα) ποὺ προορίζεται ὡς Τάμα διὰ τὴν Σηληριανή. Κινηματογράφησις Νισύρου. — Μετὰ τοῦ κ. Κ. Μούρα ἀφίχθη καὶ συνεργεῖον τῆς ὑπηρεσίας τὴν ὁποῖαν διευθύνει, τὸ ὁποῖον καὶ ἐκίνηματογράφησε τὸ Ἑφαίστειον, τὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ Γυαλιοῦ καὶ λοιπὰ ἀξιοθέατα. Ἡ ταινία προορίζεται διὰ τὰ σχολεῖα τοῦ Κράτους.

Γάμοι. — Τὴν 28ην Ἰουλίου ἐτελέσθησαν εἰς τὴν Σηληριανὴν οἱ γάμοι τοῦ Κωνστ. Κετσέ μετὰ τῆς δίδος Μαρίας Περουλλῆ Φραζῆ. Παράνυμφοι παρέστησαν ὁ κ. Νικήτας Γ. Βαγιάνης καὶ ἡ κ. Ματθίλδη Κ. Μούρα.

— Τὴν 18ην Αὐγούστου ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ Μιχαήλ Κ. Μούρα (Βονικάρχη) μετὰ τῆς δίδος Ἄννας Οἰκονομίδου, μετὰ παρανύμφους τὸν Δημ. Στεφάνου καὶ τὴν δίδα Ἑλ. Ἰπποκράτους.

— Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ Νικήτα Γιαννιοῦ μετὰ τῆς δίδος Πολυμνίας Μουλλοῦ, μετὰ παρανύμφους τοὺς Γεώργιον Μάγχο καὶ Πόπην Γενᾶ.

— Τὴν 25ην Αὐγούστου ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ Νικήτα Κουμένου μετὰ τῆς Μιμῆς Ἀπ. Μαστρογιάννη.

Μνημόσυνα. — Εἰς μνήμην τοῦ Ἰακώβου Τσατσαρώνη ἐτελέσθη μνημόσυνον τὴν 14ην Ἰουλίου. Τὴν 4ην Αὐγούστου εἰς μνήμην Μαρίας Πολυχρόνη Μουλλοῦ καὶ τὴν 11ην Αὐγούστου εἰς μνήμην Νικολάου Πουράκη.

ΡΟΔΟΣ (τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας)

— Ὁ συμπατριώτης μας Ἄρης Φραντζῆς ἀνέλαβε καὶ ἐφέτος τὴν διευθύνσιν τοῦ γνωστοῦ ἀριστοκρατικοῦ κέντρου «Ἀκταῖον».

— Ὁ Δημήτριος Ρουσσέτος προήχθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του κατὰ ἓνα βαθμὸν. Θερμὰ συγχαρητήρια.

— Τὴν 7ην Ἰουλίου ἐγένετο οἱ γάμοι τοῦ Ἰωάννου Ρουσ. Ρουσσέτου μετὰ τῆς δίδος Μπιλιᾶς Ροζάλῃ. Οἱ νεόνυμφοι ἀνεχώρησαν δι' Ἀθήνας. Θερμὰ συγχαρητήρια.

— Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀπεβίωσεν εἰς ἡλικίαν 17 ἐτῶν ὁ Νίκος Κ. Χατζηνικολάου. Εἰς τοὺς οἰκείους του θερμὰ συλλυπητήρια.

ΑΘΗΝΑΙ

Μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ ἀναγγέλλομεν τοὺς ἀρραβῶνας τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς μας καὶ πρῶν προέδρου τοῦ τμήματος Ἀρμοδίου Ι. Γιαννιδῆ μετὰ τῆς δίδος Τίνης Πέππα.

— Μὲ τὴν ἴδια χαρὰ ἀναγγέλλομεν τοὺς ἀρραβῶνας τῆς ἀγαπητῆς μας Εἰρήνης Δ. Οἰκονομίδου, ἐγγονῆς τοῦ φιλτάτου Ι. Γιαννιδῆ μετὰ τοῦ Μηχανολόγου-Ἡλεκτρολόγου Σωτηρίου Γαλέα ὡς καὶ τὴν τέλει τοῦ γάμου ὁ ὁποῖος ἐγίνε τὴν 22αν Αὐγούστου εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν τῆς Ριζαρείου Σχολῆς. Παράνυμφος παρέστη ὁ θεῖος τῆς Ἀρμόδιος.

— Ἐπέστρεψεν ἐκ τῆς εἰς Παρισίους ἐπιστημονικῆς ἀποστολῆς τοῦ ὁ ὑφηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ μέλος τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς κ. Παῦλ. Σακελλαρίδης.

— Ὁ φοιτητῆς τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Γεώργιος Κ. Μούρας, ἀνεχώρησε τὴν 23ην Ἰουλίου μεταβαίνων εἰς Γενεύην τῆς Ἑλβετίας, ὅπου καὶ θὰ παραμείνῃ πρὸς ἄσκησιν εἰς τὸ ἐκεῖ Hospital Contonal ἐπὶ δέμηνον.

— Ὁ Νικόλαος Τρ. Τριανταφύλλου μετ' ἐπιτυχῇ δοκιμασίαν ἀπεφοίτησεν ἀπὸ τὰς Ναυτικὰς Σχολὰς Ἀσπροπύργου Ἀθηνῶν, λαβὼν τὸ δίπλωμα τοῦ Ἐμποροπλοίαρχου. Εἰς τὸν νέον Ἐμποροπλοίαρχον μας εὐχόμεθα λαμπρὰν σταδιοδρομίαν.

— Πληροφορούμεθα ἐκ Κῶ, ὅτι ὁ Ἰάκωβος Φρ. Κώνστας, προτελειόφοιτος μαθητῆς τοῦ Ἰπποκρατείου Γυμνασίου Κῶ, συνεχίζων τὴν ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ἐξάιρετον ἐπίδοσιν του εἰς τὰ μαθήματά του, ἔτυχεν ἐφέτος τοῦ πρώτου βραβείου μεταξύ ὅλων τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου. Συγχαίρομεν τὸν ἀγαπητὸν Ἰάκωβον καὶ τοὺς γονεῖς του καὶ τοῦ εὐχόμεθα νὰ συνεχίσῃ ἀριστεύων.

Τὴν 13ην Αὐγούστου ἡ σύζυγος τοῦ ἐν Νισύρῳ ἀνταποκριτοῦ μας Νικολ. Διακομιχάλη Οὐρανία, ἐγέννησεν ἀγοράκι. Συγχαίρομεν τοὺς εὐτυχεῖς γονεῖς καὶ εὐχόμεθα νὰ τοὺς ζήσῃ καὶ μετὰ τὸ καλὸ νὰ ἀποκτήσουν καὶ κοριτσάκι.

Συγχαρητήρια.— Τὸν συμπολίτην κ. Μιχαήλ Κατσιματίδην, τὸν ἐταξίως λαβόντα τὸν βαθμὸν παιδείας Master of Arts (Magister Artium = διδάσκαλος τεχνῶν) ἀπὸ τὸ Columbia University, τὴν 4ην Ἰουνίου 1957 καὶ μετέπειτα διορισθέντα Διευθυντὴν τοῦ νεωστὶ οἰκοδομηθέντος Ἡμερησίου Ἑλληνο-Ἀμερικανικοῦ Σχολείου τῆς Κοινότητος Ἀστορίας, συγχαίρομεν αὐτὸν ἐγκαρδίως καὶ εὐχόμεθα ὅπως τὸ ἐκπαιδευτικὸν του ἔργον ἀποβῇ γονιμώτερον.

Οἰκογένεια
KONTOBEPOY

Νέα Ὑόρκη, 26 Ἰουνίου 1957

ΚΑΤΑΒΟΛΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἐκ τῶν ἐν Ἀμερικῇ συνδρομητῶν μας ἐλάβομεν τὰ κατωτέρω ποσὰ διὰ συνδρομὴν:

Γεώργ. Κουλάκης	Δολλ.	5
Νικ. Κουλιανίδης	»	3
Γεώργ. Παπαεμανουήλ	»	3
Νικ. Μούρας	»	3
Γρηγ. Σακαλῆς	»	3
Κων. Παρθένης	»	3
Ἀντ. Γεωργάκης	»	3
Ἰω. Κώνστας	»	3
Νικ. Σακελλαρίδης	»	3
Ἐμμ. Καλούδης	»	3
Γεώργ. Διακαντῶνης	»	3
Κανάρης Διακαντῶνης	»	3
Ἐμμ. Κοκκινάκης	»	3
Ἐμμ. Κώστας	»	3
Σωτήρ. Μαστρογιάννης	»	3
Ζαχ. Ζαχαριάδης	»	5
Κων. Μ. Κόκκινος	»	5
Νικ. Παντελίδης	»	3
Νικ. Φραντζῆς	»	5
Ἰω. Παπαδόπουλος	»	3
Χρ. Παπαγιάννης	»	3
Κ. Πουράκης	»	3
Ἀντ. Μαυρουδῆς	»	3
Παντ. Ἀλαμάγκος	»	3
Δημ. Νοταρίδης	»	3

Κων. Γ. Πληθίδης	»	3
Ἀνδρ. Κατσιματίδης	»	5
Δημ. Οἰκονομίδης	»	3
Ἀντ. Καφετζιδάκης	»	3
Φρ. Κ. Φραζῆς	»	3
Μιχ. Φραζῆς	»	3
Ντίνος Σακλαρίδης	»	3
Γεώργ. Κλεόπουλος	»	3
Νικ. Κωστίδης	»	3
Εἰρήνη Καμπανῆ	»	3
Ἰω. Παυλίδης	»	3
Α. Ζαπέτης	»	3
Ἀπ. Κοντονικολάου	»	3
Ἰω. Πολίτης	»	3
Μιλτ. Γεωργάκης	»	3
Ἰω. Κακομανώλης	»	3
Νικ. Χαλκιᾶς	»	3
Ἰω. Ὀρφανόπουλος	»	3
Μιχ. Σκοῦρτος	»	3
Μιχ. Πατουράκης	»	3
Ἀλεξ. Ζαχαριάδης	»	3
Νικ. Πλήθος	»	3
Γεώργ. Χαρτοφύλης	»	3
Νικ. Ἐμ. Διακαντῶνης	»	3
Διαμαντῆς Νοταρίδης	»	6

Εἰς τοὺς ἀνωτέρω ἐκφράζομεν τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μας.

ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ 1956

ΕΞΟΔΑ

Εἰς περίθαλψιν Νισύρου (ρουχισμός, χρήματα)	120,00
» Ἀγιον Νικήτα Νισύρου	414,00
» Ἐπιταφίους στεφάνους	120,00
» Διάφορα ἐξοδα γραφείου	139,00
» Ταχυδρομικά	44,85
» Ἐξοδα δελτίου	76,42
» Ἐξοδα ἀρτοκλασίας, ὀρκωμοσίας καὶ τυπωτικὰ	164,47
» Ἐξοδα χοροεσπερίδων (δύο ἀναβολαί)	90,40
» Σχολικὸν Συσσίτιον Νισύρου	360,00
» Γραφομηχανὴν Δημαρχίας Νισύρου	360,00
» Ἐξωραϊστικὴν Ἐπιτροπὴν Νισύρου (Μανδρακίου)	75,00
» Ἀνέγερσιν παγοποιείου εἰς Νίσυρον	1250,00
» Ἐπιδιορθώσεις Λουτρῶν Μανδρακίου Νισύρου	13500,00
Γενικά ἐξοδα δολλ.	16439,14

ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ

Ἀπὸ μηνιαίας συνδρομᾶς	839,50
» Τόκους Τραπεζῶν	310,55
» Ἐράνους Ἀγίου Νικήτα	431,25
» Πώλησιν ὑπολειμμάτων χοροεσπερίδων καὶ ἐπιτροπὴν ἐπιταγῶν	33,50
Γενικαὶ εἰσπράξεις δολλ.	1614,80

Γενικά ἐξοδα Δολ. 16439,14
Γενικαὶ εἰσπράξεις » 1614,80

Ἐλεῖμμα διαχειρίσεως 1956 » 14825,34

Ὅλική περιουσία Συνδέσμου

Μετρητὰ εἰς Τραπεζὰς Δολ. 5153,54
Μπόνος Η.Π.Α. » 3000,00

Τὸ ὅλον Δολ. 8153,54

ΤΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΝΙΣΥΡΟΥ

ΝΙΚΗΤΑ ΚΟΥΜΕΝΤΟΥ

Κοντά στην ύψηλή αποστολή και έπαινετή επιδίωξη των «Νισυριακών Χρονικών» είναι και η συγκέντρωση του ιστορικού και λαογραφικού υλικού του νησιού μας. Έπειδή δεν πιστεύουμε απόλυτα στην από πάσης πλευράς μεγάλη σημασία που έχει η συγκέντρωση του υλικού τούτου, προβαίνουμε στη δημοσίευση της μελέτης μας «Τὰ μοναστήρια τῆς Νισύρου».

Θὰ μιλήσουμε γιὰ ὅλα τὰ μοναστήρια τῆς Νισύρου στὰ ὁποῖα ἔζησαν καλόγηροι καὶ ἦσαν γεωργικῶς ὀργανωμένα. Θὰ προσπαθήσουμε δὲ νὰ δώσουμε μιὰ περιγραφή τέτοια πού νὰ εἶναι δυνατό νὰ ἀποτελέσῃ ἀρχὴ γιὰ μιὰ πιὸ ἐκτενῆ, συστηματικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ μελέτη.

Ἀπὸ τὰ σημερινὰ ἐρείπια τῶν μοναστηριῶν μαντεύει κανένας πολὺ εὐκόλα τὴν ἀρτία ὀργάνωση πού εἶχαν κάποτε. Οἱ λόγοι πού συνετέλεσαν ὥστε νὰ φυτρῶνουν μοναστήρια μέσα στὶς μικρὲς κοιλάδες τοῦ νησιοῦ, ἀνάμεσα σὲ ἰδιωτικὰ κτήματα, λαξεμένα μέσα σὲ βράχους ἀποκρήμνων κρημνῶν, σὲ βουνοκορφὲς σχεδὸν ἀπρόσιτες γιὰ ὅσους δὲν γνωρίζουν τὰ μονοπάτια πού ὀδηγοῦν σ' αὐτά, δὲν εἶναι μόνο τὸ θρησκευτικὸ αἶσθημα τῶν κατοίκων, ἀλλὰ καὶ τὸ εὐφορὸ ἔδαφος τοῦ νησιοῦ:

ΑΡΜΑΣ: Τὸ Μοναστηριακὸ συγκρότημα τοῦ Ἀρμά βρίσκεται στὴ βορειοδυτικὴ πλευρὰ τοῦ νησιοῦ στὶς ρίζες τοῦ βουνοῦ τῆς Κατασωράδας, ἀπέχει περίπου ἀπὸ τὸ Μανδράκι μιστὴ ὥρα μετὰ τὸ πόδια. Γύρω ἀπὸ τὸ ὄνομα Ἀρμάς ἔχουν γίνῃ πολλὰ συζητήσεις καὶ διευτυπώσαν ἀρκετὲς γνώμες ἀνεύθυνες. Ἀς ἀκούσουμε τίς διαφορὲς ἐκδοχές.

Συχνὰ ἀπλὲς γυναῖκες τῆς Νισύρου λέγουν: «πᾶμε στὸν Ἀρμά, ἔρχομαι ἀπὸ τὸν Ἀρμά» κλπ. νομίζουν πὼς τὸ Μοναστηριακὸ αὐτὸ συγκρότημα εἶναι ἀφιερωμένο στὸν «Ἅγιον Ἀρμά». Ἀλλὰ σ' ὅσες πηγές κι' ἂν τρέξαμε καὶ ἀπ' ὅλα ὅσα μᾶς εἶπαν, δὲν βρήκαμε κανέναν «Ἅγιον Ἀρμά» ἀνάμεσα στοὺς Ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας. Ἄλλη ἐκδοχὴ λέγει πὼς τὸ Μοναστήρι εἶναι ἀφιερωμένο στὸν Προφήτη «Ερμών».

Ὁ δημοδιδάσκαλος καὶ φοιτητὴς τῆς Θεολογίας κ. Ἐμμ. Σακελλαρίδης μᾶς διαβεβαίωσε ὅτι πράγματι ὑπάρχει Προφήτης Ἐρμών, ἀλλὰ δὲν ἐκτίζοντο ἐκκλησίαι ἀφιερωμένες σὲ Προφήτες, ἐκτὸς τοῦ Προφήτη Ἡλία. Ἡ Πατρολογία ἀναφέρει κάποιον Ἀγιο Ἐρμᾶν, ἀδελφὸ τοῦ Πίου Α', ἀλλὰ δὲν ἦταν δυνατό νὰ κτισθῇ ἐκκλησία ἀφιερωμένη σὲ Λατῖνο Ἀγιο καὶ ὄχι σὲ Ὀρθόδοξο. Συζητώντας μετὰ τὸν δημοδιδάσκαλο κ. Ἐμμ. Κρούσκον πού ἀσχολή-

θηκε μετὰ τὰ ζητήματα αὐτὰ σὲ συνεργασία μετὰ τὸν ἀείμνηστον Ἀρχιμανδρίτην Θεολόγον Κύριλλον Ρωμᾶνον, ἠγοούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σπηλιανῆς, μᾶς εἶπε πὼς ἡ ἐκκλησία ἦταν ἀφιερωμένη στὴ Μεταμόρφωση τοῦ Σωτῆρος.

Ἐχομεν ἐπίσης ὑπ' ὄψη μας τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 14214/214/10-3-1951 ἀπόφαση τοῦ Γεν. Διοικητοῦ Δωδ/σου κ. Ρ. Ἀγαθοκλή «περὶ ἱστορικῶν διατηρητέων μνημείων νήσου Νισύρου» παρ. 9). Τὸ Μοναστηριακὸν συγκρότημα μετὰ τοῦ ἱστορημένου ναύσκου τοῦ Βαπτιστοῦ εἰς θέσιν Ἀρμάς (Ερμών).

Ἀναφορικὰ λοιπὸν μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ Ἀγίου στὸν ὁποῖον εἶναι ἀφιερωμένο τὸ Μοναστήρι συμφωνοῦμε μετὰ τὴν παραπάνω ἀπόφαση τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας Δωδ/σου γιὰτὶ πράγματι στὸ Τέμπλο καὶ ἀριστερὰ τοῦ Χριστοῦ βρίσκεται εἰκόνα Ἀγίου Ἰωάννου. Ἡ λέξη λοιπὸν Ἀρμάς πρέπει νάναι ἓνα τοπωνύμιο πού φανερώνει τὴ θέση τὴν ὁποία βρίσκεται κτισμένο τὸ Μοναστήρι.

Τὰ συμπεράσματα τῆς συνεργασίας τῶν μελετῶν τοῦ κ. Κρούσκου μετὰ τὸν ἀείμνηστον Ἀρχιμανδρίτην Κ. Ρωμᾶνον λέγουν πὼς κάποτε ἴσως στὸ 600-700 μ.Χ. Νισύριοι μοναχοὶ ἔκτισαν τὸ Μοναστήρι αὐτὸ καὶ κατ' ἀπομίμηση τοῦ ὅρους Ἐρμών ὠνόμασαν τὴν περιφέρεια αὐτὴ Ἐρμών πού ἀργότερα ἀπὸ τὸ Ἀερμών ἔγινε Ἀρμάς.

Καταφύγαμε στὸ λεξικὸ τοῦ «Πυρσοῦ» καὶ βρήκαμε τὴ λέξη Ἐρμών. Μᾶς παραπέμπει στὴ λέξη Ἀερμών: ὁρος ὑψηλὸν εἰς τὰ βορειοανατολικά τῆς Παλαιστίνης ἀποτελοῦν τὸ νοτιώτερον μέρος τοῦ Ἀντιλιβάνου... Τὸ ὄρος Ἀερμών... λέγεται καὶ Ἐρμών (ψαλ. 88, 13).

Μετὰ ἀπ' ὅλα ὅσα ἀναφέραμε καταλήγουμε σὲ τὸ παρακάτω συμπέρασμα πάντοτε ὅμως μετὰ ἐπιφύλαξη. Ἡ τοποθεσία πού βρίσκεται κτισμένη ἡ ἐκκλησία λέγεται Ἀρμάς εἶναι δὲ ἀφιερωμένη στὸν Ἀγιο Ἰωάννη τὸν Βαπτιστή.

Ἐσωτερικὰ ὁ ναὸς εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου ἀγιογραφημένος μετὰ εἰκόνες ἀπὸ τὴν Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη παρμένες σὲ τεχνοτροπία βυζαντινῇ.

Ἐρμιο καὶ ξεχωρισμένο τ' ὁμορφο ἐκκλησάκι ἀπὸ κάθε ἐπίσημῃ Ἀρχὴ δέχεται ἀπὸ κάποτε τοὺς εὐσεβεῖς ἐκείνους Χριστιανοὺς κάθε αὐγὴ ὅταν ξεκινοῦν γιὰ τὴ δουλειά τους νὰ τοῦ ἀνάψουν τὴ καντήλια καὶ νὰ κάψουν λίγο λιβάνι στοὺς Ἁγίους του.

Κανένας ὅμως δὲν σκέφτηκε μέχρι σήμερα νὰ σοβατίσῃ τοὺς τοίχους τοῦ ἐξωτερικὰ καὶ νὰ ἐπισκευάσῃ τὴ στέγῃ του γιὰ νὰ μὴ καταστρέψουν τὰ νερὰ τῆς βροχῆς, τὸ ὁμορφο αὐτὸ βυζαντινὸ μνημεῖο, ὅπως δυστυχῶς μετὰ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου κα-

τεστράφησαν τόσα άλλα. Ἀποτελεῖ πράγματι θαύμα τὸ ἀκέραιο τῆς διατήρησής του χωρίς καμμία φροντίδα ὕστερα ἀπὸ τὸσους αἰῶνες. Γύρω εἰς τὸν Ναὸ χαλάσματα διάφορα μαρτυροῦν πὼς τὸ μοναστήρι κάποτε ἤκμαζε καὶ πὼς εἶχε μεγάλη κτηματική περιουσία. Στὴ νότιο πλευρὰ τοῦ Ναοῦ ὑπῆρχαν σ' ἓνα ἰσόγειο τὰ κελλιά τῶν καλογέρων. Μία πέτρινη σκάλα ἀπὸ μαῦρες πέτρες μᾶς φέρνει σ' ἓνα δεύτερον ὄροφο τὸ Ἑγουμενικὸ καὶ τὴ Βιβλιοθήκη (*). Δίπλα στὰ κελλιά τῶν καλογέρων ὑπῆρχαν οἱ ἀποθήκες, ἡ Τράπεζα (ἡ τραπεζαρία) καὶ ὁ φοῦρνος τοῦ Μοναστηριοῦ. Ἀπέναντι στὰ κελλιά ἦσαν οἱ ἄλλες ἐγκαταστάσεις, χειρόμυλοι, πατητήρια, καζαναριὸ καὶ κρεφτή (**). Κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἐσχηματίζετο ἓνα κτιριακὸν συγκρότημα σχήματος Π, τὰ δύο ἄκρα τοῦ οὐοῦ ἀγκάλιαζαν τὸν Ναὸ. Σὲ μικρὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὶς ἐγκαταστάσεις αὐτὲς εὐρίσκοντο οἱ σταῦλοι καὶ ἡ μάνδρα. Δυνὲν τεράστιες στέρνες ἐτροφοδοτοῦσαν τὴ γεωργικὴ ἀπὸ Μοναχοῦς Κοινότητα μὲ τὸ ἀπαιτούμενο νερό. Κατάσταση ὅπως περιγράφεται ἀναφέρεται σὲ ἐποχὴ παλιὰ ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ ἰδρύθηκε ἡ πρώτη Ἐπιτροπὴ Μοναστηριακῶν κτημάτων Μανδρακίου Νισύρου 1922. Σήμερα ἀσφαλῶς ἡ κατάσταση εἶναι χειρότερη, τὰ δὲ ἐρείπια ἐκείνα ἀπὸ τὰ ὁποῖα μποροῦσε ὁ ἐπισκέπτης νὰ σχηματίσῃ πλήρη ἀντίληψη γιὰ τὸ μέγεθος τῶν ἐγκαταστάσεων ἴσως νὰ ἔχουν ἐξαφανισθῇ.

Στὴ δικαιοδοσίᾳ τοῦ Μοναστηριοῦ τοῦ Ἀρμᾶ φαίνεται ὅτι ὑπῆγοντο διάφορα κτήματα τῆς περιοχῆς ἐκείνης, ἡ ὁποία ἄρχιζε ἀπὸ τὴν Ἀρχὴ καὶ ἐπεκτεῖνοτο εἰς ὁλόκληρη τὴ δυτικὴ πλευρὰ τοῦ βουνοῦ τῆς Κατασωράδας. Οἱ βουνοπλαγιὲς ἦσαν κατάφυτες ἀπὸ βαλανιδιές καὶ ἐλῆες. Οἱ ἐγκαταστάσεις μᾶς κάμνοντο νὰ πιστεύουμε πὼς τὸ Μοναστήρι αὐτὸ εἶχε μεγάλα εἰσοδήματα, ἐλῆες, βαλανίδι καὶ κρασιά. Οἱ σταῦλοι του τεράστιοι ὅπως σώζονται μέχρι σήμερα φανερώουν ἐπίσης ὅτι εἶχε μεγάλη κτηνοτροφία. Ὅλες αὐτὲς οἱ περιοχὲς εἶναι σχεδὸν ἔρημες καὶ ἐλάχιστα ἀποδίδουν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΑ. Πρὸς τὰ ἀνατολικά τοῦ Ἀρμᾶ καὶ σὲ ἀπόσταση περίπου δέκα πέντε λεπτῶν τῆς ὥρας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὑψομέτρου καὶ σὲ μιὰ προεξοχὴ τοῦ βουνοῦ τῆς Κατασωράδας ἀνάμεσα σὲ δυὸ μεγάλες ρεματιὲς τοῦ Κρανιοῦ καὶ τοῦ Τσιλίκου εἶναι κτισμένο τὸ Μοναστήρι τῆς Εὐαγγελίστρας. Βρίσκεται σὲ ἴδια ἀπόσταση περίπου Μανδρακίου καὶ Ἐμπορείου (καὶ σὲ διπλάσια σχεδὸν ἀπὸ τὰ Νικιά). Λίγες ἀπὸ τὶς παλιὲς

ἐγκαταστάσεις μᾶς φανερώνουν τὰ χαλάσματα του. Ὁ Ναὸς φαίνεται ὅτι ἀπὸ τοὺς διάφορους σεισμοὺς καὶ ἀπὸ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου ἔπαθε ὁλοκληρωτικὴ καταστροφὴ καὶ ἔχει ἀνοικοδομηθῇ. Εἶναι ἓνα καινούργιο κτίριο μ' ἓνα τέμπλο ἀκόμα πιὸ νεώτερο καὶ τίποτα δὲν προδίδει τὴ μεγάλη ηλικία του. Ἀγιογραφίαι ἐκτὸς ἀπὸ τοῦ Τέμπλου ποὺ καὶ αὐτὲς ἔγιναν ἀπὸ σύγχρονον ἀγιογράφο, δὲν ὑπάρχουν. Ἡ τοποθεσίᾳ του καὶ τὰ μεγάλα κτήματα τῆς περιοχῆς του τὸ ἔκαμαν πλούσιο στὴν παλιὰ ἐποχὴ.

Τὴν Τρίτῃ τοῦ Πάσχα (τῆς Διακαινησίμου) γίνεται πανηγύρι καὶ τὸ ἀνοιξιάτικο περιβάλλον συμβάλλει στὴν λαμπρότητα τοῦ πανηγυριοῦ. Στὸ ἱστορικὸ αὐτὸ Μοναστήρι συγκεντρώνοντο οἱ πρόκριτοι τοῦ νηιοῦ καὶ ἀπὸ τὰ τρία χωριά. Τὰ πανηγύρια αὐτὰ δὲν εἶχαν μόνο σκοπὸ τὴ θρησκευτικὴ ἐκδήλωση καὶ ψυχαγωγία τῶν κατοίκων ἀλλὰ ἔδιναν ἀφορμὴ νὰ συζητοῦνται μεταξὺ τῶν προκρίτων ζητήματα τοῦ τόπου γιὰ τὰ ὁποῖα τὸ αὐτὶ καὶ τὸ μάτι τοῦ κατακτητῆ (Τοῦρκοι, Ἰταλοὶ) ἀποτελοῦσε κίνδυνο γιὰ τὴν ζωὴ των. Ἐκεῖ κάτω ἀπὸ τὶς αἰωνόβιες πανύψηλες καὶ παχύσκιες ἀγραμυθιὲς σὲ ὁμάδες πανηγυριωτῶν ποὺ δὲν ἔδιναν ἀφορμὲς σὲ παρεξήγηση ἀπὸ κανέναν ἐγίνοντο συζητήσεις ἐθνικοῦ περιεχομένου καὶ ἐλαμβάνοντο σχετικές ἀποφάσεις. Γι' αὐτὸ τὸ Μοναστήρι τῆς Εὐαγγελίστρας ἐθεωρεῖτο καὶ θεωρεῖται σὰν νὰ ἀνῆκε καὶ στὰ τρία χωριά.

Αἱ κτηνοτροφικὲς τοῦ ἐγκαταστάσεις, τῶν μαγειρείων, ἡ τράπεζα, τὰ κελλιά τῶν μοναχῶν κατ' ἐπανάληψη εἶχαν ὑποστῇ ζήμειας καὶ ξανακτίστηκαν μόνον οἱ σταῦλοι. Ἀπέναντι ἀπὸ τὸ Μοναστήρι καὶ ἀκριβῶς στὴν βραχῶδη πλευρὰ τῶν «Βασῶν» ὑπῆρχαν οἱ κρεφτὲς ὅπου οἱ Νισύριοι ἐναποθήκευαν τὰ κρασιά τους. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἓνα μέρος ἀπὸ τὶς ἀποθήκες τῶν κρασιῶν ἀνῆκε στὴν Εὐαγγελίστρα γιὰ τὴν περιοχὴ ἐκείνη εὐδοκίμοῦσε τὸ ἀμπέλι. Σήμερα τὰ περισσότερα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ποὺ ἀναφέραμε παραπάνω εἶναι καταστραμμένα καὶ μόνον ἓνα κατάλευκο Μοναστήρι εὐρίσκεται στὴν προεξοχὴ τοῦ βουνοῦ τῆς Κατασωράδας, λουσμένο μέσα στὸ πράσινο καὶ σκεπασμένο ἀπὸ γέριες ἀγραμυθιὲς.

ΟΙ ΣΙΩΝΕΣ. Ἀπὸ τὸ ὄνομα γίνεται γνωστὸ πὼς τὸ Μοναστήρι αὐτὸ τῆς Παναγίας ἀναφέρεται στὴν Ἁγία Σιών (*). Ἰσως ἔδωσαν οἱ ἱδρυταὶ στὸ Μοναστήρι τὸ μεγάλο ὄνομα τῆς Ἁγίας Σιώνος γιὰ νὰ τὸ περιβάλουν μὲ αἴγλη καὶ θρησκευτικὴ σημασία στὸ νησί μεγάλῃ ἀλόγῳ μὲ τὸν προορισμὸ του. Μέσα σὲ μιὰ κοιλιάδα κάτω ἀπὸ τὶς πανύψηλες καὶ ἀπότομες δυ-

(*) Δὲν ὑπῆρχε πλούσια Βιβλιοθήκη γιὰ τὴν πούθενά σὲ καμμία ἰδιωτικὴ βιβλιοθήκη τῆς Νισύρου δὲν βρέθηκε οὔτε ἓνα βιβλίον ποὺ νὰ ἀνῆκε στὸ Μοναστήρι τοῦ Ἀρμᾶ.

(**) Λαξμένη σπηλιά (σπηλαιο).

(*) Τὸ Μοναστηριακὸν συγκρότημα μετὰ τοῦ ἱστορημένου ναΐσκου τοῦ Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου, τὸ ἐπονομαζόμενον Σιώνες (Σιών).

τικές πλαγιές του Διαβάτη που το δυτικό μέρος της κοιλάδας το προστατεύει μία βραχώδης και κατά πολύ από λάβα βουνοκορφή πάνω ακριβώς από τον 'Αϊ-Ζαχαριά, βρίσκεται το περίφημο αυτό Μοναστήρι. Κτισμένο μάλλον σ' ένα ελαφρό ύψωμα του δυτικού μέρους της κοιλάδας αυτής παρουσιάζεται στον επισκέπτη μόνον όταν το πλησιάζει πολύ. Από τα γύρω ύψωματα δύσκολα κανείς μπορεί να το ιδεί. Κτίστηκε φαίνεται κατ' αυτόν τον τρόπο για να μη πέφτει εύκολα στην αντίληψη των ξένων επιδρομέων και ιδίως στους κουρσάρους εκείνους που άράζοντας τα κουρσάρικα καράβια τους στο Λευκό ή την 'Αγία Ειρήνη έκαμαν νυκτερινές επιδρομές στις διάφορες κοντινές κοιλάδες της περιοχής αυτής για να κουρσέψουν γεννήματα και κτήνη. Το κάστρο του Σταυρού που ίσως κάποτε προστάτευε το χωριό 'Αργος, μετά τον εξαφανισμό του χωριού αυτού εξακολουθούσε να διατηρήσει φρουρά με σκοπό την προστασία της ευφόρου κοιλάδας του Λακκιού και των άλλων επίσης παραγωγικών κοιλάδων. Κάποτε ήκμαζε. Το διηύθυνε ηγούμενος όπως βγαίνει από την «Πιτιά» του Ι. Λογοθέτη. Στο δρόμο αυτό του Νισύριου ποιητή βλέπει κανένας τον ηγούμενο της εποχής εκείνης, καλοκάγαθος όπως ήτο, να συμβουλευή την κόρη του Τριαλιού την άμαρτωλή από έρωτα κόρη του Δρυμού και να προσπαθή με την πείση με τις πιο γερές χριστιανικές συμβουλές να αποφυγή την αυτοκτονία. Πράγματι το 'Ηγουμενικό πολύ πιο μεγάλο από εκείνο του 'Αρμά, τα κελλάια των καλογέρων, οι αποθήκες και οι άλλες αγροτικές εγκαταστάσεις οι οποίες διατηρούνται ακόμη μέχρι σήμερα μαρτυρούν πώς αν δεν ήταν το πιο μεγάλο Μοναστήρι του χωριού ήταν ένα από τα μεγαλύτερα. Ο ναός σε σχήμα κιβωτού είναι αγιογραφημένος μα δυστυχώς ένα μεγάλο μέρος των εικόνων του έχουν καταστραφεί. Η κοιλάδα ευφορωτάτη απέδιδε και εξακολουθεί να αποδίδει με ελάχιστη καλλιέργεια και σχεδόν μηδαμινή λίπανση.

Τα διάφορα δένδρα -άρκετες συκιές- τα οποία καλλιεργήθηκαν εκεί, μέσα στα τελευταία πενήντα χρόνια, εκτός του ότι έχουν μεταβάλει ώρισμένες περιοχές σε δασώδεις, αποδίδουν εξαιρετικά. Το χειμώνα και μάλιστα κατά την περίοδο των βροχών τα νερά σταματούν και την μεταβάλλουν σε μία μικρή λίμνη. Μετά την απορρόφηση των νερών παραμένει μία λασπώδης ουσία, η οποία αποτελεί και την μοναδική λίπανση του έδαφους.

Ξεκινώντας από τις Σιώνες για το Στενό περνούμε από μία στενόμακρη κοιλάδα που τα πλευρά της αποτελούνται από αποτόμους βραχώδεις κρημνούς. Σε ώριμα μέρη βλέπουμε σπηλιές λαξεμένες από χέρια ανθρώπων και μερικές απ' αυτές ήταν κάποτε εκκλησίες. Το μοναστήρι αυτό υπάγεται

στην ιδιοκτησία της Σπηλιανής και σήμερα ενοικιάζεται σε ακτήμονες καλλιεργητές.

Φαίνεται όμως ότι η 'Επιτροπή Μοναστηριακών Κτημάτων δεν καταβάλλει τις απαιτούμενες προσπάθειες για τη διατήρηση της μεγάλης αυτής περιουσίας και θα είναι λυπηρόν όταν σε λίγα ακόμα χρόνια το σπουδαίο αυτό Μοναστήρι που έχει μία λαμπρή ιστορία και παράδοση, καταντήση όπως και τ' άλλα.

Ο ΔΙΑΒΑΤΗΣ. Λίγο πιο ψηλά από το Νύφιος είναι ο Διαβάτης, όπου εύρεται κτισμένο το Μοναστήρι της Διαβατινής. Στο μέρος αυτό του βουνού υπάρχει ένας χώρος (*) ανοικτός που λέγεται λάκκωμα. Στο σημείο αυτό ακριβώς οι καλόγηροι μιάς περασμένης εποχής έκτισαν ένα Μοναστήρι αφιερωμένο στην Παναγία την «Διαβατινή».

Πριν από 60 χρόνια μόνον έρείπια υπήρχαν, κι' αυτά χωμένα από τις νεροποντές. Μιά Μοναχή, η Μοσχού ή Καλογριά, αφού γνώρισε πολλά μεγάλα μέρη και ειργάζετο σαν οικονόμος και παιδαγωγός σε πλούσια αριστοκρατικά σπίτια γύρισε στο Νησί για να ξεκουραστή. Ένα χρόνιο πνευμονικό νόσημα που της χάρισε το όμιχλώδες κλίμα του Λονδίνου, την ανάγκασε να ζήσει σε όρεινο κλίμα. Διάλεξε το Διαβάτη. Εκεί ανέκαμψε τα έρείπια μιάς παλιάς εκκλησίας και με τις οικονομίες της και την συνδρομή των συγχωριανών της κατόρθωσε να ξανακτίσει την εκκλησιά, να επισκευάσει ένα κελλί για τον έαυτο της, να κάμη μία μεγάλη κάμαρα για ξενώνα και να επισκευάσει τις χαλασμένες στέρες. Στις προσπάθειες αυτές συνέβαλε όλο το χωριό με προσωπική εργασία.

Οι πρόχειρες αυτές επισκευές έγιναν άφορη να έρθουν στο φως πολλά έρείπια που μαρτυρούν πώς σε μία μακρινή εποχή ποιος ξέρει ακριβώς τότε, ένα πλούσιο Μοναστήρι με αρκετόν αριθμό καλογέρων ζούσαν πάνω στο υψηλότερο βουνό του Νησιού.

Απ' όλα αυτά τα χαλάσματα που προδίδουν την πρωτινή τους κατάσταση, από το φυσικό περιβάλλον το γιομάτο όμορφιές, καθαρό αέρα κι' ανοικτό όρίζοντα έχει το δικαίωμα κάθε καλός επισκέπτης και μελετητής να παρομοιάσει τους καλογήρους που ζούσαν ανάμεσα σ' ουρανό και γη με τους εύτυχιμένους θεούς του 'Ολύμπου. Εκεί πάνω νοιώθεις τον έαυτο σου πιο κοντά στο Θεό και τη Φύση, αισθάνεσαι γαληνεμένος, ήσυχος, άταραχος και το μάτι σου αγκαλιάζει ολάκερο το νησί όταν μάλιστα ανεβής λίγο πιο πάνω στην κορφή του Προφήτη 'Ηλία έχεις την εντύπωση πώς βρίσκεσαι στο άλμπουργο κάποιου καραβιού και ταξιδεύεις νοιώθεις δύναμη, τρώνεσαι, χορταίνει το μάτι σου,

(*) 'Αγρόκτημα, έκτασως 3-4 στρεμμάτων.

ΑΜΥΓΔΑΛΙΑ

Γενικότητες.

ΓΙΑΝΝΗ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ

Ἡ καλλιέργεια τῆς ἀμυγδαλιάς σήμερον μᾶς ἀπασχολεῖ ἐλάχιστα, συνήθως δὲ μᾶς ἐπιβαρύνει μόνον μὲ τὸν κόπον διὰ τὴν συλλογὴν τῶν καρπῶν τῆς. Πολλὲς φορές ἄσκαφτη, ἀκλάδευτη, ἀκόπριστη καὶ μερικές φορές ἀφύτευτη (θεοφύτρωτη), παρέχει ἐν τούτοις τὸν πολύτιμον καρπὸν τῆς, τὸν ἀναμφισβήτητον βασιλέα τῶν ξηρῶν καρπῶν καὶ εἰς ποσότητα ἱκανὴν διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ καὶ τὶς δικές μας ἀνάγκες καὶ γιὰ νὰ πουλήσουμε.

Μὲ μερικές προσπάθειες καὶ περιορισμένες δαπάνες θὰ ἦτο δυνατόν νὰ μᾶς δώσῃ παραγωγὴν πολὺ μεγαλυτέραν καὶ νὰ συμβάλῃ αἰσθητὰ εἰς τὴν βελτίωσιν καὶ ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ μας ἐπιπέδου. Παρουσιάζει βέβαια τὸ μεγάλο μειονέκτημα τῆς ἡ ἀμυγδαλιά, τὸ ὅτι ἀνθίζει πολὺ ἑνωρίς καὶ ὥς ἐκ τούτου πολλὲς φορές παθαίνει ζημιὰς ἀπὸ τοὺς καιροὺς. Γι' αὐτὸ ἐθεωρήθη πάντοτε τὸ σύμβολον τῆς ἀπρονουσίας. Σχετικὸ εἶναι τὸ δημοτικὸ «Μωρὴ τρελλὴ ἀμυγδαλιά, π' ἀνθίζει τὸν Γενάρη».

Εἰς τὸν Παπαδιαμάντη πάλιν τὸ θέαμα τῆς ἀνθισμένης ἀμυγδαλιάς ὑπενθυμίζει πρῶϊμα ὄνειρα νεότητος ἀνυπομόνου. Ἀλλὰ καὶ ἡ προκλητικὴ ἐμφάνισις τῆς ἀνθισμένης ἀμυγδαλιάς εἶναι πάντοτε αἰσθητὴ στὸν ἄνθρωπον· τὸ λέει τὸ δημοτικὸ δίστιχο: «Ἡ ἀμυγδαλιά πῶχει τὴ χάριν νᾶναι τοῦ χειμῶνα τὸ καμάρι».

Μ' αὐτὲς τὶς ιδιοτροπίες τῆς πόσες φορές δὲν μᾶς βάζει σὲ λαχτάρεις. Παραμυθνεία ἦτανε λέει φέτος ἡ ἀνθισθ. Δόξα νᾶχης, Θεέ μου! σταυροκοπιέται ὁ γεωργὸς τὴν ἴδια ὥρα ποὺ καρδιοχτυπᾷ. Ἄν κάνῃ μιὰ βροχὴ τώρα; ἂν πάρῃ κανένας ξεροβοριάς; Καὶ πόσες φορές οἱ δρόμοι τῶν χωραφιῶν δὲν ἐστρώθηκαν ἀπὸ τὰ μικρὰ μαλλιαρὰ ἀμυγδαλάκια ποὺ ἕνας σορόκος τᾶστρωσε ὅλα κάτω. Ὅμως χρόνος μπαίνει χρόνος βγαίνει. Δὲν πρέπει νὰ μᾶς νοιάζῃ; οἱ Νισύριοι πηγαίνουν πάντα μὲ χαρὰ στ' ἀμύγδαλα. Ἐμεῖς μ' αὐτὴν πρέπει νὰ ἀσχολούμεθα. Δὲν ἀρκοῦν οἱ Θεοφύτρωτες. Ἡ ἀμυγδαλιά καὶ γερὴ νὰ εἶναι, ζῇ ὅσο καὶ ὁ ἄνθρωπος. Ὁ πατέρας τῆς φυτεῖς, μὲ τὸ παιδί του τὴ μαζεύει, μὲ τὸ ἐγγόνι του τὴν καίει. Δὲν εἶναι δένδρο ἀθάνατο σὰν τὴν ἐλιά, ποὺ τὴν βάζει ὁ πατέρας γιὰ τὸ παιδί. Γι' αὐτὸ πάντοτε πρέπει νὰ φυτεύουμε. Ἐτσι σήμερα θὰ κουβεντιάσουμε γιὰ τὸν πολλαπλασιασμό τῆς ἀμυγδαλιάς.

Ὁ πολλαπλασιασμός τῆς ἀμυγδαλιάς κατ' ἀρχὴν ἐπιτυγχάνεται διὰ σπορᾶς καὶ ἐμβολιασμοῦ τῶν παραχρησόμενων δενδρυλλίων. Πρέπει νὰ ξέρομε πῶς ὅταν σπέρνουμε ἀμύγδαλα τὰ νέα φυτὰ δὲν διατηροῦν πιστῶς τοὺς χαρακτῆρας τοῦ μητρικοῦ φυτοῦ· δηλαδὴ τὰ νέα φυτὰ δὲν θὰ μᾶς δώσουν πάντοτε τὰ ἴδια ἀμύγδαλα ποὺ ἔβγαζε ἡ ἀμυγδαλιά ἀπὸ τὴν ὁποία τὰ πήραμε. Συνήθως τὰ νέα φυτὰ εἶναι κατῶ-

προσπαθεῖς ν' ἀγκαλιάσῃς ὅλα ὅσα γύρω σου βλέπεις, ἔχεις τὴν ψευδαίσθησιν πὼς κυβερνᾷς τὸ σύμπαν, γίνεσαι δυνατός, παίρνεις θάρρος, αὐτοπεποιθήσῃς, ξαναγεννιέσαι, γίνεσαι ἀλλιώτικος ἄνθρωπος, γίνεσαι Θεός.

Στὴν μία πλευρὰ τῆς ἐκκλησίας ὑπῆρχε ἡ Τράπεζα, δηλαδὴ μία μακρόστενη τραπέζα μ' ἕνα τζάκι κι' ἄλλη μία μακρὰ τράπεζα ἀπὸ πέτρες μὲ πέτρινες πεζούλες γύρω τῆς ὅπου συνέτρωγαν οἱ μοναχοί. Στὴν τράπεζα αὐτὴ φαίνεται πῶς κατέληγαν οἱ μοναχοὶ τῶν γύρω Μοναστηριῶν τῆς Θεοτόκου, τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος καὶ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Στενοῦ. Τὰ Μοναστήρια αὐτὰ ἂν καὶ εἶχαν δικές τους ιδιόκτητες ἐκτάσεις ὑπῆγοντο στοὶ «Ἡγουμενικοὶ τοῦ Μοναστηριοῦ τῆς Παναγίας τῆς Διαβατινῆς».

Ἡ τραπέζα αὐτὴ σήμερα μένει ἐρειπωμένη καὶ ἡ Μοσχού ἡ Καλογριά ἐχρησιμοποιοῦσε τὸ γύρω χώρον γιὰ κῆπον. Καλλιερгоῦσε ἐκτός ἀπὸ κηπευτικὰ καὶ διάφορα λουλούδια. Μιὰ πασχαλιά φυτεμένη ἀπὸ τὴν Καλογριά μπροστὰ στὸ παλιό

τζάκι τῆς τραπέζας, ἀνθεῖ πολὺ μετὰ τὸ Πάσχα.

Στὴν ἄλλη πλευρὰ τῆς ἐκκλησίας βρίσκονται οἱ χειρόμυλοι καὶ τὰ καζαναριά ἐνῶ κάτω ἀπὸ τὴ σημερινὴ Κάμαρα «τὸν Ξενῶνα» βρίσκονται οἱ ἀποθήκες. Ἀπέναντι στὴν ἐκκλησίαν τὸ κελλὶ τῆς Καλογριάς καὶ δίπλα του ἐν' ἄλλῳ ποὺ ἐχρησιμοποιεῖτο γιὰ ὀρνιθῶνας. Πίσω ἀπ' αὐτὸ πρὸς τὸ δυτικὸ μέρος οἱ σταῦλοι. Πρὸς τὸ νότιο μέρος ὅλων αὐτῶν εἶναι τὸ λάκκωμα. Ἀκριβῶς πίσω ἀπὸ τοὺς σταῦλους ὑπάρχουν τρεῖς γέρικες καρυδιές ὅι μοναδικές ἴσως στὸ Νησί. Ἡ μιὰ ἀπ' αὐτὲς ἡ μεγαλύτερη κήκε ἀπὸ ἀστροπελέκι τὸν πρῶτο χειμῶνα ποὺ εἶχε ἐγκατασταθῇ ἐκεῖ ἡ Μοσχού. Στὸ 1915 ἡ Καλογριά ἔρχισε νὰ καλλιεργῇ καρυδιές ἀφοῦ ἀπέτυχε ἡ καλλιέργεια τῆς συκιάς καὶ τ' ἀμπελιοῦ. Σήμερα στὸ λάκκωμα ὑπάρχουν δύο μεγάλες καρυδιές, ὀλίγες συκίες καὶ διάφορα ἄλλα δένδρα.

(Συνεχίζεται)

Στὸ προσεχές: «ΝΥΦΙΟΣ», «ΣΤΑΥΡΟΣ»
«ΚΥΡΑ», «ΑΓΙΟΣ Ι. ΘΕΟΛΟΓΟΣ».

τερα, δίδουν καρπούς με περιβλήματα χονδρότερα και σκληρότερα και με ψίχαν ύστεροσαν ως προς την ποιότητα. Ἡ ἔναρξις τῆς καρποφορίας τῶν νέων δένδρων εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιβραδυνθῇ ἐπὶ ἔτη καὶ ἡ ἀνθοφορία των νὰ καταστῇ πρωϊμότερα. Ἄλλοτε πάλιν ἐμφανίζουσι ὑπερβολικὴν βλάστησιν ἢ καταλαμβάνονται ἔνωρις ἀπὸ στεριότητα (ἀκαρπία). Βεβαίως δύναται νὰ συμβῇ καὶ τὸ ἀντίθετον καὶ διὰ τῆς σποράς νὰ ἐπιτύχουμε φυτὰ καλλίτερα ἀπὸ τὰ μητρικά, ἀλλὰ αἱ περιπτώσεις αὐταὶ εἶναι σπάνιαι.

Αὐτὰ ὅλα συμβαίνουν γιὰτὶ ἡ ἀμυγδαλιὰ δὲν αὐτογονιμοποιεῖται, δηλ. δὲν γίνεται ἡ γονιμοποίησις ἀπὸ τὸ ἴδιο ἄνθος, ἀλλὰ ἀπὸ γῆριν ἄλλων λουλουδιῶν ἀμυγδαλιάς πάλιν ἀλλὰ διαφορετικῆς ποικιλίας, γι' αὐτὸ μέσα σὲ ἓνα ἀμυγδαλεῶνα πρέπει νὰ ὑπάρχουν περισσότεραι ποικιλίαι.

Ἐμεῖς πολλαπλασιάζουμε πάντοτε τὴν ἀμυγδαλιὰ με σπóρο, δηλ. δὲν μπολιάζουμε, γι' αὐτὸ θὰ ἀσχοληθoῦμε με τὸν πολλαπλασιασμό, μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ποὺ δὲν μᾶς ἐμποδίζει καὶ ὅταν θέλουμε νὰ μπολιάσουμε.

Μεγάλῃ προσοχῇ θὰ δώσουμε στ' ἀμύγδαλα ποὺ θὰ σπείρουμε. Τὰ ἀμύγδαλα αὐτὰ πρέπει νὰ εἶναι ἀπόλυτα ὠριμα, βαρεῖα καὶ με μιά κούνα. Νὰ προέρχωνται ἀπὸ τὴν τελευταία συγκομιδῇ, γιὰτὶ τὰ σπέρματα τοῦ ἀμύγδαλου, λόγῳ τοῦ ὅτι ἔχουν λάδι, χάνουν γρήγορα τὴν βλαστικὴν των δύναμιν καὶ μάλιστα σὲ 4-5 μῆνες, δηλαδή ἂν φυτέψουμε παλαιὰ ἀμύγδαλα δὲν θὰ φυτρώσουν. Πρέπει ἐπίσης νὰ δώσουμε μεγάλη προσοχῇ στὰ δένδρα ἀπὸ τὰ ὁποῖα θὰ πάρουμε τ' ἀμύγδαλα ποὺ θὰ σπείρουμε. Αὐτὰ πρέπει νὰ εἶναι δένδρα καρπερά, γερά χωρὶς ἀρρώστειες καὶ νᾶναι μέσης ἡλικίας, δηλ. οὔτε πολὺ μικρὰ στὴν ἡλικία οὔτε πολὺ μεγάλα.

Δὲν θὰ παίρνουμε λοιπὸν ἀπὸ τὸ σωρὸ ἀμύγδαλα γιὰ νὰ σπέρνουμε, ἀλλὰ θὰ διαλέγουμε πρῶτα τὸ δένδρον ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ τὰ πάρουμε καὶ κατόπιν ἀπὸ ὅλα τὰ ἀμύγδαλα τοῦ δένδρου θὰ διαλέξουμε τὰ πλέον κατὰλληλα, νὰ μὴ παίρνουμε οὔτε πολὺ μεγάλα ἀμύγδαλα οὔτε τὰ πολὺ μικρὰ ἀλλὰ τὰ μέσα.

Τώρα ἔχουμε ἔτοιμα τὰ ἀμύγδαλα ποὺ πρόκειται νὰ σπείρουμε.

Προετοιμασία σπόρου.

Τὰ ἀμύγδαλα μπορεῖ νὰ σπαροῦν εἰς τὴν ὀριστικὴν θέσιν τῶν δένδρων ἢ εἰς φυτῶρια χωρὶς καμμίαν ἄλλην προετοιμασίαν παρὰ μόνον ἀφοῦ τὰ ἀφήσουμε 1-2 ἡμέρες μέσα σὲ νερὸ ποὺ θὰ τὸ ἀλλάζουμε 3-4 φορές τὴν ἡμέρα. Με τὸν τρόπο ὁμοῦ αὐτὸ δὲν ἐξασφαλίζεται ἡ γρήγορη καὶ ταυτόχρονη βλάστησις τῶν ἀμυγδάλων πράγμα ποὺ ἀφίνει σὲ κίνδυνον τὰ ἀμύγδαλα ποὺ σπείραμε ἀπὸ ποντικoύς, κουροῦνες κλπ. γι' αὐτὸ μπορούμε ν' ἀκολουθήσουμε τὴν ἀσφαλεστέραν μέθοδον τῆς προβλαστήσεως διὰ στρωματώσεως.

Παίρνουμε ἓνα κιβώτιο παλαιὸ σὰν αὐτὰ ποὺ βάζουν τίς ρέγγες, ἀνοίγουμε μερικὰς τρύπες στὸν πάτο γιὰ νὰ στραγγίζουν τὰ νερά. Κάτω βάζουμε ἓνα στρώμα ἄμμου 5 πόντους, ἔπειτα βάζουμε μιά σειρὰ ἀμύγδαλα ἓνα-ἓνα καὶ χωρὶς νὰ βρίσκῃ τὸ ἓνα με τὸ ἄλλο, μετὰ ρίχνουμε πάλι ἄμμο 3-5 πόντους, μετὰ ἀμύγδαλα, μετὰ ἄμμο, μετὰ ἀμύγδαλα καὶ τελευταῖα ἄμμο, δηλ. 3 σειρὲς ἀμύγδαλα. Διαρκῶς διαβρέχουμε με νερὸ ὥστε νὰ διατηρῇται ὑγρασία.

Ἀμέσως μετὰ τὴν διάρρηξιν τῶν περιβλημάτων καὶ τὴν ἐμφάνισιν τῶν φύτρων, ἀκολουθεῖ ἡ φύτευσις τῶν προβλαστημένων ἀμυγδάλων εἴτε εἰς τὴν ὀριστικὴν θέσιν τῶν δένδρων εἴτε εἰς τὸ φυτῶριον. Ἡ διάρκεια τῆς στρωματώσεως τῶν ἀμυγδάλων φθάνει περίπου εἰς 1 1/2 μῆνα. Ἐμεῖς πρέπει νὰ σπέρνουμε τὰ προβλαστημένα ἀμύγδαλα εἰς τὴν ὀριστικὴν θέσιν ἢ εἰς τὸ φυτῶριον ἔνωρις ὥστε νὰ προλάβουν νὰ ἀναπτυχθoῦν τὰ νεόφυτα προτοῦ φθῶσις ἡ ξηρὰ καὶ θερμὰ περίοδος τοῦ ἔτους. Γι' αὐτὸ καλὸν εἶναι νὰ κάνουμε τὴν στρωμάτωσιν ἀρχὰς Νοεμβρίου ὥστε κατὰ τὰ μέσα Δεκεμβρίου νὰ φυτεύουμε τὰ προβλαστημένα ἀμύγδαλα.

Ἀπόστασις φυτεύσεως.

Αἱ ἀποστάσεις φυτεύσεως τῶν δένδρων ἐξαρτῶνται ἀπὸ πολλοὺς παράγοντας, ὅπως τὸ ἔδαφος, ἡ ποικιλία, ἀπὸ τὸ μέγεθος ποὺ θέλουμε νὰ τοὺς δώσουμε κλπ. Κατ' ἀρχὴν πρέπει νὰ προτιμοῦμε πυκνὴν φύτευσιν τῶν δένδρων εἰς τὰς γραμμάς καὶ μεγαλύτεραν ἀπόστασιν τῆς μιάς γραμμῆς ἀπὸ τὴν ἄλλην. Ὅταν τὸ χωράφι εἶναι τάβλες, σὲ κάθε τάβλα θὰ βάζουμε μιά ἢ δυὸ σειρὲς δένδρων ἀναλόγως τοῦ πλάτους τῆς τάβλας. Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ φυτεύουμε στὴν ἑξῶ μεριὰ τῆς τάβλας γιὰτὶ ἐπειδὴ ὁ ἥλιος χτυπᾷ συνεχῶς στὸν ἀπὸ κάτω τοῖχο, οἱ ρίζες τοῦ δένδρου βρίσκονται σὲ ἔδαφος ποὺ εἶναι ξηρὸ, ἐκτὸς ἑάν τὸ ὕψος τοῦ τοίχου εἶναι μικρὸ.

Αἱ γραμμαὶ φυτεύσεως τῶν δένδρων πρέπει νὰ ἀκολουθοῦν τὴν κατεύθυνσιν τῶν κυριωτέρων καὶ σφοδροτέρων ἀνέμων διὰ τὴν ἀλληλοπροστασίαν τῶν δένδρων. Γέ-

νικά δίδομεν ἐπὶ τῆς γραμμῆς φυτεύσεως ἀπόστασιν τοῦ ἐνὸς δένδρου ἀπὸ τὸ ἄλλο 5 μέτρα καὶ ἀπόστασιν τῆς μιᾶς γραμμῆς ἀπὸ τὴν ἄλλην 6 μέτρα.

Ἔννοιμα λάκκων.

Εἴτε ἀμύγδαλα πρόκειται νὰ φυτέψουμε εἰς τὴν ὁριστικὴν θέσιν τῶν δένδρων εἴτε δενδρύλλια ἀπὸ φυτῶριο, τὸ ἄνοιγμα τῶν λάκκων καὶ ἡ μετάπλασις τοῦ χώματος πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἴδια. Εἶναι σπουδαία ἐργασία ἡ καλὴ προετοιμασία τοῦ ἐδάφους πού θὰ φυτευθῇ τὸ ἀμύγδαλο ἢ τὸ δένδρο. Ὁ λάκκος πρέπει νὰ ἔχῃ ἄνοιγμα 1 μέτρο καὶ βάθος 1 μέτρο καὶ τὸ ἄνοιγμα τοῦ λάκκου καλὸν εἶναι νὰ γίνῃ καλοκαίρι ἀπὸ Ἰούλιο-Σεπτέμβριο. Ὅταν θὰ φυτέψουμε καὶ πρὶν γίνῃ τὸ φύτευμα, ὁ λάκκος θὰ γεμίσῃ πάλιν μὲ χῶμα τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους πού εἶναι πιὸ γόνιμο. Σὲ κάθε λάκκο θὰ προσθέσουμε μέσα στὸ χῶμα περίπου 10 ὀκ. κοπριά, χωνεμένη ὁμοῦ, καὶ καλὸν εἶναι νὰ προσθέσουμε 1/2 χιλιόγρ. ὑπερφωσφορικὸν λίπασμα καὶ 1/4 τοῦ χιλιγρ. θεικὸν κάλι. Τὰ χημικὰ λιπάσματα ἀνακατεύνονται μὲ τὸ χῶμα πρὸς τὸ βάθος τοῦ λάκκου. Ἀκόμη στὰ νεαρὰ δενδρύλλια κάθε ρόνο πρέπει νὰ ρίχνουμε λίγη ποσότητα ἀζωτούχων λιπασμάτων, τὰ ὁποῖα τὰ ρίχνουμε κατὰ τὰ τέλη τοῦ χειμῶνα, λίγο πρὶν ἀρχίσῃ ἡ βλάστησις.

Προκειμένον νὰ φυτευθῶν προβλαστημένα ἢ ἀπλῶς ἀμύγδαλα εἰς τὴν ὁριστικὴν θέσιν τῶν δένδρων, τὸ χῶμα τῶν λάκκων συμπιέζεται εἰς τὴν κορυφήν, ὥστε νὰ πάρῃ σχῆμα ἐλαφρῶς ἡμισφαιρικόν. Εἰς τὸ κέντρον τῆς ἐξωγκωμένης αὐτῆς ἐπιφανείας φυτεύονται 2-3 ἀμύγδαλα εἰς βάθος 6-8 πόντους περίπου καὶ εἰς ἀπόστασιν 10 πόντους τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο. Τὸ χῶμα συμπιέζεται ἐλαφρῶς γύρω τῶν ἀμυγδαλῶν γιὰ νὰ μὴ ὑπάρχουν κενά. Μετὰ τὴν βλάστησιν διατηρεῖται μόνον ἐκεῖνο πού δείχνει καλὴ ἀνάπτυξι. Τὰ ἄλλα τὰ βγάζουμε καὶ τὰ πετοῦμε.

Ὅταν πρόκειται νὰ φυτέψουμε δενδρύλλια ἀπὸ φυτῶριο προσέχουμε ὅπως μὴ διπλωθῶν αἱ ρίζαι ἢ τὰ ριζίδια ὅταν βάλουμε τὸ δένδρο μέσα στὸ λάκκο καὶ στὴν ἀρχὴ πού θὰ σκεπαστοῦν αἱ ρίζαι καὶ ρίχνουμε χῶμα μαλακὸ καὶ ψιλὸ, νὰ πιέζουμε λίγο τὸ χῶμα γιὰ νὰ ἀποφύγουμε τὰ κενὰ στὰς ρίζες. Τὸ βάθος πού θὰ μῇ τὸ δενδρύλλιο μέσα στὸ λάκκο κανονίζεται νὰ εἶναι λίγο μεγαλύτερον τοῦ βάθους πού εἶχε στὸ φυτῶριο, δηλ. καμμίαι δεκαρὶ πόντους πῶς βαθεῖα ἀπ' ὅ,τι ἦτο στὸ φυτῶριο. Ἐάν τὸ δενδρύλλιο εἶναιμπολιασμένο τότε βέβαια τὸ σημεῖον τοῦ ἐμβολιασμοῦ θὰ πρέπει νὰ ἐξέχῃ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους τουλάχιστον 5 πόντους.

Ἡ καλυτέρα ἐποχὴ γιὰ μεταφύτευσι δενδρυλλίων στὴν ὁριστικὴν θέσιν τὸν τόπον μας εἶναι ἀμέσως μετὰ τὰς πρῶτες βροχὰς τοῦ φθινοπώρου ἔφ' ὅσον εἶναι τέτοιαι πού τὸ ἔδαφος ἔχει πάρει ὑγρασίαν εἰς βάθος. Τὸ πότισμα μετὰ τὸ φύτεμα δὲν εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὴν ἐπιτυχίαν ἀρκεῖ ἡ ἐπαφὴ τῶν ριζῶν μὲ ἔδαφος ἐλαφρῶς ὑγρόν. Τὴν ἐποχὴν αὐτὴν τὰ δενδρύλλια διατηροῦν ἴσως τὰ φύλλα τῶν αὐτῶν δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀνησυχῇ. Ἡ ἐπιτυχία τῆς μεταφυτεύσεως τέτοιων δενδρυλλίων, μὲ φύλλα δηλαδὴ, φαίνεται μέσα σὲ λίγες μέρες, τὴν δὲ ἄνοιξι ἢ βλάστησις εἶναι πρῶιμη καὶ ζωερὴ. Μεταφύτευσις μπορεῖ βέβαια νὰ γίνῃ καὶ βραδύτερον καθὼς καὶ κατὰ τὸ χειμῶνα μετὰ τὸ πέσιμο τῶν φύλλων, ἀλλὰ ἡ ἐπιτυχία καὶ ἡ πρόοδος τῶν δενδρυλλίων κτὰ τὴν ἄνοιξιν ὑστερεῖ. Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἐδάφους μετὰ τὴν βλάστησιν τῶν ἀμυγδαλῶν ἢ τὴν φύτευσιν τῶν δενδρυλλίων γίνεται ἐπίπεδος καὶ περίξ τοῦ δένδρου διὰ κυκλικοῦ σαμαριοῦ διαχωρίζεται μικρὴ ἑκτασις διὰ συγκράτησιν καὶ συγκέντρωσιν τοῦ νεροῦ τῆς βροχῆς.

Ἐάν ὑπάρχῃ νερὸ γιὰ πότισμα τῶν νεοφύτων αὐτὸ πρέπει νὰ γίνῃ κατὰ τὴν ἄνοιξιν, μετὰ τὸ τέλος τῆς περιόδου τῶν βροχῶν, ἀλλὰ προτοῦ ξεραθῇ τὸ ἔδαφος εἰς βάθος καὶ σταματήσῃ ἡ βλάστησις τοῦ φυτοῦ, δηλ. κατὰ τὸν Μάϊον περίπου ἢ καὶ Ἀπρίλιον, ἀναλόγως τῶν καιρῶν. Ἡ ποσότης τοῦ νεροῦ πρέπει νὰ εἶναι ἀρκετὴ ὥστε νὰ ποτισθῇ τὸ ἔδαφος μέχρι τοῦ βάθους πού ἐφθασαν αἱ ρίζαι καὶ ἀκόμη περισσότερο ὥστε νὰ μὴ μὴ μὴ νὰ προχωρήσουν πῶς βαθεῖα αἱ ρίζαι τοῦ φυτοῦ. Πότισμα παράκαιρον ἢ μὲ λίγο νερὸ εἶναι ἐπιζήμιον μᾶλλον παρὰ ὠφέλιμον.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ θὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὸν ἐμβολιασμό, κλάδευμα, καθαρίσματος καὶ ἀσθένειαι τῆς Ἀμυγδαλιάς.

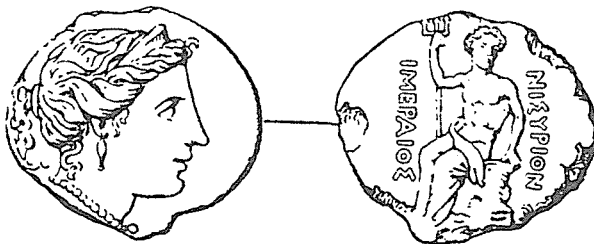
ΑΡΧΑΙΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΝΙΣΥΡΟΥ

Εἰς τὸ βιβλίον τῆς «Νομισματικῆς Ἐφημερίδος» τὸ ὁποῖον ἐξέδωσεν ὁ δόκτωρ Ἀλφρέδος Σάλλετ, 1874, ὁ Φρειδερίκος Ἰμχουφ – Μπλουύμερ κατεχώρησεν ἐν αὐτῷ τὴν γραφικὴν ἐπισκόπησιν: «Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν Νομισματοποιίαν καὶ Γεωγραφίαν τῆς ἐν Ἀσίῃ Ἀρχαίας Ἑλλάδος», ἐξ ἧς ἀποσπῶμεν τὴν ἐν μεταφράσει περιγραφὴν τοῦ Νισυριακοῦ νομίσματος ἐφ' ᾧ ἐπιγράφεται ΝΙΣΥΡΙΟΝ ΙΜΕΡΑΙΟΣ, σελ. 10, ἡ δὲ εἰκὼν αὐτοῦ εὔρηται εἰς τὴν Νομισματικὴν Πινακίδα δ', ἀριθ. 18.

Η ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΚΝΙΔΟΝ ΝΗΣΟΣ ΝΙΣΥΡΟΣ

1ον) Ἐμπροσθέντυπον. Γυναικεῖα κατατομή πρὸς τὰ δεξιὰ μὲ στέφανον, ἐνώτιον καὶ περιδέ-
ραιον.

Ὅπισθόντυπον ΝΙΣΥΡΙΟΝ ΙΜΕΡΑΙΟΣ. Ὁ Ποσειδῶν μὲ γυμνὸν στήθος καὶ ὑποκλίνουσαν κεφαλὴν στηριζομένην ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὤμοπλάτης, καθήμενος ἐπὶ βράχου ἐφ' οὗ ἐπα-
ναπαύει τὴν ἀριστερὰν χεῖρα του, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς του κρατεῖ τρίαιναν. ΑΡΓ. 3 1/2
Γραμμαρ. 2.23:

Τὸ νόμισμα τοῦτο εἶναι σπανιότατον, ἀλλ' ἤδη εἶναι γνωστὸν ἐκ μεγεθυντικῆς
πενιχρᾶς εἰκόνης τινὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ Χάϋμ «*Βρετανικοῦ Θησαυροῦ*» Α', σελ. 23,
Πίναξ 23,Β'. Ὁ Μιοννέτ, ὅστις περιγράφει ἀκριβῶς τὸ ἴδιον νόμισμα ἐν τῷ βιβλίῳ
του (Τόμ. Γ', σελ. 412, ἀριθ. 101), φαίνεται ὅτι, ὡς πρὸς τὸ νόμισμα τοῦτο δὲν εἶχε
καμμίαν γνῶσιν περὶ ἄλλου ὑποδείγματος. Ὁ Λήκ, εἰς τὴν «Ἑλληνικὴν Νομισμα-
τικὴν Συμπλήρωσιν», σελ. 161, ἀπέδωσε τὸ νόμισμα τοῦτο εἰς τὴν «*Ἑλυρον*» τῆς
Κρήτης. Ἐξ αἰτίας ὅμως τῆς ἐλαττωματικῆς διατηρήσεως τῶν ἐπὶ τοῦ νομίσματος
ψηφίων, τὸ ὄνομα τοῦ ἄρχοντος Ἱμεραίου ὅπερ εὑρίσκεται καὶ ἐπὶ τοῦ ἐξ Ἱερα-
πύτνης νομίσματος, ἐνδεχόμενον νὰ ἐπεξηγήθη δι' ΕΛΥΡΙΟΝ ἀντὶ ΝΙΣΥΡΙΟΝ¹.

Ὑποθέτω ὅτι ἡ κεφαλὴ τῆς Ἀρτέμιδος ἣτις ἐπὶ τῆς προσόψεως τοῦ νο-
μίσματος τούτου εἶναι ἀκριβῶς ὡς τὴν παρατηρουμένην ἐπὶ τοῦ ἀργυροῦ
νομίσματος τῆς Κνίδου (συγκρίνοντες ἀριθ. 20-21) εἰς σέλ. 145-6. Ὅπισθεν

1) Τὸ ὑπόδειγμα τοῦ Λήκ ὅπερ εἶχον παρατηρήσει ἐν Καίμπριτζ (τῆς Ἀγγλίας) παρὰ
τὸ γεγονός ὅτι ἔχει τὴν ἐπιγραφὴν ΝΙΣΥΡΙΟΝ εἶναι μία ἀπομίμησις τοῦ γνησίου καὶ πα-
ραδόξως τὸ νόμισμα περὶ οὗ ἀναφέρει ὁ Χάϋμ δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν «Συλλογὴν τοῦ Βρε-
τανικοῦ Μουσείου», ἀλλ' οὔτε καὶ τὸ «Νομισματικὸν Τμήμα τῶν Παρισίων» ἔχει τὸ ὅμοιον.
(Σμ. Λ. Κ. Κ. Τὸ νόμισμα περὶ οὗ ἀναφέρει ὁ Νίκολο Φρανσέσκο Χάϋμ, 1679-1730, μαρτυ-
ρεῖ ὅτι εἶχεν ἶδε τοῦτο εἰς τὴν ἰδιωτικὴν Συλλογὴν τοῦ Κόμητος τῆς Γουίντσεχέλσης (τῆς
Ἀγγλίας), «Ἀθηναῖκα Νομίσματα μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν εἰκαστικῶν σημειώσεων», καὶ διὰ μέ-
σου τῶν στηλῶν τοῦ πονήματός του «Βρετανικὸς Θησαυρὸς» ἀποδίδει τὰς εὐχαριστίας

τῆς ὁμοπλάτης εἶναι ἴχνη ἅτινα φαίνονται νὰ εἶναι Φαρέτρας μετὰ τόξου. Ἡ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου νομίσματος ἐπεξεργασμένη προσωπογραφία τοῦ Ποσειδῶνος, οὐχὶ μόνον δηλοῖ τὸν διὰ μέσου τῶν χαλκινο-τύπων νομισμάτων ἀναγνωριζόμενον θεόν (ἡ κεφαλὴ τοῦ Ποσειδῶνος, Δελφίν, Τρίαινα), ὡς περιγράφεται ὑπὸ τοῦ Στράβωνος ἰ' 489, καὶ παρ' ἄλλων, ἀλλὰ καὶ φαίνεται νὰ ἀνάγεται εἰς τὸ ἀρχέτυπον τῆς νήσου, ὅποτε, ἐπειδὴ ὁ Ποσειδῶν ἐλατρεῦτο ἐν αὐτῇ, ἡγέρθη καὶ ναὸς πρὸς αὐτὸν πλησίον τῆς πόλεως Νίσυρου.

Πρὸ τίνος χρόνου μοὶ προσεφέρθη παρὰ τίνος τὸ ἀκόλουθον νόμισμα τὸ ὁποῖον προήλθεν ἐκ Κνίδου, ἀλλ' ἐνέχει τὴν πιθανότητα νὰ προέρχεται ἐκ Νισύρου: ΑΡΓ. 3 Γραμμαρ. 3.30.

2ον) Ἐμπροσθότυπον (ἐφθαρμένον) Γυναικεῖα κεφαλὴ πρὸς τὰ δεξιὰ μὲ ἐνώτιον.

Ὅπισθότυπον. Ὁ Ποσειδῶν παγωνοφόρος, ἰστάμενος πρὸς τὰ δεξιὰ μὲ γυμνὸν στῆθος, στηριζόμενος διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἐπὶ τῆς τριαίνης, διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς κρατῶν τὸν χειτῶνά του(?),

Ἔτερον ἀργυροῦν Νισυριακὸν νόμισμα μετὰ Ροδιακῶν τύπων ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ Συλλογῇ τοῦ Μίλλιγκεν, Νομισματικὴ Πινακὶς Β' 50.

2) Ἐνθυμοῦμαι καλῶς ὅτι ἐκ τῶν ἀφιεμένων ἀσημάντων ἰχνῶν τῆς ἐπὶ τοῦ νομίσματος λίαν ἐφθαρμένης ἐπιγραφῆς δὲν ἠδυνήθην νὰ ἀναγνώσω τὸ ὄνομα Κνίδος καὶ ἀτυχῶς τότε δὲν εἶχον κατ' ἰδέαν τὴν Νίσυρον.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ)

ΛΑΖ. Κ. ΚΟΝΤΟΒΕΡΟΣ

ΤΟ ΜΟΙΡΟΛΟΓ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ (ΣΠΗΛΙΑΝΗΣ)

Καλό 'ναι τ' Ἄγιος ὁ Θεός,
καλό 'ναι κι' ἄς τὸ ποῦμε·
κι' ὅποιοις τὸ λέει σώνεται
κι' ὅποιοις τ' ἀκούει ἀγιάζει,
κι' ὅπου τὸ καλοφουγχερασθῇ
Παράδεισο λαβαίνει.
Παράδεισο καὶ εὐλογιὰ
μέσ' τ' Ἄγιο Μοναστήρι.
'Εχεῖ Ἄγγελοι λουτροῦν
κι' οἱ Ἀποστόλοι ψάλλουν.
Στὴ μέση στέκει ὁ Ἀσώματος
καὶ τὸ χαρτὶ ἀνεγνώνει.
Ποιὸς ἔχει πόδια νὰ σταθῇ
καὶ χέρια νὰ τανύσῃ
καὶ στόμα ν' ἀπολοηθῇ
στὴ φοβερὴ τὴν κρίση.
Μέγα καὶ Ταξιάρχῃ μου
μέγα καὶ φορεῖ μου,

ὅταν σὲ στείλῃ ὁ Ἀφέντης μου
νὰ πάρῃς τὴν ψυχὴ μου,
Μὴν ἔλθῃς μ' ἄγριο τάραγμα
μὴν ἔλθῃς μ' ἄγριο βλέμμα.
'Ἐλα μὲ τὴν ταπείνωσιν
νὰ σοῦ τὴν παραδώσω
νὰ τὴν ἐπᾶς τ' Ἀφέντη μας
κι' ὡς θέλει νὰ τὴν κρίνῃ.
Τὰ εἶδε καὶ τὰ ἔφκιασε
καὶ τᾶχει καμωμένα.
.....

(ἐπωδός)

Ἄγγελέ μου ἐβλοημένε, χαῖρε κεχαριτωμένε,
ταπεινοπαρακαλῶ σὲ καὶ μὲ δάκρυα
[προσκυνῶ σε
ν' ἀγκαλιάζῃς τὸ καλὸ μου, νὰ ξορκίζῃς τὸ
[κακὸ μου
νὰ μὴν ἡμπορῇ ὁ ὀχτρός μου νὰ περνᾷ
[ποτθὲ 'πὸ μπρός μου.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΝΙΣΥΡΟΥ

Δημοσίευσις — Ἐπιμέλεια **Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗ**

Κώδιξ Πατριαρχικῆς ἀλληλογραφίας (Ἄρ. ΙΖος, σελ. 97)

† Κωνστάντιος, ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως
καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Τίμιοι προεστώτες καὶ χρήσιμοι πρόκριτοι εὐλογημένοι χριστιανοὶ τῆς
νήσου Νισύρου τῆς ἐπαρχίας Ρόδου, τέκνα ἐν κυρίῳ ἀγαπητά, χάρις εἴη
ὕμιν καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ.

Μὲ τὴν ἐνταῦθα ἔλευσιν τοῦ συμπολίτου σας κύρ Κωνσταντίνου Σα-
κελλάριου, ἐλάβομεν καὶ τὰ σταλέντα δι' αὐτοῦ γράμματα σας καὶ εἶδο-
μεν τὰ ἐν αὐτοῖς ὅτι ἡ κοινὴ μήτηρ τῶν εὐσεβῶν ἀγία τοῦ Χοῦ Ἐκκλη-
σία ἀείποτε κήδεται καὶ προνοεῖ ὑπὲρ τῆς καλῆς ἀποκαταστάσεως, ἡσυ-
χίας καὶ ἀνέσεως τῶν ἀπανταχοῦ εὐσεβῶν πνευματικῶν τέκνων τῆς.
Τοῦτο τὸ εἶδετε πραγματικῶς εἰς ὅσα ἐνεργήσαμεν συμφώνως ταῖς κοι-
ναῖς εὐλόγοις αἰτήσεσιν ὑμῶν τε καὶ τῶν λοιπῶν χριστιανῶν τῆς ἐπαρχίας
ταύτης καὶ θέλετε γνωρίσῃ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς σὺν Θεῷ ἀπὸ τοιαύτης πατρι-
κῆς προνοίας προηγμένους, καὶ θέλοντες τὴν ἐντελὴ εὐρρυθμίαν καὶ εὐνο-
μίαν καὶ τῆς νήσου ταύτης πατρίδος σας, δὲν λείπομεν διὰ τῆς παρούσης
πατριαρχικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς νὰ σᾶς ὁδηγήσωμεν καὶ σᾶς συμβουλευσώ-
μεν εἰς τὰ σωτηριώδη ἐκεῖνα καὶ ὠφέλιμα καὶ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καλοῦ τῆς
πατρίδος σας συνάδοντα, καθότι πολλοὶ λόγοι προσέβαλον εἰς τὰς ἀκοάς
μας, ὅτι γίνονται παρεκτροπαὶ ἐκ μέρους ὑμῶν τῶν προεστώτων καὶ ὅτι
ἐπιπολάζουσι διχόνοιαὶ καὶ ἐπικρατοῦσι παλαιαὶ καταχρήσεις εἰς τὸ με-
ταξύ σας καὶ γίνεται ἀδιαφορία τοῦ κοινοῦ καλοῦ καὶ τοῦ φωτισμοῦ τῶν
κατοίκων καὶ ἄλλας τοιαύτας φήμας ἀκούομεν μὲ ἀπορίαν μας οὐ μικρὰν
καὶ ἐπειδὴ τὸν ρηθέντα πρόκριτον συμπολίτην σας κύρ Κωνσταντίνον
ἐγνωρίσαμεν ἄνδρα συνετὸν καὶ μὲ προτερήματα ἐστολισμένον καὶ ἔχοντα
πόθον καὶ ζῆλον εἰλικρινῇ ὑπὲρ τοῦ ἀληθοῦς συμφέροντος καὶ τῆς καθ'
αὐτὸ ὠφελείας τῆς πατρίδος σας τὸν ἐσυγκροτήσαμεν μὲ τὰς ἀναγκαῖας
συμβουλὰς καὶ ἐπιταγὰς μας καὶ τὸν διορίσαμεν νὰ προσέξῃ καλῶς ὑπὲρ
τῆς κοινῆς εὐνομίας τῆς νήσου συμφώνως μὲ τὰ πρὸς ὑμᾶς γραφόμενα
ἐφεξῆς καὶ νὰ ἀναγγέλλῃ περὶ αὐτῶν πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ
μεγάλῃν Ἐκκλησίαν, γράφοντες λοιπὸν καὶ πρὸς ἐσᾶς τοὺς προεστώτας
καὶ λοιποὺς προκρίτους χριστιανοὺς τῆς νήσου ταύτης, συμβουλευόμεν
καὶ σφοδρῶς ἐπιτάττομεν καὶ παραγγέλομεν ὑμῖν νὰ λάβετε μέτρα καλῆς
προσοχῆς ἐπάνω εἰς τὸ πολίτευμά σας καὶ εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς πατρί-
δος σας καὶ πρῶτον νὰ ἀφήσητε τὰς διχονοίας καὶ εἰς τὰς ἐκ τοῦ ἀναμε-
ταξύ σας καὶ τὰς παλαιὰς διενέξεις καὶ καταχρήσεις ὅπου ἐπιπολάζουσιν
αὐτόθι καὶ εἶναι ἐπιβλαβέστατες καὶ τῆς κοινῆς ὠφελείας ἀνατρεπτικαὶ
καὶ ὅλοι σας μὲ κοινὴν ὁμόνοιαν καὶ χριστιανικὴν ἄσζολον σύμπνοιαν καὶ
ἀγάπην νὰ συντρέχετε καταγινόμενοι διὰ τὸ κοινὸν καλὸν καὶ τὴν εὐτυ-
χίαν καὶ ἄνεσιν καὶ ἡσυχίαν γενικῶς τῶν κατοίκων συμπολιτῶν σας καὶ
ὅχι ὁ εἷς νὰ ἀντιφέρεται κατὰ τοῦ ἄλλου καὶ ὁ καθεὶς νὰ θέλῃ νὰ συ-
στήσῃ τὰς ἰδικὰς του ἰδέας καὶ τοὺς σκοποὺς καὶ νὰ ἐναντιώνεται εἰς τὰς
προγματικὰς ὠφελείας ὅπου πρέπει νὰ ἐνεργῶνται εἰς τὸν τόπον τὸν δὲ
εἰρημένον κύρ Κωνσταντίνον Σακελλάριον ὡς ἔμπρονα καὶ νουνεχῇ ὅστις
οὐ μόνον τρέφει ζῆλον ἀληθῇ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καλοῦ τῆς πατρίδος του,
ἀλλὰ καὶ γνωρίζει καλῶς μὲ τὴν φρόνησίν του ἐκεῖνα τὰ μέσα ὅπου προ-
ξενοῦν τὴν κοινὴν ὠφέλειαν καὶ ἄνεσιν σας νὰ τὸν τιμᾶται καὶ νὰ τὸν
ἀγαπᾶτε καὶ νὰ ὑπακούετε εἰς τὰς φρονίμους ὁδηγίας καὶ εἰλικρινεῖς
ὕποθῃκες του καὶ μὲ κοινὴν εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν καὶ μὲ ζῆλον διακαῇ νὰ
ἐπιμεληθῇτε μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ νὰ συστήσητε τὸ σχολεῖον εἰς τὴν πατρίδα

ΤΟ "ΓΙΑΛΙ,, ΤΗΣ ΝΙΣΥΡΟΥ

Ἱστορία — Ἱατρικὴ

Ὁ Ἀμερικανὸς G. Sarton εἰς βιβλίον του ἐκδοθὲν τὸ 1953 (σελλίς 384) ἀναφέρει τὰ κάτωθι :

«... Ἡ Κῶς, νήσος μικρά, ὑπῆρξε τὸ λίκνον πολλῶν ἱατρῶν καὶ τοῦτο εἶναι πολὺ περίεργον... Ἡ Κῶς, πλουσία εἰς προϊόντα, κυρίως σταφυλῶν καὶ μετὰξης διεκρίνετο τῶν ἄλλων νήσων... Ἰδιαιτέρως ἔνεκα τῶν μεγάλων κοιτασμάτων τοῦ ὀψιδιανοῦ λίθου (obsidian = ὀψιδιανὸς λίθος εἶναι ὕαλος ἡφαιστειογενεὺς προελεύσεως σκληρὸς καὶ αἰχμηρὸς καὶ κατάλληλος δι' ἐργαλεῖα ἱατρικά). Ἡ Κῶς εἶναι γνωστὸν ὑπῆρξε κέντρον ἐμπορικὸν κατὰ τὴν λιθινὴν ἐποχὴν. Μέγα μέρος τοῦ ὀψιδιανοῦ λίθου τῆς Κῶς καὶ τῆς μικρᾶς νησίδος **Γιαλί** — μετὰξὺ Κῶς καὶ **Νισύρου** — ἐξήγετο εἰς ὅλον τὸν γνωστὸν κόσμον. Τὸ ἐμπόριον τοῦ ὀψιδιανοῦ λίθου εἶχε προσδῶσει εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κῶς καὶ τῆς Κνίδου τὴν δυνατότητα δημιουργίας πλούτου ἐξαιρετικοῦ καὶ καλλιτεχνίας ἐνὸς μεγάλου πολιτισμοῦ. Πρέπει νὰ εἰμεθα βέβαιοι ὅτι πρὶν τῆς Δωρικῆς ἐισβολῆς ὑπῆρχον ἱατροὶ εἰς Κῶ. Οἱ Δωριεῖς ἦλθον εἰς Κῶ ἐκ Κρήτης τὸν 9ον π. Χ. αἰῶνα καὶ ἐγκατεστάθησαν ἐκεῖ ἀφοῦ εἶχον ὑποδουλώσει τοὺς ἰθαγενεῖς (Κῶους) Καρίου. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα οἱ Δωριεῖς εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι πρῶτοι εἶχον εἰσαγάγει εἰς Κῶ τὴν λατρείαν τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ εἶχον ἐπιβάλλει ἕνα νέον γόητρον εἰς τὴν τέχνην τοῦ «λατρεῦειν». Ἐξ ἄλλου ἡ Κῶς, τοποθετημένη εἰς τὴν διασταύρωσιν πολλῶν ἐθνῶν, κατέστησε τὴν ἐμπορικὴν τῆς σπουδαιότητα διεθνῇ. Οἱ ἔμποροι Κῶοι εἶχον ἐμπορικὰς συναλλαγὰς μετὰ τῆς Κρήτης, τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, τῆς Καρίας, τῆς Ἰωνίας καὶ γενικώτερον μετὰ τῆς Ἀσίας καὶ Εὐρώπης. Αἱ ἐμπορικαὶ σχέσεις τῶν Κῶων μετὰ τῶν Ἰωνικῶν πόλεων ἦσαν τόσον

σπουδαῖαι, ὥστε παρ' ὅλην τὴν Δωρικὴν κυριαρχίαν, ἡ Κῶς εἶχε μετατραπῇ εἰς Ἰωνικὴν πόλιν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ μέγας πολιτισμὸς τῆς Κῶς ὑπῆρξεν Ἰωνικὸς καὶ ὄχι Δωρικὸς. Ἡ εὐμάρεια τῆς νήσου καὶ ἡ διεθνὴς ἐπικοινωνία ὑπῆρξαν θαυμάσιοι συντελεσταὶ διὰ μίαν ἐπιστημονικὴν ἐξόρμησιν μιᾶς μεγάλης προσωπικότητος. Μία ἐκ τῶν μεγάλων οἰκογενειῶν τῶν Ἀκληπιαδῶν, ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰπποκράτους, εἶχε προσφέρει τὴν μεγάλην ταύτην εὐκαιρίαν. Ἡ Ἰπποκρατικὴ Σχολὴ τῆς Κῶς ἦνθησεν εἰς μέγιστον βαθμὸν καὶ θὰ ἐσυνέχισε τὴν ἀνθησίν της ἂν δὲν συνέβαινον αἱ συμφοραὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν σεισμῶν...» (Περσικοὶ πόλεμοι 521—485 π. Χ. Σεισμοὶ 415—413 π. Χ. κ.τ.λ.)

(Ἐκ τοῦ History of science Ancient Through Thelden age of Greese 1953, George Sarton)

Ἀναμφισβητήτως τὸ βιβλίον τοῦ G. Sarton ἀποτελεῖ ἀξιοσημείωτον συμβολὴν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἱατρικὴν. Ἀποκαλύπτει ἀλήθειαν συμβιβαζομένην ἀπολύτως πρὸς τὴν πραγματικὴν ἐξέλιξιν τῆς ἱατρικῆς ἀπὸ τῆς Λιθικῆς ἐποχῆς.

Τὸ ἡφαιστειογενὲς πέτρωμα, δηλ. ὁ ὀψιδιανὸς λίθος, ἐχρησιμοποίηθ' ὑπὸ τῶν Κῶων, Κνιδίων καὶ Νισυρίων ὡς χειρουργικὸν ἐργαλεῖον ἀπὸ τῆς λιθικῆς ἐποχῆς. Ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ὀψιδιανοῦ λίθου ἐν συνδυασμῷ μετὰ τοῦ ἄλλου φυσικοῦ πλῶτου τῆς Κῶς, συνέβαλε τὰ μέγιστα εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν μιᾶς «αὐτόχθονος» ἱατρικῆς. Ἡ ἱατρικὴ Σχολὴ τῆς Κῶς ἀναμφισβητήτως κατέστη πανένδοξος καὶ ἐπαρουσίασε μεγαλειώδη ἐξέλιξιν τῆς ὁποίας τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα ἐξακολουθεῖ νὰ καρποῦται ἡ ἀνθρωπότης...

Ἱατροὶ ΓΕΩΡΓ. ΕΜΜ. ΠΑΡΘΕΝΙΑΔΗΣ

(Υ. Γ. : Ἐξ ἀνακοινώσεως ἐπιστημονικῆς τοῦ ἱατροῦ κ. Παρθενιάδης).

σας πρὸς φωτισμὸν τῶν τέκνων σας καὶ ὠφέλειαν, ὅπου ὑπερβαίνει κάθε ἄλλην ὠφέλειαν καὶ προξενεῖ τὴν ὄντως εὐδαιμονίαν καὶ ἐνὶ λόγῳ νὰ ἔχητε προθυμίαν καὶ κάθε κοινὸν καλὸν τῆς πατρίδος σας, βαδίζοντες μετὰ κοινὴν ὁμόνοιαν εἰς τὰς νουνεχεῖς συμβουλὰς καὶ ὁδηγίας τῆς τιμιότητός του, ὅστις κατὰ τὰς ἐπιταγὰς καὶ συμβουλὰς ὅπου ἔλαβε παρ' ἡμῶν θέλει διευθύνῃ... σκοποὶν ἔχων τὸ κοινὸν ὄφελος, ἐάν δέ, ὃ μὴ γένοιτο, φωραθῇ τις ἐξ ὑμῶν ἐπιμένων εἰς τὰς παλαιὰς καταχρήσεις καὶ διχονοίας καὶ ἐναντιούμενος εἰς τὰς εὐλόγους καὶ ὠφελίμους ὑποθήκας τοῦ ρηθέντος κύρ Κωνσταντίνου Σακελλαρίου εἰς τὴν σύστασιν τοῦ σχολείου ὁ τοιοῦτος γνωστὸς γενόμενος πρὸς ὑμᾶς διὰ τῆς τιμιότητός του θέλει λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τὰ σίχαιρα τῆς κακοβουλίας του, πρὸς παράδειγμα καὶ τῶν λοιπῶν προσέχετε λοιπὸν καλῶς καὶ ποιήσατε καθὼς ὑμῖν γράφοντες ἐντελλόμεθα καὶ μὴ ἄλλως ἐξ ἀποφάσεως, ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

,αῶλα, Ἰουλιον ιθ'.

(Υπ.) † Ὁ Κων)πόλεως ἐν Χῳ εὐχέτης

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟ

«Καλό 'ναι τ' Ἄγιος ὁ Θεός, καλό 'ναι κι' ἄς τὸ ποῦμε...».

Ἡ θριαμβευτικὴ μελωδία κατρακυλᾷ ἀπὸ τοὺς βράχους τοῦ Μοναστηριοῦ τῆς Σπηλιανῆς πρὸς τὴν θάλασσα σὰν παλῆος νικητῆριος βυζαντινὸς ὕμνος. Πάνω, ψηλὰ στὴν ἐκκλησία, οἱ γυναῖκες κρατῶντας στὸ ἀριστερὸ χέρι τὸ κομπολῶϊ μετρᾶνε μὲ τίς χάντρες τοῦ κάθε μέρα, μετὰ τὸν ἑσπερινό, τίς 300 μετάνοιες ποὺ θὰ κάμουν μπροστὰ στὴν εἰκόνα τῆς Μεγαλόχαρης, ἐνῶ τὸ δεξι χέρι συνεχίζει σὲ κάθε μετάνοια τὰ σταυροκοπήματα καὶ τὸ στόμα φάλλει τὸ πατροπαράδοτο μοιρολόϊ ὡς τὸ τέλος. Εἶναι τὸ Τάμα τους πρὸς τὴν Παναγία ποὺ ἡ γιορτὴ τῆς κυριαρχεῖ πάνω ἀπ' ὅλες τίς ἄλλες γιορτινὲς ἐκδηλώσεις ποὺ γιομίζουν τὸν Αὐγούστο.

Ὁ μῆνας αὐτὸς ἀρχίζει στὸ νησί μὲ μιὰ σειρὰ ἀπὸ ἔθιμα καὶ παραδόσεις ποὺ φτάνουν στὸ ἀποκορύφωμά τους μὲ τὴ γιορτὴ τῆς Παναγίας. Μὲ τὴν εἴσοδο τοῦ Αὐγούστου σὲ κάθε νοικοκυρόσπιτο παρατηρεῖται ἕνας ὀργασμὸς δουλειᾶς. Κάθε οἰκογένεια πρέπει νὰ ἀμολυθῇ στὰ χωράφια γιὰ νὰ φέρῃ τὰ φρούτα τῆς — σταφύλια, σύκα, ἀπὶδια κλπ. — καὶ νὰ τὰ ἀποθηκεύσῃ γιὰ τρεῖς μέρες γιατί, κατὰ τὴν παράδοση, οἱ τρεῖς αὐτὲς μέρες εἶναι οἱ «δρῦμες» καὶ ὅταν κόψῃς φρούτο ἢ τσαμπὶ τίς μέρες αὐτὲς θὰ ξεραθῇ τὸ δέντρο ἢ τὸ κλῖμα. Μετὰ κάθε κοπέλλα θὰ φροντίσῃ νὰ ράψῃ ἕνα καλὸ φόρεμα ποὺ θὰ τὸ φορέσῃ στὴ Χάρη τῆς Σπηλιανῆς, στὴν «Κούπα» ὅπου θὰ δοκιμάσῃ τὴν στοργὴ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ συγγενῆ ἢ τοῦ «καλοῦ» τῆς. Οἱ προτοίμασιες αὐτὲς πρέπει νὰ γίνουν σύντομα γιατί τὴν ἐπομένην τοῦ Σωτήρος ἀρχίζει τὸ «ἡνιάμερο». Οἱ καμπάνες χτυποῦνε χαρμόσυνα γιὰ νὰ εἰδοποιήσουν τοὺς νησιῶτες πὺς ἔρχονται ἐπισκέψεις ἀπ' τὰ γύρω νησιά καὶ ἰδίως ἀπὸ τὴν Κω, γιὰ νὰ πληρώσουν τὸ ἐτήσιο τάμα τους στὴ Μεγαλόχαρη καὶ νὰ γιορτάσουν μαζί μας τίς χαρμόσυνες αὐτὲς μέρες. Καὶ πραγματικὰ ἡ θάλασσα τριγύρω στὸ μικρὸ λιμάνι γιομίζει σὲ λίγο ἀπ' τὰ κάτασπρα πανιά τῶν καϊκιῶν ἐνῶ ἄλλα καϊκία ἐξακολουθοῦν νὰ ἔρχονται αὐλακώνοντας τὰ γαλανὰ νερὰ τοῦ νησιοῦ. Σὲ λίγο ἐνῶ ὁ μικρὸς αὐτὸς εἰρηνικὸς στόλος θὰ ἔχῃ ἀράξει στὸ λιμανάκι, ἀκούγεται ἀπ' τὸ Μοναστήρι τὸ τραγοῦδι τῆς Παναγίας, ποὺ θὰ συνεχισθῇ ὅλες αὐτὲς τίς μέρες ποὺ προηγούνται ἀπ' τὴ μεγάλη γιορτὴ. Καὶ φτάνει ἡ παραμονή. Ὅλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, θὰ παρακαθῇσουν στὸ κοινὸ τραπέζι τῆς Σπηλιανῆς γιὰ νὰ φᾶνε τὰ καλομαγερεμένα ρεβύθια ἢ τὰ νόστιμα φασόλια ποὺ προσφέρει δωρεὰν τὸ Μοναστήρι.

Τὸ πρωτὶ τῆς μεγάλης ἡμέρας τῆς 15 Αὐγούστου οἱ κοπέλλες τοῦ χωριοῦ ἀνεβαίνουν στὸ Μοναστήρι γιὰ νὰ στολίσουν τὸ «κόλυβο» τῆς Παναγίας ἐνῶ στὴν ἐκκλησία γίνεται ἡ Ἀκολουθία. Ὑστερα ἀπὸ τὴν Ἀκολουθία, ἐκκλησίασμα καὶ πανηγυριώτισσες, παίρνοντας τὸ κόλυβο στὰ χέρια καὶ κρατῶντας τὸ ψηλά, κατεβαίνουν στὴν «Τράπεζα» ποὺ γίνεται στὴ Μνήμη τῆς Μεγαλόχαρης καὶ ἐκεῖ ὁ καθένας θὰ ρίξῃ ὅ,τι ἔχει τὴν εὐχαρίστηση καὶ τὴν ἀντοχὴ ἀφοῦ παρακαθῇ στὸ κοινὸ τραπέζι τῆς Παναγίας. Εἶναι ἡ πιὸ εὐχάριστη φορολογία πού, ὁμολογῶ, δὲν τὴν ἔχω συναντήσει πούθενά ἄλλου στὴν Ἑλλάδα. Τὸ χαρούμενο πανηγύρι ποὺ θὰ ἐπακολουθήσῃ στὴν «τάβλα τοῦ γιालοῦ» κατω ἀπὸ τὸν ὄξο τῆς Παναγιᾶς, ἀποτελεῖ τὸ ἐπισφράγισμα τῆς γιορτῆς. Νεαρὲς κοπέλλες σέρνουν τὸν χορὸ ὅλο χάρι καὶ λεβεντιά καὶ ἡ «Κούπα» γυρίζει ἀπὸ χέρι σὲ χέρι πιὸ βαρεῖα σὲ κάθε στροφὴ. Γιομίζει ἀπὸ νομίσματα ποὺ ρίχνουν οἱ συγγενεῖς καὶ ὁ νέος γιὰ νὰ τιμήσουν τὸ πρόσωπο ποὺ τὴν κρατᾷ ἢ γιὰ νὰ δείξουν ἢ νὰ ἀνανεώσουν μιὰ φιλία, μιὰ ἀγάπη, μιὰ ἐκτίμηση.

Ὡραίες, ἀξέχαστες μέρες ποὺ ὅσο πλησιάζουν ξαναφέρνουν τὸ νησί ὅλο καὶ πιὸ κοντὰ στὴν μνήμη τῶν ξενιτεμένων παιδιῶν του. Δύσκολα μπορεῖ κανεὶς τότε νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα στὴν ἀνάμνηση τῶν ἡμερῶν αὐτῶν ποὺ σημαίνουν τὸ τέλος μιᾶς παληᾶς ἀξέχαστης ἐποχῆς. Εὐχόμαστε κάθε χρόνο τίς ἡμέρες αὐτὲς νὰ βρεθοῦμε στὸ νησί γιὰ νὰ πληρώσουμε τὸ Τάμα μας στὴ Μεγαλόχαρη. Ἐλπίζουμε

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΜΑΝΔΡΑΚΙΟΥ ΝΙΣΥΡΟΥ

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ

Συνεδριάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβολίου

Ἀριθμὸς 30

Ἐν Μανδρακίῳ Νισύρου καὶ ἐν τῷ Δημοτικῷ Καταστήματι, σήμερον τὴν 14ην τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1956, ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 3ην μ.μ. συνελθὼν ἐν ἐκτάκτῳ συνεδρίᾳ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον, κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 2282 ἐ.ἔ. προσκλήσεως τοῦ Προέδρου αὐτοῦ, παρόντων τῶν κ.κ. 1) Γεωργίου Γιαλούρη, Δημάρχου, 2) Νικολάου Βογιατζή, Προέδρου, 3) Νικολάου Πολίτη, 4) Περουλῆ Φραντζή, 4) Ζαχαρία Θεοδώρου, 6) Χριστοφῆ Κορωναίου, 7) Μιχαήλ Γιαννάκη ἢ Μάρτιν, 8) Νικολάου Καραβάκη, 9) Ἀποστόλου Μαστρογιάννη, 10) Νικολάου Διακομιχάλη, ὡς μελῶν, ἀπόντων δὲ οὐδενός, συνεζήτησε ἐπὶ τοῦ κάτωθι θέματος:

Ἀπόφασις 201

Θέμα: Ἀνακήρυξις Μεγάλου Εὐεργέτου

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον, εἰσηγήσει τοῦ κ. Δημάρχου, λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰς οικονομικὰς ἐνισχύσεις ἃς προσέφερεν εἰς τὸν Δῆμον, ὑπὸ τύπον δωρεᾶς, ὃ ἐν Ἀμερικῇ ἐδρεύων Σύλλογος τῶν Νισυρίων ὁ «Γνωμαγόρας» ἀπὸ τῆς συστάσεώς του καὶ ἐντεῦθεν, αἵτινες κατὰ τὴν παροῦσαν περίοδον, ἠϋξήθησαν καὶ πέραν τῆς οικονομικῆς δυνατότητος τοῦ εἰρημένου Συλλόγου, λόγῳ τῆς ἐσχάτως πρὸς τὸν Δῆμον δωρεᾶς του ἐκ δολλαρίων δέκα τριῶν χιλιάδων πεντακοσίων, διὰ τὰς κτιριακὰς ἀναγκὰς τῶν ἱαματικῶν πηγῶν, πρᾶξις ἣτις τιμᾷ διοικοῦντας καὶ διοικουμένους τοῦ Συλλόγου.

Σ Κ Ε Φ Θ Ε Ν

Ἐπειδὴ ἡ τοιαύτη πατριωτικὴ χειρονομία τοῦ Συλλόγου ὁ «Γνωμαγόρας», εἶναι ἐπαινετὰ καὶ παραδειγματικὴ καὶ ἐπειδὴ τὰ ἀπαρτίζοντα αὐτὸν μέλη παρακολουθοῦν μὲ ἀγρυπνον ἐνδιαφέρον τὰ ζητήματα τῆς γενετέρας τῆς Νισύρου, ἐκδηλοῦντα τοῦτο διὰ τῆς οικονομικῆς συμβολῆς των πρὸς ἐξωραϊσμόν, ἐκπολιτισμόν καὶ προαγωγὴν τῆς εὐημερίας τοῦ Δήμου των,

Ψ Η Φ Ι Ζ Ε Ι

Α'. Ἀνακηρύττει τιμῆς ἔνεκεν καὶ εὐγνωμοσύνης, τὸν ἐν Ἀμερικῇ ἐδρεύοντα Ἀγαθοεργὸν Σύλλογον τῶν Νισυρίων ὁ «Γνωμαγόρας» μέγαν εὐεργέτην τοῦ Δήμου διὰ τὰς χορηγουμένας ἐκάστοτε πρὸς τὸν Δῆμον τοῦτον οικονομικὰς ἐνισχύσεις ὑπὸ τύπον δωρεᾶς.

Β'. Τὸ παρὸν ψήφισμα συνταχθήσεται εἰς διπλὸν καὶ ἐπιδοθήσεται τὸ ἐν εἰς τὸν εἰρημένον Σύλλογον, τὸ δὲ ἕτερον ἀναρτηθήσεται εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Δημαρχικοῦ καταστήματος.

Ἐφ' ᾧ συνετάγη τὸ παρὸν καὶ ὑπογράφεται.

Ὁ Δήμαρχος
Γ. ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ. Σ.
Ν. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ

Τὰ μέλη: ΝΙΚ. ΠΟΛΙΤΗΣ, ΠΕΡ. ΦΡΑΝΤΖΗΣ, ΖΑΧ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ, ΧΡ. ΚΟΡΩΝΑΙΟΣ, ΜΙΧ. ΜΑΡΤΙΝ, ΝΙΚ. ΚΑΡΑΒΑΚΗΣ, ΑΠ. ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Δ. Σ.
Ν. ΔΙΑΚΟΜΙΧΑΛΗΣ

Ὁ Εἰδικὸς Γραμματεὺς
Χ. ΠΑΠΑΤΣΟΣ

πὺς ἡ Χάρη της θὰ μᾶς ἀξιῶσιν νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ εὐχή μας. Καὶ ἀπὸ τὴν βορεινὴ σκοπιά μας φωνάζουμε στοὺς νησιῶτες: «Χαρῆτε φίλοι μου τίς ἡμέρες αὐτὲς τοῦ καλοκαιριοῦ, τίς ἡμέρες τῆς γιορτῆς καὶ τῆς ξενοιασιάς, ὅσο μπορεῖτε, προτοῦ ὁ σκυθρωπὸς Σεπτέμβριος σιμάνῃ τὸ τέλος μιᾶς ἀξέχαστης ἐποχῆς».

Θεσσαλονίκη 22 Ἰουλίου 1957

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΩΝΣΤΑ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ
 ΔΗΜΟΣ ΜΑΝΔΡΑΚΙΟΥ ΝΙΣΥΡΟΥ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 13 Πρακτικοῦ Συνεδριάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου
 τῆς 24ης Μαΐου 1957

Ἐν Μανδρακίῳ Νισύρου καὶ ἐν τῷ Δημοτικῷ Καταστήματι, σήμερον τὴν 24ην τοῦ μηνὸς Μαΐου τοῦ ἔτους 1957, ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 12ην μεσημβρινήν, συνελθὼν εἰς ἑκτακτον συνεδρίασιν τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον, κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 919/24-5-57 προσκλήσεως τοῦ Προέδρου αὐτοῦ, παρισταμένου τοῦ Δημάρχου κ. Γ. Γιαλούρη, ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ καὶ παρόντων τῶν συμβούλων κ.κ. 1) Νικολάου Πολίτη, Προέδρου, 2) Ζαχαρία Θεοδώρου, 3) Νικολάου Διακομιχάλη, 4) Νικολάου Βογιατζῆ, 5) Περουλῆ Φραντζῆ, 6) Μιχαὴλ Γιαννάκη ἢ Μάρτιν, 7) Χριστοφῆ Κορωναίου, 8) Ἀποστόλου Μαστρογιάννη, 9) Νικολάου Καραβάκη, ἀπόντων δὲ οὐδενός, συνεζήτησε καὶ ἀπεφάσισεν ἐπὶ τοῦ κάτωθι θέματος:

Ἀπόφασις 74

Θέμα: «Ἀνακήρυξις δωρητοῦ λόγῳ δωρεᾶς».

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον εἰσηγγέσει τοῦ κ. Δημάρχου ἐπὶ τοῦ ἐν περιλήψει θέματος λαβὼν γνώσιν τῆς ἀπὸ 16 Μαΐου 1957 ἐπιστολῆς τοῦ ἐν Ἀμερικῇ διαμένοντος Νισυρίου κ. Ἰακώβου Κ. Φασουλαρίδη, δι' ἧς οὗτος παραχωρεῖ εἰς τὸν Δήμον Μανδρακίου τὸ εἰς θέσιν «Κῆπος» κείμενον οἰκόπεδόν του πρὸς ἐπέκτασιν τῆς δημοτικῆς πλατείας ἢ «Ἡλικιωμένη».

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Ἀποδέχεται τὴν ἐν λόγῳ δωρεὰν καὶ ἀνακυρττεῖ τιμῆς ἕνεκεν καὶ εὐγνωμοσύνης τὸν φιλοπάτριδα κ. Ἰακώβον Κ. Φασουλαρίδην δωρητὴν τοῦ Δήμου Μανδρακίου Νισύρου δι' ἣν ἐκτίθεται ἀνωτέρω αἰτία.

Ἐφ' ᾧ συνετάγη τὸ παρὸν καὶ ὑπογράφεται ὡς ἑπεται:

Ὁ Δήμαρχος
 Γ. ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ. Σ.
 Ν. ΠΟΛΙΤΗΣ

Τὰ μέλη: ΖΑΧ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ, ΝΙΚ. ΔΙΑΚΟΜΙΧΑΛΗΣ, ΝΙΚ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΠΕΡ. ΦΡΑΝΤΖΗΣ,
 ΜΙΧ. ΜΑΡΤΙΝ, ΧΡ. ΚΟΡΩΝΑΙΟΣ, ΝΙΚ. ΚΑΡΑΒΑΚΗΣ

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Δ. Σ.
 ΑΠ. ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

Ὁ Εἰδικὸς Γραμματεὺς
 Χ. ΠΑΠΑΤΣΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΙΣ ΤΩΝ «ΝΙΣΥΡΙΑΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ»

Παρὰ τοῦ ἀγαπητοῦ μας συμπατριώτου κ. Ἀντωνίου Καφετζιδάκη ἀπεστάλη εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Συλλόγου μας ἡ κατωτέρω ἐπιστολὴ συνοδεύουσα τὴν ἐξ 100 δολλαρίων Ἀμερικῆς ἐνίσχυσίν του πρὸς τὰ «Νισυριακὰ Χρονικά».

Ἐν Νισύρῳ τῇ 18 Αὐγούστου 1957
 Πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Συλλόγου
 «Ὁ Γνωμαγόρας» Ἀθηνῶν-Πειραιῶς
 κ. Παναγ. Σακελλαρίδην

Ἐνταῦθα

Ἀγαπητέ μου Πρόεδρε,

Ἐπιθυμῶ νὰ συμβάλω εἰς τὴν προσπάθειαν τὴν σχετικὴν μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ «Νισυριακὰ Χρονικά» διὰ τὸν λόγον δὲ αὐτὸν σὰς ἐσωκλείω δολλάρια Ἀμερικῆς ἑκατόν (100) μετὰ τὰ θερμὰ συγχαρητήρια διὰ τὴν

προσπάθειαν τοῦ Συλλόγου σας καὶ τῆς Ἐκδοτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ περιοδικοῦ.

Μετὰ τιμῆς
 ΑΝΤ. ΚΑΦΕΤΖΙΔΑΚΗΣ

Ἡ ἀνωτέρω ἐνίσχυσις τῶν «Ν. Χ.» ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὴν προθυμίαν τὴν ὁποίαν συναντῶμεν μετὰ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου μεταξὺ τῶν συμπατριωτῶν μας πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς προσπάθειάς μας, μᾶς συγκινεῖ καὶ μᾶς δημιουργεῖ τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ Περιοδικὸν μας θὰ κερδίσῃ τὴν παννισυριακὴν ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν, στοιχείων ἀπαραιτήτων διὰ τὴν πλήρη εὐόδωσιν τοῦ ἔργου τῆς ἐκδόσεώς του.

Μαζὶ μετὰ τὰς θερμὰς μας εὐχαριστίας πρὸς τὸν κ. Ἀντώνιον Καφετζιδάκην, τονίζομεν πρὸς ὅλους τοὺς Νισυρίους ὅτι θὰ εἴμεθα εὐτυχεῖς ἔαν δυνηθῶμεν νὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὰ καλὰ τῶν αἰσθημάτων κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΣΠΗΛΙΑΝΗΣ

'Από 1ης 'Ιουλίου 1953 μέχρι 30 'Ιουνίου 1954

ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ

Υπόλοιπον παρελθ. χρήσεως	3.497,50
Εκποιήσις ξένων νομ/των	2.990,—
Λειτουργίαι και εισφοραί	1.538,—
Κηροῦ και δίσκων	9.093,50
Γύρος 'Ιερᾶς Εικόνας	2.810,50
Βαπτίσεις και Γάμοι	350,—
Πώλ. κρέατος, τριχός και άμυγδ.	1.898,—
Δωρεαί	3.450,—
'Ενοίκια	4.904,—
Προϊόν πανηγύρεως	3.224,—
Σύνολον	33.755,50

'Εν Νισύρῳ 27/3/57

ΔΑΠΑΝΑΙ

Δικαιώματα Μητροπόλεως	6.529,50
Ταχ/κά και Τηλεφων.	330,—
'Εργατικά κτημάτων	1.680,10
Μισθοί και δῶρον προσωπικοῦ	3.975,—
Δωρεαί	700,—
'Αγοραί διάφοροι	6.710,50
'Επισκευαί	2.976,50
Δεξιώσεις	205,50
Κηρὸς	377,—
Σύνολον	23.484,10
Καθαρόν ὑπόλοιπον	10.271,40
	33.755,50

'Ο Γραμματεὺς τῆς Μονῆς
M. KENTPHΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΣΠΗΛΙΑΝΗΣ

'Από 31ης 'Ιουλίου 1954 μέχρι 31ης Δεκεμβρίου 1956

ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ

Υπόλοιπον προηγ. χρήσεως	10.271,40
Κυτίον	1.629,—
Εισφοραί και δωρεαί	5.531,—
'Ενοίκια κτημάτων	12.706,—
Διάφοροι Πανηγύρεις	16.390,—
Μνημόσυνα	60,—
Γάμοι	500,—
Βαπτίσεις	780,—
Λειτουργίαι	115,—
Δίσκοι	2.648,—
Πώλησις κηροῦ	17.325,—
Γύροι εικόνας	4.333,—
'Εξωκκλήσια	200,—
'Εκποιήσις ξένων νομισμ.	30.517,65
Γεωργ. και κτηνοτρ. προϊόντα	17.122,10
Διαφορά λογ/σμῶν	484,—
Τόκοι καταθέσεως	1.192,—
Σύνολον	121.804,15

'Εν Νισύρῳ 16/2/57

ΔΑΠΑΝΑΙ

Διάφοροι δεξιώσεις	2.198,30
Δικαιώματα Μητροπόλεως	19.130,40
'Ενίσχυσιν Κυπριακοῦ αγώνος	500,—
Βιβλία και περιοδικὰ	560,—
Γραφικὴν ὕλην. Τηλεγρ.	876,80
'Ενισχύσεις διαφόρων	3.200,—
'Εργατικά και δεινδροφυτεύσεις	31.679,—
Μισθοί και δῶρα	13.027,—
Κηρὸς	678,60
Διάφοροι αγοραί	16.431,70
'Ενίσχυσις Μαθητ. συσσιτίου και Προσκόπων	2.000,—
'Ενισχύσεις 'Ιδρυμάτων κλπ.	1.280,—
Δῆμον δια διευρυνσιν ὁδοῦ 'Αγίου Νικολάου	5.000,—
'Ενίσχυσις 'Ι. Ν. Ποταμητίσσης	2.250,—
'Εργατικά και εἶδη ἡλ/σμοῦ	13.830,—
Ἰ. Μονῆς	112.691,80
Σύνολον	9.112,35
Καθαρόν ὑπόλοιπον	121.804,15

'Ο Γραμματεὺς τῆς Μονῆς
M. KENTPHΣΑΠΟΓΡΑΦΗ
ΚΤΗΝΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΗΣ

Αἶγες (μάνες)	44
'Ερίφια	6
Τράγοι	3
"Ελαιον	χλγρ. 150
Καθαρὸς κηρὸς	» 35
'Απόκτηρος	» 17
'Αμύγδαλα	» 250
Φασόλια	» 50
Βελανίδι	» 60

'Εν Νισύρῳ 26/2/57

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΞΕΝΩΝ ΧΡΥΣΩΝ
ΝΟΜΙΣ/ΤΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΤ/ΤΩΝ

Ντοῦμπλες	Τεμ. τέσσ.	4
Φλουριά ἢ εικοσάρια	» δέκα ἔξ	16
Χρυσὲς λίρες 'Αγγλίας	» δέκα ἔξ	16
Μαχμουτιέδες	» τέσσ. & μισή	4 1/2
Χρυσὲς λίρες Τουρκίας	» μία	1
Χρυσὲς λίρες 'Αμερικ.	» δύο	2
μέ χαλκὰ		
Χαρτονομίσματα		
Δολλάρια 'Αμερικῆς		
	τεμ. ὀγδοήκ. ἔν	81

'Ο Γραμματεὺς τῆς Μονῆς
M. KENTPHΣ

ΝΙΣΥΡΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ
(Ἐκ τῆς συλλογῆς Λ. Κ. Κοντοβερού)

Η ΠΑΡΑΝΟΜΙΑ ΚΑΙ Η ΚΑΚΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΜΑΝΝΑΣ

(Τὸ κάτωθι Δημοτικὸ τραγοῦδι ταυτίζεται μετὰ τὸ μυθολογούμενον ἐπεισόδιον)¹

- Μικρὸ-μικρὸ στὰ γράμματα, μικρὸ καὶ στὸ ψαλτήρι,
τὸ σκόλασε ὁ δάσκαλος νὰ πᾶ νὰ γευματίσῃ.
Στὸ δρόμον ὅπου πήγαινε, τὸ Θιὸ παρακαλοῦσε :
«Θεγιέ μου, νὰ βρῶ τὴ μάννα μου μαζί μετὸν πατέρα».
Βρίσκει τὴ μάννα κι' ἔπαιζε μετὰ ξένο παλληκάρι,
κι' ἐπηλοᾶται, λέει τῆς μετὰ χεῖλη πικραμμένα :
- Τί ἔκαμνες μανοῦλά μου μετὰ ξένο παλληκάρι ;
Τὸ βράδου θὰ ῥτῇ ὁ κύρης μου νὰ τοῦ τὸ μαρτυρήσω.
—Καὶ τί θὰ ᾖ σκυλλόπαιδο, καὶ τί θὰ μαρτυρήσῃς ;
—«Ὁ,τ' εἶδαν τὰ ματάκια μου, ἑκεῖνα θὰ μαρτυρήσω.
Τοῦ ᾔμιλησε, τὸ πλάνεψε μετὰ μόσχους, μετὰ κανέλλα,
στὴν κάμαράν τῆς τὸ ἔβαλε καὶ σὰν τραγὶ τὸ σφάζει,
καὶ στὸν νταβὰ τὸ ἔβαλε γιὰ νὰ τὸ καβουρδίσῃ,
Νὰ κι' ὁ πατέρας κι' ἔρχεται στὸ μαῦρο καβαλλάρης.
—Γυναῖκα, ποῦ ἔναι τὸ παιδί, ποῦ ἔναι ὁ Κωνσταντῆς μας ;
—Δουλειὰ ἔχα καὶ τὸ ἔστειλα κι' ὅπου κι' ἂν εἶναι θὰ ῥτῇ
κάτσε νὰ φᾶς, κάτσε νὰ πιῇ, κάτσε νὰ γευματίσῃς.
—Γυναῖκα, ποῦ ἔναι ὁ Κωνσταντῆς, ποῦ εἶναι τὸ παιδί μας ;
—Τώρα ῥτε κι' ἔφαγε καὶ στὸ σκολεῖό του πάει.
Τὸ ζιγεράκι τοῦ ἔβαλε σὲ ἀσημένιο πιάτο·
πρῶτῃ μπουκιά ποῦ ἔπιασε, τὸ ζιγεράκι λέει :
—Ἄν εἶσαι λύκος, φάε με, σκύλλος καὶ μὴ μ' ἀφίκης,
κι' ἂν εἶσαι ὁ πατέρας μου, σκῦψε νὰ με φιλήσῃς.
Σὰν τὸ λιοντάρ' ἀγρίεψε, σὰν τίγρις ἐταράχθη,
χρυσὸ μαχαῖρι τράβηξεν ἀπ' ἀργυρὸ φεκάρι,
καὶ στὸ λαιμό τῆς τὸ ἔβαλε, τῆς παίρνει τὸ κεφάλι.
Φύγε ἀσπάλατθ' ἀπὸ μὲ κι' ἀγκάθι π' ἀγκυλώνεις,
ἄμε κι' ἄλλοῦ καὶ ρίζωσε καὶ μὴ μ' ἀνακατώνης.

1) Ὁ Τηρεὺς, υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς νύμφης Βιστονίδος, βασιλεὺς τῆς Θράκης βοηθήσας κατὰ τοῦ Λαβδάκου τὸν Πανδίωνα βασιλέα τῆς Ἀττικῆς, ἔλαβεν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Πρόκνην καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Ἴτυν (Ἀπλλδ. Γ, 14, 8). Ἀτιμάσας δὲ Φιλομήλαν τὴν ἀδελφὴν τῆς Πρόκνης, ἔκοψε τὴν γλῶσσάν τῆς ἵνα μὴ καταστήσῃ γνωστὴν τὴν αἰσχροεργίαν του. Οὐχ' ἤττον μαθοῦσα αὐτὴν ἡ Πρόκνη καὶ ἐκμανεῖσα, ἔσφαξε μετὰ τῆς ἀδελφῆς τῆς τὸ παιδίον αὐτῆς, τὸν Ἴτυν καὶ τὸν παρέθηκεν εἰς βρῶσιν εἰς τὸν πατέρα του.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞΙΝ

Μανσούρα (Αιγύπτου) 2/8/57

Ἀγαπητοί μου φίλοι συντάκται τῶν «Νισυριακῶν Χρονικῶν»

Με μεγάλη χαρά καὶ συγκίνηση κρατῶ στὰ χέρια μου τὰ δύο τελευταία τεύχη τῶν «Νισυριακῶν Χρονικῶν» ποὺ μοῦ ἔστειλεν ὁ ἀδελφός μου. Εἶναι τόσον ἄρτιο καὶ θαυμάσιο τὸ περιοδικό σας σὲ ἐμφάνιση καὶ περιεχόμενο, ὥστε ἀξίζει κάθε ἐπαινος σὲ ὅλους ὅσοι συνεργάζονται καὶ μοχθοῦν γιὰ τὴ σύνταξη καὶ τὴν ἐκδόσή του. Εἶναι ἓνας ἄλλος πραγματικὸς ποὺ μόνο ἀνθρώποι προικισμένοι μετὰ τὰ προσόντα τῶν Νισυρίων θὰ μπορούσαν νὰ τὸν ἐπωμισθοῦν.

Καὶ λέγοντας ταῦτα δὲν ἀποκρύπτω κάποια λύπη καὶ ἀπογοήτευση ποὺ νοιώθω γιὰ τὴν ιδιαίτερή μας πατρίδα τὴν Κῶ, ποὺ καὶ πνευματικὰ στελέχη διαθέτει καὶ οἰκονομικὴν εὐρωστίαν μεγαλύτεραν ἀσφαλῶς ἀπὸ τὴν Νίσυρον. Καὶ ὅμως! Δὲν εὐρέθησαν ἀκόμη ἐκεῖνοι ποὺ θὰ ἀναλάβουν τὸ εὐγενὲς καὶ ὠραῖον αὐτὸ ἔργο νὰ παρουσάσουν δηλ. καὶ νὰ προβάλουν στὸν πνευματικὸ στίβο καὶ τὸ δικό μας νησί.

Ἐνῷ ὅλα τὰ ἄλλα σχεδόν, μικρότερα καὶ οἰκονομικῶς πολὺ ἀσθενέστερα νησιά, ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν κάποια πνευματικὴ κίνηση μετὰ τὴν ἐφημερίδα τους ἢ τὸ περιοδικό τους.

Εἶναι λοιπὸν νὰ μὴ μελαγχολῇ κανεὶς;...

— Στὸ ὑπ' ἀριθ. 16 τεῦχος τοῦ ὠραίου περιοδικοῦ σας καὶ εἰς τὰς «Κρίσεις καὶ Σχόλια» ἐκφράζετε τὴ χαρὰ σας γιὰ τὴν ἀνάθεση ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν εἰς τὸν ἀδελφόν μου, συντάκτην τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἀκαδημίας, νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Νίσυρον γιὰ νὰ μελετήσῃ τὸ γλωσσικὸν τῆς ἰδιώμα καὶ νὰ συγκεντρώσῃ τὸ σχετικὸν ὕλικόν.

Συνάμα ἐκδηλώνετε καὶ τὴν ἱκανοποίησίν σας γιὰ τὴν ἐπιδείξει αὐτὴ ἀνετέθη εἰς τὸν ἐκλεκτὸν συμπατριώτην καὶ συνεργάτην μας κ. Ἀ. Καραναστάσην, ὁ ὁποῖος ὡς καὶ ἡ οἰκογένειά του, ἔχει παλαιὸς δεσμοὺς φιλίας καὶ ἀγάπης μετὰ τὴν πατρίδα μας;...

Ἐδῶ θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ προσθέσω ὡς συμπλήρωμα τοῦ σχολίου σας, ὅτι τὴν οἰκογένειάν μας δὲν συνδέουν μ ὁ ν ο ν δεσμοὶ φιλίας καὶ ἀγάπης μετὰ τὴν Νίσυρον ἀλλὰ καὶ κάτι πάρα πάνω: δεσμοὶ καταγωγῆς καὶ δεσμοὶ πνευματικοί.

Καταγωγῆς γιὰ τὴν ἀπὸ μητέρα εἰμεθα Νισύριοι (οἰκογένεια Οἰκονόμου - Ἐμμανουηλίδη ἀπὸ τὰ Νικιά) πνευματικοὶ δὲ γιὰ τὴν καὶ ὁ ἀδελφός μου καὶ ἐγὼ ὀφείλομεν τὰ πρῶτα μας πνευματικὰ τροφεῖα στὸ Ὁμηρεῖον Ἡμιγυμνάσιον, ὅπου τὸ 1919-1920 ἐφοιτήσαμεν εἰς τὴν πρώτην τάξιν του μετὰ γυμνασιάρχην τὸν ἀειμνηστον Δ. Ρεῖσιν.

Ὡστε καθὼς βλέπετε πολλὰ πολλοὶ δεσμοὶ μᾶς συνδέουν μετὰ τὴν ἀγαπητὴν Νίσυρον. Δικαιολογεῖται ἐπομένως ἡ χαρὰ καὶ ἡ συγκίνησις ποὺ αἰσθάνομαι γιὰ τίς πνευματικὰς καὶ ὁποιοσδήποτε ἄλλες ἐπιτεύξεις σας.

Εὐχομαι λοιπὸν, ὅπως τὰ «Νισυριακά Χρονικά», ποὺ διανύουν τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς των, ἐξακολουθήσουν μετὰ συνεχῆ ἀνοδὸν καὶ βελτίωσιν τὸ ὠραῖο καὶ ὑψηλό τους ἔργο ἐπὶ σειρὰν πολλῶν δεκαετηρίδων μετὰ τοὺς ἰδίους πάντοτε πνευματικὸς ἐργάτας ἐπὶ κεφαλῆς.

Με ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν
ΠΡ. ΚΑΡΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ἐπειδὴ μᾶς ἐπιστρέφονται ἀρκετὰ τεύχη, λόγω προφανῶς μεταβολῆς τῆς διευθύνσεως, παρακαλοῦνται οἱ συνδρομηταί μας, ὅπως μᾶς γνωστοποιοῦν ἐγκαιρῶς αὐτήν, διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ περιοδικοῦ.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

— Εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος μας καὶ εἰς τὴν «Σ. Συντάξεως» τοῦ δημοσιεύματος «Λαογραφία Νισύρου» τοῦ ἱατροῦ-ὑφηγητοῦ Κων. Ἀνδριωτάκη, ἐσημειώσαμεν ὅτι καὶ ἄλλοι ἱατροὶ εἶχον ἀσχοληθῇ μετὰ λαογραφικὰ τῆς Νισύρου, ἀνεφέραμεν δὲ ἐνδεικτικῶς καὶ μόνον τινὰς ἐξ αὐτῶν, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίῃ ὅτι ἀγνοοῦμεν ἢ ὑποτιμῶμεν τὴν προσπάθειαν ἄλλων ἱατρῶν μας. Εἰς τὸ αὐτὸ ὅλως τε τεῦχος ἐδημοσίευσαν Νισύρικες παροιμίαι ἀπὸ τὴν συλλογὴν τοῦ ἀγαπητοῦ μας συνεργ-

γάτου ἱατροῦ Γεωργίου Παρθεσιάδη, τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου, ἐν τούτοις, δὲν ἀνεφέραμεν μετὰ τῶν ἀνωτέρω, καίτοι εἶναι γνωστὴ ἡ ἐργασία του καὶ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Ἀρμάς». Τοῦτο πρὸς ἄρσιν πάσης τυχόν παρεξηγήσεως.

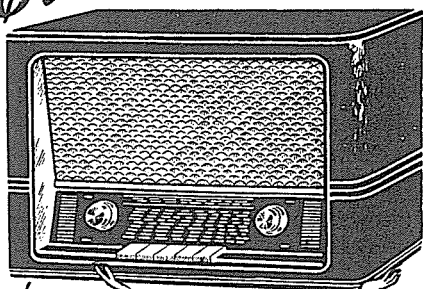
— Ζητοῦμεν συγγνώμην ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας μας διὰ τὴν σημειωθεῖσαν παράλειψιν κατὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ προηγουμένου τεύχους μας. Οὕτω ἐνῷ εἰς τὰς ἀνακοινώσεις τῆς Ἐκδοτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεφέρετο ὅτι ἀρχίζομεν τὴν δημοσίευσιν τῶν ποιημάτων τοῦ ἀειμνήστου ἱατροῦ Δ. Μπαλαλά, ἐν τούτοις ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας καὶ τῆς ἀνάγκης περικοπῆς τῆς ὕλης, δὲν ἐδημοσιεύθησαν.

— Οἱ αὐτοὶ λόγοι συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ μὴ δημοσιευθῇ ἡ ἀναγγελία τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου ἱατροῦ Ἰακώβου Καζαβῆ, ἐπισυμβάντος πρὸ διμήνου περίπου καὶ τινες ἀκόμη εἰδήσεις.

Παρελήφθησαν

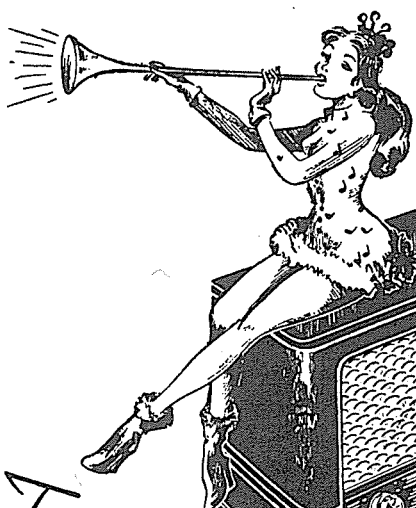
Φirma

ΤΑ ΞΗΡΑΣ
ΜΠΑΤΤΑΡΙΑΣ

Γερμανικά
ραδιόφωνα

BRAUN
SUPER 44B

Τό'α συναχώνιστον
ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΝ
ΡΕΥΜΑΤΟΣ

BRAUN
Super 44

ΕΞ ΕΠΙΠΛΟΥ ΚΑΡΥΔΙΑΣ

ΠΛΗΡΗΤΑΙ ΠΑΝΤΟΥ ΜΕ ΕΥΚΟΛΙΕΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

ΓΕΝ. ΑΝΤ/ΠΟΣ Δ.Ι. ΒΑΛΕΤΑΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 9
ΒΕΙΣΑΓΩΓΕΥΣ ΤΗΛ. 33671-ΑΘΗΝΑΙ

